

*ҚАШҚАДАРЁ ВИЛОЯТИ КОСОН ТУМАНИДА ҚАТТИҚ МАИШИЙ
ЧИҚИНДИЛАРНИ ЙИҒИШ, САРАЛАШ ВА СОТИШ БЎЙИЧА
КЛАСТЕРИНИ ДАВЛАТ ХУСУСИЙ ШЕРИКЛИК АСОСИДА
ХУСУСИЙ ШЕРИККА ТОПШИРИШ БЎЙИЧА*

ЛОЙИХА БАҲОЛАШ ҲУЖЖАТИ

Тошкент 2021

Мундарижа

1. Резюме	3
2. Молия бўлими.....	10
3. Ижтимоий бўлим.....	18
4. Маркетинг тадқиқотлари бўлими.....	25
5. Техник-технологик бўлим.....	33
6. Экологик бўлим.....	41
7. Институционал бўлим	44
8. Архитектура-қурилиш бўлимида	47
9. ДХШ тўғрисидаги битим	48
10. Давлат томонидан тақдим этиладиган қўллаб-қувватлаш турлари.....	49
11. Лойиҳани амалга ошириш режаси	50
12. Лойиҳани баҳолаш	52

1. Резюме

Дунёнинг деярли барча мамлакатларида каттик маиший чиқиндилар аҳоли жон бошига ҳар йили 1 фоизга ошмоқда. Ҳозирги кунда чиқиндиларнинг 800 дан ортиқ тури қайд этилган бўлиб, улар сонининг келгусида янада ортиши башорат қилинмоқда.

Статистик маълумотларга кўра, Японияда резина ва кабел буюмларининг 34 фоизи, шиша буюмларнинг 43 фоизи, қоғоз ва картоннинг 54 фоизи чиқиндини қайта ишлаш эвазига олинаркан. Бу борада Хитой тажрибаси янада ҳайратланарли. Улар алюминий, темир, мис каби металллардан ясалган буюмларнинг 33 фоизини, жун, ипак, чарм-атторлик буюмларининг 34 фоизини турли чиқиндиларни қайта ишлашдан олишади.

Айтиш жоизки, атроф-муҳитни ишлаб чиқариш ва истеъмол чиқиндиларидан муҳофаза қилиш табиий ресурслардан оқилона фойдаланиш ҳамда экологик тоза технологияларни амалиётга татбиқ этиш муаммолари билан узвий боғлиқдир.

Таҳлилларга кўра, сўнгги йилларда республикамызда йилига 100 миллион тоннадан ортиқ саноат чиқиндиси (унинг 14 фоизи токсик чиқиндилар тоифасига мансуб), 35 миллион тоннага яқин маиший чиқинди ҳосил бўлади. Чиқиндихоналар ва чиқинди сақлаш омборхоналарида 2 миллиард тоннага яқин саноат, қурилиш ва маиший чиқинди сақланаётгани ҳамда улар 12 минг гектар майдонни эгаллаб турганини инобатга олсак, чиқиндиларнинг салбий таъсирини тасаввур этиш қийин эмас.

Мамлакатимизда сўнгги йилларда амалга оширилаётган кенг қўламли қурилиш ишлари, йилдан-йилга кенгаётган кичик бизнес ва хизмат кўрсатиш сектори табиий равишда чиқиндини тўплаш ва қайта ишлаш тижоратини кенгайтишига хизмат қилади. Ушбу кенгайтиш эса соҳага хусусий ишбилармонларни жалб қилиш, бу борада давлат-хусусий шериклик (ДХШ) асосида фаолият олиб боровчи корхона ташкил қилишни талаб этади.

Лойиҳани технологик ва молиявий харитасини тузишда бирламчи маълумотлар ва уларнинг ишончилиги жуда муҳим маълумот ҳисобланади. Шунинг учун давлат-хусусий шерикчилиги доирасидаги лойиҳаларда асосий бирламчи маълумотлардан бу бир кишига тўғри келувчи кунлик ҚМЧ нормаси бўлиб ҳисобланади. Мазкур норма 2 хил манбаада турлича келтирилган:

1. 27.08.2011 й.да ишлаб чиқилган 0297-11-рақамли санитар қоидалар ва нормаларга муфовиқ 1 киши учун ҚМЧ миқдори 1.17 кг деб қабул қилинган.

2. Ўзбекистон Республикаси Давлат экология ва атроф-муҳитни муҳофаза қилиш қўмитаси томонидан вилоятларда ўтказилган эксперимент натижалари кўра Қорақалпоғистон Республикасида 1 киши учун ҚМЧ миқдори 0.75 кг деб қабул қилинган (иловада келтирилади).

Юқоридаги бошланғич маълумотлардан келиб чиқиб 2 хил сценарийда ҳисоб-китоб тақдим қилинади ва потенциал талабгорлар хоҳишига кўра бирини танлаш имконияти тақдим қилинади. Лойиҳа-баҳолаш ҳужжатида нисбатан афзал кўрилган (лойиҳа-баҳолаш ҳужжатини тузувчининг субъектив фикрига кўра) сценарий бўйича маълумотлар келтирилади. Иловада эса 2 та сценарий бўйича ҳисоб-китоблар келтирилади.

Лойиҳанинг номи

Қашқадарё вилоятининг Косон туманида қаттиқ маиший чиқиндиларни тўплаш, ташиш, саралаш кластер хизматларини давлат-хусусий шерикчилиги асосида бошқариш.

Ташаббускор ҳақида

Косон туманидаги мазкур Давлат Хусусий Шериклик асосида бошқариш режалаштирилган лойиҳанинг ташаббускори Экология ва атроф-муҳитни муҳофаза қилиш давлат қўмитаси ҳисобланади.

Ўзбекистон Республикаси Экология ва атроф-муҳитни муҳофаза қилиш давлат қўмитаси 2017 йил 21 апрелдаги “Экология ва атроф-муҳитни муҳофаза қилиш соҳасида давлат бошқаруви тизимини такомиллаштириш тўғрисида”ги ПФ-5024 сонли президент фармонида асосан, собиқ Табиатни муҳофаза қилиш давлат қўмитаси ўрнига ташкил этилган.

Лойиҳанинг ҳисоб-китоб қилинган умумий қиймати

ДХШ асосидаги ушбу лойиҳанинг провард мақсади бўлиб Косон туманини чиқинди саралаш бўйича тўлиқ (100%) даражада қамраб олиш ҳисобланади. Ушбу лойиҳада давлат тақдим этган асосий воситалар ва хусусий шерикка сотиб олиш таклиф қилинадиган асосий воситалар катнашади. Мазкур лойиҳанинг умумий қиймати **17 923 487,72** минг сўмни ташкил қилади.

Лойиҳа амалга ошириладиган манзил (вилоят, туман, шаҳар)

Лойиҳа Қашқадарё вилояти Косон туманида амалга оширилиши мўлжалланган.

Косон тумани - Ўзбекистон Республикасининг Қашқадарё вилоятида жойлашган туман. 1926 йил 29 сентябрь да ташкил этилган. Самарқанд вилояти, Муборак, Қарши, Касби туманлари билан чегарадош. Майдони 1,88 минг км². Аҳолиси 296,1 минг киши (2003). Косон туманида 1 шаҳар (Косон) ва 9 қишлоқ фуқаролари йиғини (Бўлмас, Гувалак, Гулбоғ, Дўстлик, Косон, Обидида, Олачабоб, Пўлоти, Тинчлик) бор (2003). Маркази — Косон шаҳри

Табиати. Косон тумани ҳудуди асосан, пасттекислик, адир ва қир-чўллардан иборат бўлиб, Қашқадарёнинг қуйи қисмида, Қарши чўли зонасида, 450–500 м баландликда жойлашган. Иқлими континентал иқлим. Июлнинг ўртача температураси 35-40°, январники 0 дан 1° гача. Вегетация даври 210—240 кун. Ўртача йиллик ёғин 190–200 мм, асосан, баҳор ва қиш ойларида тўшади. Орографик тўциклар йўқлиги сабабли совуқ ҳаво оқимлари, асосан, қиш ойларида Шимоли-шарқ томондан кириб келади. Қашқадарё Косон тумани билан Касби тумани чегарасидан, Қарши магистраль канали туман ҳудудидан оқиб ўтади. Тупроғи оч тусли бўз ва бўз тупроқ, шунингдек, тақир, шўрхок, кумоқ тупроқлар ҳам мавжуд. Бу тупроқлар аралаш учрайди. Ўсимликлардан шўра, шувоқ, қора шўра, юлғун, саксовул, исирик, оқ читир, қизилмия, оқбош ўсади. Ёввойи ҳайвонлардан тулки, қуён, типратикан, тошбақа, калтакесак, эчкемар, қум бўғма илони, чипор илон бор. Қушлардан бургут, чумчук, мусича, сўфитўрғай, каптар, майна учрайди. Ҳашаротлардан чаён, бий, қорақурт бор.

Аҳолисининг аксари қисми ўзбеклар, шунингдек, тожик, рус, татар ва бошқа миллат вакиллари ҳам яшайди. 1 км² га ўртача 105 киши тўғри келади. Шаҳарликлар 75,6 минг киши (2021).

Хўжалигининг асосий тармоқлари: қишлоқ хўжалиги, енгил саноат, чорвачилик. Туманда пахта тозалаш заводи, автокорхоналар, нон комбинати, ёғ-экстракция заводи, ғўзапоядан картон қоғози ишлаб чиқариладиган ўзбекхитой кўшма корхонаси, «Истиклол» савдо-саноат корхонаси, ғишт заводи, қандолатпазлик ва кулолчилик цехлари, босмахона, Косон, Пўлоти, Алатун деҳқон бозорлари бор. 2 кўшма корхона, 67 кичик корхона, 2 кооператив корхона, 9 қишлоқ хўжалиги кооперативи, 14 фермер хўжалик уюшмаси, Ерқўрғон паррандачилик фабрикаси мавжуд. Қишлоқ хўжалигига яроқли ерлар 144,9 минг га, пахта 24,8 минг га, ғалла 26,7 минг га ерга экилади. Туман жамоа ва шахсий хўжаликларида 45,7 минг қорамол, 196,3 минг қўй ва эчки, 10,9 минг парранда, 1000 га яқин от боқилади (2003). Туманда 102та умумий таълим мактаби бўлиб, 50 000 дан ортиқ ўқувчи таълим олади. 5 касб-хунар мактаби, 36 кутубхона, 12 та маданий муассаса мавжуд. 865 ўринга мўлжалланган 8 касалхонада 274 врач ишлайди. Туғруқхона, поликлиника, дорихона бор. "Умид юлдузи" туман газ. 1998 йилдан чиқади (адади 8200 дан зиёд). Республикамиз ва Қашқадарё вилоятида энг кўп пахта етиштирадиган ва энг кўп пахта топширадиган Косон тумани 2020 йил учун пахта топшириш шартномавий режасини ошиғи билан бажарди.

“Косонлик заҳматқаш фермерлар бу йил 63 минг 680 тонна пахта топширди. Жорий йилда 1120 та фермер хўжалиги томонидан 21 минг 700 гектар майдонда ғўзанинг «Порлоқ», «Бухоро-6», «Бухоро-8» навлари экилиб, агротехник қоидалар асосида парваришланди. Пахтани қисқа муддатларда сифатли қилиб териб олиш, теримга иш билан банд бўлмаган аҳолини ихтиёрий жалб этиш бўйича барча зарурий чоралар кўрилди», – дейди Косон тумани ҳокимининг қишлоқ ва сув хўжалиги масалалари бўйича ўринбосари Фаҳриддин Номозов.

Айтиш жоиз, бу йил Косон туманида терим мавсуми ҳар йилгидек уюшқоқлик билан ташкил этилди. Ҳосилни йиғиб олиш ишлари учун 259 та терим отрядлари тузилди. Бу отрядларда 32 минг нафарга яқин теримчи меҳнат қилди.

Лойиҳа кўлами, шу жумладан унинг қуввати, мақсади ва вазифалари

Юқорида айтиб ўтилганидек, лойиҳанинг асосий мақсади аҳолидан чиқинди йиғиб олиш қамров даражасини 100%га чиқариб, йиғилган чиқиндини саралаш ва шу орқали даромад кўриш ҳисобланади.

Бунинг учун, талабгор корхона, давлат шериги томонидан 7 йил давомида бўлиб тўлаш шарти билан берилаётган мавжуд ва сотиб олиниши таклиф қилинган асосий воситаларни келишилган график асосида ишга тушириб халққа манфаат етказиши лозим. Шу боис, давлат шериги қуйидаги шартларни амалга оширишни вазифа қилиб қўяди:

- Аҳолидан чиқинди йиғиш қамров даражасини 100%га етказиш учун зарур махсус техникалар сонини **24** тага етказиш учун қўшимча **12** дона чиқинди ташувчи махсус техникаларни инвестиция қилиш;

- Чиқиндиларни йиғиш учун **5** дона махсус жой (чиқинди йиғиш майдончалари) яратиш орқали аҳолига қўшимча қулайлик яратиш ва чиқинди ташишда харажатларни оптималлаштириш;

- Чиқинди йиғиш жойларида, чиқинди йиғилиши мўлжалланган кунлар интервалларида чиқиндиларни тўплашни тартибли ва самарали олиб бориш учун, лойиҳа доирасида **100** дона чиқинди контейнерларини инвестиция қилиш;

- Аҳоли ва юридик шахсларга қўшимча қулайликлар яратиш мақсадида, мажбурий бўлган тўловларни тўлашни ва қарздорликларни текширишни электронлаштиришни йўлга қўйиш.

Инвестиция киритилиши муддати уч йил эканлиги инобатга олинган ҳолда, биринчи йилда қамров ўзгармасдан қолиши ва кейинги йиллардан қамров даражаси, Косон туманида аҳоли ва юридик шахслардан чиқиндини олиб кетиш ва ҳосил бўлган чиқиндини саралашни, 100%га кўтариш режалаштирилган.

Давлат шериги талабгорга қуввати аҳолидан чиқиндини ташиш учун зарур махсус чиқинди ташувчи техникалар ва бошқа турдаги лойиҳа доирасида қўлланиладиган техникалар харид қилиш, агар мавжуд бўлса улардан шу лойиҳа учун фойдаланиш талабини қўяди.

Лойиҳадан фойда кўрувчилар

Лойиҳа амалга оширилиши Косон туманида экологик вазиятни барқарорлаштириш, туман аҳолиси чиқинди ташиш бўйича дуч келаётган муаммоларни бартараф этишга хизмат қилади. Тумандаги маҳалла фуқаролар йиғини, кўп қаватли уйлар, шаҳар ичидаги юридик шахслар лойиҳадан асосий фойда кўрувчилар ҳисобланади.

Молиялаштириш манбалари, схемалари ва графиги (йиллар кесимида)

Лойиҳани молиялаштириш манбаси талабгорнинг ихтиёрида бўлиб, талабгорнинг ўз манбалари ёки ташқи манбалардан (кредит, лизинг, бошқа корxonанинг молиявий ёрдами ва ҳоказо) бўлиши мумкин. Лойиҳанинг умумий нархи **17 923 487,72** минг сўмни ташкил қилади

Лойиҳанинг долзарблиги

Мамлакатимизда амалга оширилаётган ислохотларнинг муҳим таркибий қисми атроф-муҳитни муҳофаза қилишни таъминлаш, табиий ресурслардан оқилона фойдаланиш, ҳудудларнинг санитария ва экологик ҳолатини яхшилашга қаратилган.

Шу ўринда Ўзбекистон Республикаси Экология ва атроф-муҳитни муҳофаза қилиш давлат қўмитаси томонидан тизимли равишда қатор ишлар амалга оширилди. Жумладан, маҳаллий ҳокимликлар ҳузуридаги ободонлаштириш бошқармалари негизидаги санитар тозалаш участкалари тасарруфида бўлган 1 439 та махсус техника, 86 та автотарози, 1 102 та

чиқинди тўплаш майдончаси, 6 131 та контейнер ва 160 та қаттиқ маиший чиқинди полигонлари давлат унитар корхоналари тасарруфига ўтказилди.

Аммо, шу билан бирга, қаттиқ маиший чиқиндиларни ташиб кетишни ташкил этиш ва улардан фойдаланиш соҳасида хусусий тадбиркорлик фаолиятини янада ривожлантириш борасида ҳали ҳал этилмаган қатор муаммолар мавжуд.

Мухтасар айтганда, Ўзбекистон Республикаси Экология ва атроф-муҳитни муҳофаза қилиш давлат қўмитаси томонидан соҳада инфратузилмани такомиллаштириш бўйича амалга ошириб келинаётган ишлар юртимизда экология ва санитария муҳитини янада яхшилаш, аҳоли саломатлигини мустаҳкамлаш, шаҳар ва қишлоқларимизнинг янада обод ва кўркем қиёфа касб этиши йўлидаги улкан амалий қадамлардан биридир.

Мазкур лойиҳа ҳам шу ўзгаришларнинг ва ўзгартиришларнинг давоми ўлароқ, ҳудудда экологик вазиятни яхшилаш ва чиқиндиларни йиғиш ҳамда қайта ишлаш орқали аҳолини турмуш даражасини яхшилаш учун хизмат қилади.

2. Молия бўлими

2.1 Лойиҳани амалга ошириш ва молиялаштириш даври

Лойиҳанинг дастлабки қиймати 17 923 487,72 минг сўмни ташкил қилади. Лойиҳани молиялаштириш манбаси - хусусий шерикнинг ўз маблағлари, ҳомийлик маблағлари, тижорат банкларининг кредитлари ҳамда қонунчиликда тақиқланмаган бошқа ташқи манбалар бўлиши мумкин. Лойиҳани молиялаштириш манбаси сифатида бюджет маблағларидан фойдаланиш кўзда тутилмаган.

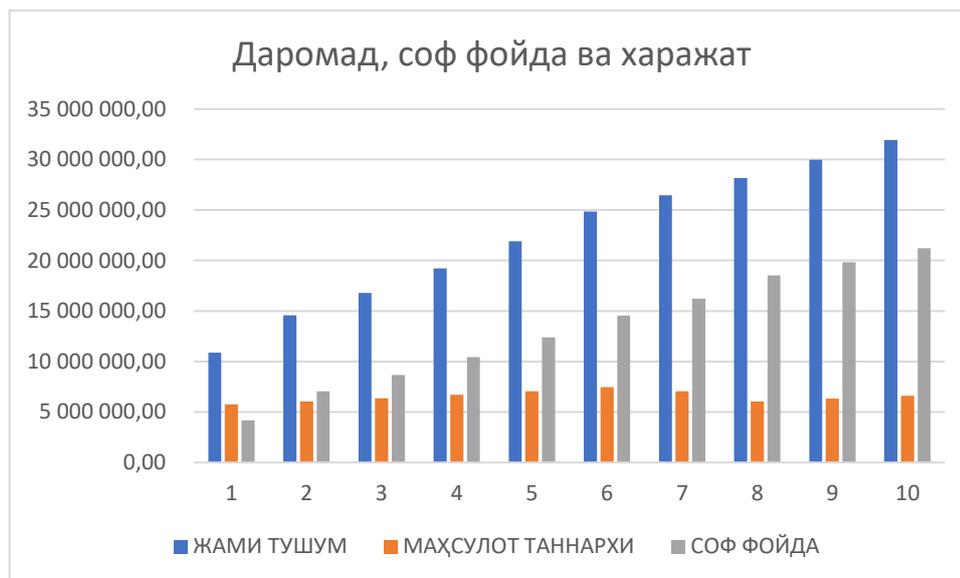
Лойиҳани амалга ошириш учун, хусусий шерикнинг натижаларида корхонанинг ликвидлиги ва рентабеллиги кўриниши керак. Бунга қўшимча қилган ҳолда, корхонанинг режаларида ҚМЧ соҳасидаги хизматларга бўлган талабни қондириш асосий вазифа сифатида кўрилиши керак.

минг сўм

Кўрсаткичлар	Давлат ташкилоти	Хусусий шерик	ЖАМИ	Структура (%)
Асосий воситалар (ишлаб чиқариш ускуналари ва махсус техникалар)	5 628 620,00	17 022 500,00	22 651 120,00	96%
Қурилиш ва реконструкция харажатлари		400 000,00	400 000,00	2%
Жами капитал қўйилмалар	5 628 620,00	17 422 500,00	23 051 120,00	98%
Эксплуатация харажатлари (молиявий харажатлар ва айланма маблағлар)	25 000,00	500 987,72	525 987,72	2%
Лойиҳани тайёрлаш харажатлари	25 000,00	0,00	25 000,00	0,11%
Айланма маблағлар	0,00	450 987,72	450 987,72	1,91%
Лойиҳани амалга ошириш билан боғлиқ бўлган бошқа кўзда тутилмаган харажатлар	0,00	50 000,00	50 000,00	0,21%
Бошланғич инвестицион капитал	5 653 620,00	17 923 487,72	23 577 107,72	100%
Бошланғич инвестицион капитал (АҚШ доллари эквивалентида)¹	526 407,82	1 668 853,61	2 195 261,43	
Улушлар	24,0%	76,0%	100%	

Ушбу лойиҳани амалга ошириш учун **3 йил** давомида **17 923 487,72** минг сўм миқдорида пул маблағларини жалб қилиш кўзда тутилмоқда. Хусусий шерик билан тузилаётган битим муддати **10 йил**ни ташкил қилади.

¹ Лойиҳадаги валюталар ҳисоби Марказий банкнинг сўмга нисбатан АҚШ долларининг 2021 йил 21-сентябрдаги қийматига асосан 10740,0 сўм ҳисобланган

2.2 Ишлаб чиқариш харажатлари (эксплуатация харажатлари) ҳисоб-китоби

Умумий эксплуатация харажатлари 525 987,72 минг сўмни ташкил қилади. Ушбу маблағнинг асосий қисми 95,24 фоизи ёки 500 987,71 минг сўми хусусий шерик бўлишга талабгор томонидан қопланади. Давлат шериги сифатида Экология ва атроф-муҳитни муҳофаза қилиш қўмитаси лойиҳани тайёрлаш билан боғлиқ харажатлар учун 25 000,00 минг сўм ажратади.

Лойиҳа тўлиқ қувватда ишласа, унинг бир йиллик умумий харажатлари 8,08 млрд. сўмни ташкил қилади. Харажатлар таркиби қуйидаги жадвалда кўрсатилган:

минг сўм

Харажатлар таркиби	Харажат миқдори	Харажат тури
Ишлаб чиқариш харажатлари	2 339 425	Доимий харажат
Электр ва ресурслар харажати	359 216	Доимий харажат
Электр ва ресурслар харажати	18 906	Ўзгарувчан харажат
Ишлаб чиқариш ходимлари иш ҳақи харажатлари	2 078 400	Доимий харажат
Ягона ижтимоий тўлов	249 408	Доимий харажат
Бошқа ишлаб чиқариш харажатлари	46 789	Доимий харажат
Мавжуд асосий воситалар амортизацияси бўйича харажатлар	844 293	Доимий харажат
Инвестиция қилинаётган асосий воситалар амортизация бўйича харажат	1 829 900	Доимий харажат
Бошқа операцион харажатлар	55 672	Доимий харажат
Бошқа операцион харажатлар	55 672	Ўзгарувчан харажат
Администрация иш ҳақи	162 000	Доимий харажат
Ягона ижтимоий тўлов	19 440	Доимий харажат
Банк комиссияси	25 578	Доимий харажат
Банк комиссияси	1 346	Ўзгарувчан харажат
ЖАМИ ХАРАЖАТЛАР	8 086 046	

2.3 Нарх стратегияси, маҳсулот таннархи, тарифлар

Нарх стратегияси компаниянинг фаолият йўналиши ва даромад манбаларига қараб ички ва ташқи факторларга боғлиқ. Корхонанинг аҳоли ва юридик шахслардан чиқиндини ташиш учун оладиган тўлови нархлари миқдори корхонанинг ўзига боғлиқ эмас. Чунки ушбу тўлов нархлари вилоят ҳокимлиги қарори билан бутун Қашқадарё вилояти ҳудудида бир хил этиб белгилаб келинади ва бу тартиб ҳозирда ўзгартирилиши режалаштирилмаган.

Сараланган иккиламчи хом ашёни сотишдан тушадиган тушум миқдори эса эркин бозор шароитида шаклланган талаб ва таклифга боғлиқ.

Қашқадарё вилояти ҳокимлиги қарорига кўра, Қашқадарё вилояти Косон туманида жисмоний шахслар учун бир йиллик тариф миқдори киши бошига 30 минг сўмни, юридик шахслар учун 1 куб метр ҚМЧ учун 40 минг сўмни ташкил қилади. Тарифларнинг ўсиши (йиллик ўсиш миқдори 5%) ни ҳисобга олган ҳолда лойиҳа амалга оширилиш муддати, 10 йил давомида тарифлар куйидагича бўлиши тахмин қилинмоқда:

Лойиҳа доирасида таклиф қилинаётган тарифлар прогнози

сўм

Кўрсаткичлар	Ўлчов бирлиги	1 йил	2 йил	3 йил	4 йил	5 йил	6 йил	7 йил	8 йил	9 йил	10 йил
Жисмоний шахслар учун	1 киши учун/йиллик	30 000	31 500	33 075	34 729	36 465	38 288	40 203	42 213	44 324	46 540
Юридик шахслар, (ҚҚС билан)	1м. куб ҚМЧ учун	40 000	42 000	44 100	46 305	48 620	51 051	53 604	56 284	59 098	62 053

Корхонанинг бир йиллик ишлаб чиқарадиган маҳсулотлари ва кўрсатадиган хизматларининг умумий таннархи лойиҳа амалга оширилишининг 1-йилида 5,98 млрд. сўмни ташкил этиши прогноз қилинмоқда. Ушбу таннарх таркибига:

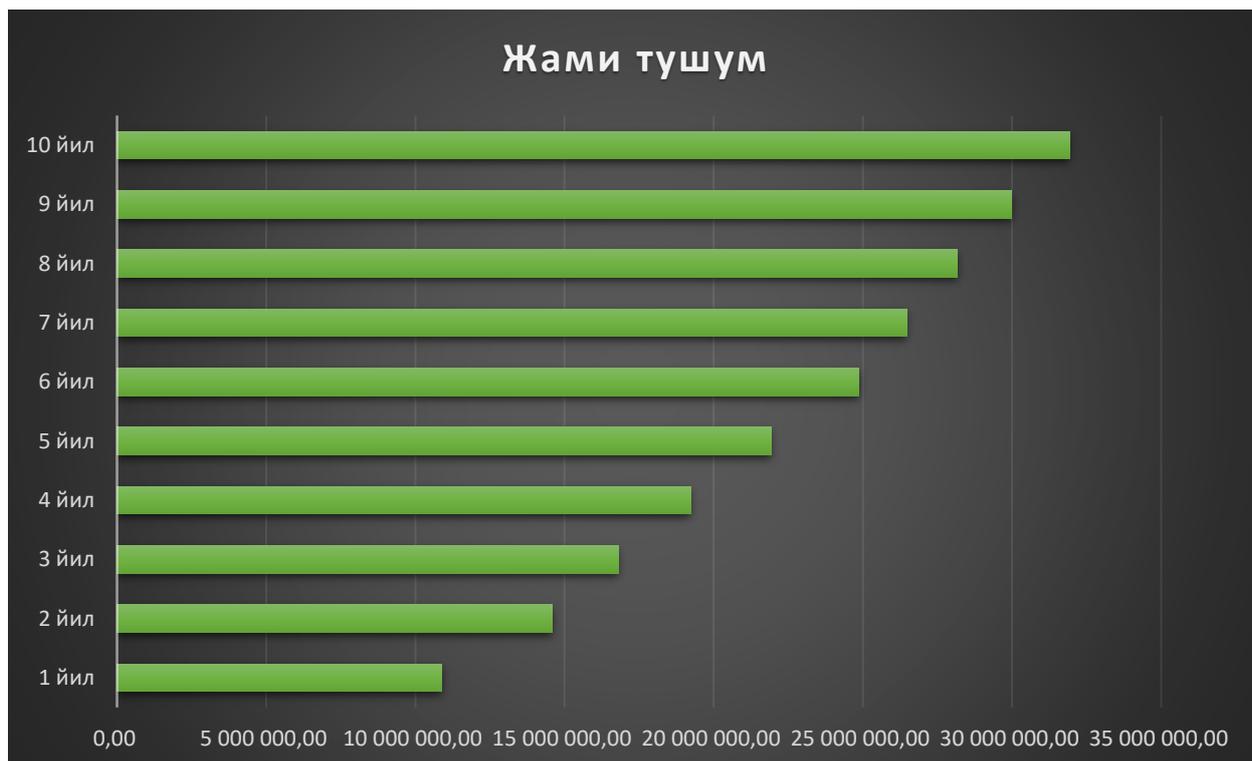
- ишлаб чиқариш харажатлари;
- энергия ресурслари харажатлари;
- ишлаб чиқариш ходимлари иш ҳақи харажатлари ва улар учун тўланган ЯИТ;
- мавжуд ва инвестиция қилинган асосий воситалар амортизацияси харажатлари;
- бошқа ишлаб чиқариш харажатлари;
- бошқа операцион харажатлар;
- маъмурият харажатлари ва улар учун тўланган ЯИТ;
- банк комиссияси;
- солиқлар киради.

2.4 Даромадлар ҳисоб-китоби

Ҳисоб-китобларга кўра, корxonанинг тўлиқ қувватда ишлаш шароитида бир йиллик жами даромадлари миқдори 30,72 млрд. сўмни ташкил қилади. Бунда аҳоли ва юридик шахслардан олинадиган чиқинди учун тўлов 8,52 млрд. сўм, сараланган иккиламчи хом-ашёни сотишдан тушган тушум 12,26 млрд. сўм бўлади. Ҳисоб-китобларда иккиламчи хом ашё (жумладан қоғоз, металл, резина ва ш.к.) саралаб, қайта сотилиши кўзда тутилган. Бироқ, хусусий шерикликка давогар корxonанинг мавжуд ишлаб чиқариш қувватлари, ушбу соҳадаги тажрибасидан келиб чиққан ҳолда, сараланган иккиламчи хом ашё қайта тишланиши, қиймат занжирида қўшимча қиймат яратиши мумкин. Бу эса олиниси мумкин бўлган даромадлар миқдори ва улушини ортишига олиб келади.

Йиллар кесимида тушум миқдори қуйидаги графикда келтирилган:

2.5 Лойиҳанинг молиявий кўрсаткичлари таҳлили(WACC, IRR, NPV)

Лойиҳа доирасида бир қатор молиявий кўрсаткичлар таҳлил қилинади. Ушбу кўрсаткичлар корхонанинг даромадлигини, киритилаётган инвестиция ўзини оқлаш-оқламаслиги, инвестициянинг даромадлик миқдорини тавсифлайди.

Дисконт ставкаси — бу келажакдаги даромад оқимларини ягона жорий қийматга айлантириш учун ишлатиладиган фоиз ставкаси.

Дисконтланган қоплаш муддати (discounted payback period, DPP) – бу лойиҳанинг рентабеллигини аниқлаш учун ишлатиладиган капитал бюджетлаштириш тартиби. Дисконтланган қоплаш муддати келгуси пул оқимларини дисконтлаш ва пулнинг вақт қийматини ҳисобга олиш йўли билан дастлабки харажатларни қоплаш учун қанча вақт кетишини билдиради. Ушбу ўлчов лойиҳанинг мақсадга мувофиқлиги ва рентабеллигини баҳолаш учун ишлатилади.

Соф дисконт даромад (net present value, NPV) – бу келажакдаги тўловлар оқимининг бугунги қийматини топиш учун фойдаланиладиган ҳисоб-китоблар натижасидир. У пулнинг вақт қийматини ҳисобга олади ва шу инвестиция муқобилларини таққослаш учун фойдаланилиши мумкин. NPV сармоя киритиш учун зарур бўлган капитал нархидан келиб чиқадиган

дисконт ставкасига таянади ва салбий NPV бўлган ҳар қандай лойиҳа ёки инвестициядан қочиш керак.

Ички рентабеллик даражаси (internal rate of return, IRR) – бу келажакдаги пул тушумларининг ҳозирги қиймати ва дастлабки инвестиция харажатлари тенглаштирилган фоиз ставкаси, бунда соф дисконт даромад (NPV) 0 га тенг. NPV шу кунгача дисконтланган пул оқими асосида ҳисобланади.

Капитал баҳосининг ўртача қиймати (Weight average cost of capital, WACC) – бу капиталнинг ўртача қиймати, индикатор ҳар хил қимматли қоғозларга, лойиҳаларга сармоя киритиш зарурлигини баҳолашда ва кутилаётган инвестиция даромадларини дисконтлашда ва компания капиталининг нарҳини ўлчашда ишлатилади.

Фойдалилик индекси (Profitability index, PI) – бу лойиҳанинг ёки инвестициянинг жозибдорлигини ўлчайдиган кўрсаткич. PI келажакдаги кутилаётган пул оқимларининг жорий қийматини лойиҳадаги дастлабки инвестиция миқдориغا бўлиш йўли билан ҳисобланади.

Кўрсаткич	Ҳисоб-китоб
Дисконт ставкаси	14 %
Лойиҳа амалга ошириш даври, йил	10 йил
Инвестиция даврини ҳисобга олган ҳолда дисконтланган қоплаш муддати (DPP), йил	10 йил
Соф дисконт даромад (NPV) 10 йил учун, минг сўм	34 677 039
Ички рентабеллик даражаси (IRR), %	37 %
Капитал баҳосининг ўртача қиймати (WACC), %	31,2 %
Фойдалилик индекси (PI)	3,48

2.6 Молиявий хавф-хатарларни баҳолаш ва рисклар

Ихтиёрий бизнес учун риск тушунчаси таниш ва ўша бизнеснинг бир қисми ҳисобланади. Бизнесда рискни минимум даражага тушириш мумкин, бироқ уни бутулай йўқ қилиб бўлмайди. Рискни бизнесга салбий таъсир қиладиган воқеа ёки ҳолат сифатида таърифлаш мумкин. Паст даражадаги кўриқлаш туфайли корхонада активларнинг ёки бошқа қимматликларнинг йўқолиши, ускуналар ўғирланиши ана шундай рисклар таркибига киради.

Бизнесда энг кўп тарқалган риск турлари қўйидагилар:

- стратегик – бизнесга бутунлигича таъсир қиладиган ечимлар;
- мувофиқлик (комплеанс) – қонунлар, қоидалар, стандартлар ва амалиётдаги кодекслар билан иш жараёнини мувофиқлаштириш зарурати;

- молиявий – бизнеснинг молиявий транзакциялари, тизими ва структураси;
- операционал – операциол ва маъмурий тартиб-қоидалар;
- экологик – ташқи ҳодисалар, об-ҳаво ва ноқулай иқлим шароитлари;
- репутацион – корхонанинг жамоат олдида ёки давлат шериги олдидаги обрў-эътибори.

Юқорида тилга олингани каби рискларни йўқотиб бўлмайди. Хавф-хатарни энг паст даражага тушириш учун эса уларни тўғри бошқариш (риск менежмент) талаб этилади. Риск менежмент бизнес турига қараб фарқ қилади.

Хавф-хатарни бошқаришда куйидаги босқичларга эътибор қилиш керак:

1. Хавфни аниқлаш;
2. Хавфни баҳолаш;
3. Хавфни бошқариш;
4. Кузатиш ва кўриб чиқиш.

Корхонада юзага келиши мумкин бўлган молиявий хавф-хатарларга тўғридан-тўғри бош бухгалтер ҳамда бош директор жавобгар бўлади. Иш жараёнида моддий қийматликлар миқдорининг камайиши, корхона активлари ҳажмининг пасайиши нафақат ўғрилиқ, кўзбўямачилиқдан балки, эҳтиётсизлик оқибатида нотўғри юритиладиган бухгалтерия ҳисоботидан ҳам бўлиши мумкин.

Қаттиқ-маиший чиқиндиларни тўплаш ва қайта ишлаш бизнесида қайта ишланган маҳсулотларни харидорларга сотишда маҳсулот таннархи нотўғри ҳисобланган бўлса ва қайта ишланган хом ашё унга кетказилган харажатдан арзонроққа сотилса, бу корхона учун келгуси даврда зарарли молиявий натижаларга, хусусан салбий пул оқимиға олиб келади.

3-бўлимда таъкидланганидек, бош бухгалтернинг вазифалари сирасига молиявий прогнозлар ва риск таҳлили киради. Бу борада бош бухгалтер зарур ҳисоб-китоб таҳлил ишларини амалга ошириши ва керакли чора кўриши ёки чора кўрилиши кераклиги тўғрисида раҳбариятга хабар бериши керак.

Молиявий риск инфляцион жараёнлар, ҳар томонлама тўловга лаёқатсизлик, валютавий тебранишлар ва бошқалардан келиб чиқади.

Бу рискларни компанияда молиявий бошқарув тизимини яратиш ва компаниянинг пул оқимларини самарали бошқариш йўли билан минималлаштириши мумкин.

Форс-мажор rischi – кутилмаган ҳолатлар (табiiй офатлар, иш ташлашлар, урушлар ва бошқалар) оқибатида юзага келадиган риск тури.

Бу рискларни камайтириш чора-тадбирлари корxonанинг молиявий мустаҳкамлиги етарли даражада бўлиши, зарур вақтда корхона форс-мажор ҳолатлари учун ишлатишга етарли пул-маблағлари мавжуд бўлиши билан боғлиқ.

3. Ижтимоий бўлим

3.1 Лойиҳанинг меҳнат ресурсларига эҳтиёжи ва унинг аҳоли бандлигига таъсири

Ҳар қандай лойиҳанинг муваффақиятли амалга ошиши учун зарур бўлган омилларидан бири у лойиҳа доирасида ишлайдиган ишчи кучи, яъни меҳнат ресурслари саналади. Лойиҳа доирасида кўп миқдорда тор доирадаги юқори малакали мутахассисларга эҳтиёж сезилмайди. Шунинг учун Қашқадарё вилоятининг Косон туманида қаттиқ маиший чиқиндиларни тўплаш, ташиш, саралаш клистер хизматларини ташкил қилиш лойиҳаси доирасида ўрта маълумотли ишчилар ишга ёлланиши мақсадга мувофиқ.

Ҳисоб-китобларга кўра, ушбу лойиҳа доирасида Косон туманида 130 та янги иш ўрни яратилади.

Давлат-хусусий шериклик асосида ташкил этиладиган лойиҳанинг бир йиллий умумий меҳнатга ҳақ тўлаш миқдори 2,50 млрд. сўмни ташкил этади. Ушбу маблағнинг 2,24 млрд. сўми ходимларнинг ойлик иш ҳақи учун, 268,84 млн. сўми ягона ижтимоий тўлов саналади. Ходимларга ойлик ва йиллик тўланадиган ҳақ миқдори қуйидаги жадвалда келтиришган.

минг сўм

Кўрсаткичлар	Сони	Ўртача иш ҳақи	Йиллик иш ҳақи фонди
МАЪМУРИЯТ			
Директор	1	4 000,00	48 000,0
Директор ўринбосари	1	3 500,00	42 000,0
Ишлаб чиқариш бўйича директор ўринбосари	1	3 500,00	42 000,0
Бош бухгалтер	1	2 500,00	30 000,0
ЖАМИ	4		162 000,00
<i>Ягона ижтимоий тўлов</i>	<i>12%</i>		<i>19 440,00</i>
ИШЛАБ ЧИҚАРИШ ХОДИМЛАРИ			
Сараловчилар	25	2 000,00	600 000,0
Юкловчилар	46	1 200,00	662 400,0
Ҳайдовчилар	25	1 200,00	360 000,0
МФЙларда тўловлар бўйича мутахассис	22	1 200,00	312 000,0
Истеъмолчилар билан ишлаш бўйича мутахассис	3	1 500,00	54 000,0
Юридик шахслар билан ишлаш бўйича мутахассис	2	1 500,00	36 000,0
Қоровул	3	1 500,00	54 000,0
ЖАМИ	126		2 078 400,00
<i>Ягона ижтимоий тўлов</i>	<i>12%</i>		<i>249 408,00</i>
ҲАММАСИ БЎЛИБ	130		2 509 248,00

Лойиҳани бошқарадиган маъмурият ходимлари 4 кишини ташкил қилиб, улар директор, унинг ўринбосари, директорнинг ишлаб чиқариш масалалари бўйича ўринбосари ҳамда бош бухгалтердан иборат. Маъмурият учун йиллик иш ҳақи фонди **181 440** минг сўмни ташкил қилади.

Директорнинг вазифаси қуйидагилардан иборат:

- менежерларни ишга қабул қилиш, танлаш, йўналтириш, ўқитиш ва қайта тайёрлаш ва интизом билан бошқарув (менежмент) самарадорлигини оширади; кадриятлар, стратегиялар, мақсадлар қўйиш ва уларга эришиш; жавобгарликни тайинлаш, иш натижаларини режалаштириш, кузатиш ва баҳолаш;
- нархларни белгилаш ва бизнес битимлари тузиш;
- бизнес учун йўналиш белгилаш;

- ташкилотнинг мақсади, вазифалари ва умумий йўналишини яратиш, мулоқот қилиш ва амалга ошириш;
- компания номидан чеклар ва ҳужжатларни имзолаш;
- ташкилотнинг муваффақиятли одимлашини таъминлаш.

Директор ўринбосари вазифалари:

- директор турли сабабларга кўра иш вазифасини бажара олмай қолганда, унинг номидан корхонани бошқариш, иш жараёни узлуксизлигини таъминлаш;
- корхонада ишлар фаолиятини тўғри ташкил қилиш.

Ишлаб чиқариш бўйича директор ўринбосари:

- ишлаб чиқариш жараёнлари тўғри ташкил этилиши, жойларда юзага келадиган камчиликларни бартараф этишда тўғридан-тўғри масъул;
- ишлаб чиқариш ходимларини назорат қилиш, уларнинг иш фаолиятини юзага келиши мумкин бўлган анормал ҳолатларда қарорлар қабул қилиш ва бу орқали ишлаб чиқариш жараёнидаги муаммоларни бартараф қилиш вазифаларини бажаради.

Бош бухгалтер:

- корхона учун молиявий ва бухгалтерия ҳисоботлари тайёрлаш учун жавобгар;
- корхона раҳбариятига молиявий таҳлиллар, ривожланиш бюджети ва бухгалтерия ҳисоботларини тақдим этади;
- молиявий прогнозлар ва риск таҳлили учун жавобгардир.
- нақд пул маблағларини бошқариш, умумий бухгалтерия ҳисоби ва бир ёки бир нечта мулк учун молиявий ҳисоботни амалга оширади;
- молиявий тизимлар ва сиёсатни ишлаб чиқиш ва бошқариш учун жавобгар;
- иш ҳақи ҳисоблаш учун жавобгар;
- солиқ қонунчилигига риоя этилишини таъминлайди;
- компания учун барча молиявий операцияларни бошқаради;
- компания учун ички аудитор вазифасини бажаради.

Ишлаб чиқариш ходимлари сони эса 101 кишини ташкил қилиб, уларнинг ҳар бири муайян вазифа бажаради.

Косон туманида чиқиндиларни тўплаш, ташиш ва қайта ишлаш ишларини ташкил қилиш учун 24 дона чиқинди ташувчи машина ҳамда 1 дона бошқа турдаги махсус техника воситалари зарур. Ушбу техникаларни бошқариш учун 25 нафар ҳайдовчи ишга ёлланади. Шунингдек, ҳар бир чиқинди ташувчи машинада чиқиндиларни юклаш учун 2 нафар юкловчи талаб қилинади. Чиқиндиларни юклаш жараёнида юкловчи ходимларнинг вақтинчалик меҳнатга лаёқатсизлиги шароитида чиқиндиларни тўплаш ва ташиш жараёнлари узлуксизлигини таъминлаш мақсадида юкловчилар жами сони 1,15 коэффициенти билан ҳисобланган. Шунда 46 нафар юкловчи талаб этилади.

Чиқинди ташиш машиналари ва бошқа махсус техникалар ҳайдовчилари:

- чиқиндиларни юклаш ва туширишда ёрдам беради;
- автотранспорт воситаси созлигини текширади, юк машинаси айрим турдаги хавфли чиқиндиларни ташиш учун мўлжалланган махсус хавфсизлик ускуналари билан жиҳозланганига ишонч ҳосил қилади;
- автотранспорт воситасининг бузилиши, бахтсиз ҳодисалар ёки коидабузарликлар ҳақида хабар беради.

Юкловчилар:

- чиқинди йиғиш майдончалари, чиқиндилар учун контейнерлар тўпланган чиқиндиларни махсус чиқинди ташиш техникасига юклайди;
- қайта юклаш станциясига олиб борилган ва қайта ишланмайдиган маиший чиқиндиларни Мультилифт техникасига ортади ва ҳайдовчилар билан биргаликда полигонга ташиди.

МФЙларда тўловлар бўйича мутахассис:

- маҳаллаларда жойлашган хонадонларда юриб, аҳолидан чиқиндиларни ташиш учун тўловларни қабул қилади;
- аҳоли билан тўғридан тўғри муносабатга киришиб, чиқиндиларни тўплаш ва ташиш борасида юзага келган эҳтимолий муаммолар тўғрисида корхона раҳбариятини хабардор қилади.

Истеъмолчилар билан ишлаш бўйича мутахассис:

- мижозлар ёки ташриф буюрувчиларни шахсан ёки телефон орқали кутиб олади, уларнинг саволларига жавоб беради ёки керакли ходим томон йўналтиради;
- мижозлар билан барча турдаги алоқа каналлари (телефон, электрон почта, юзма-юз кўришиш ва ш.к.) орвали мулоқот қилади;
- мижозлар билан алоқага чиқиш орқали мижознинг компания маҳсулотлари ва хизматларига қизиқишини ошириш учун барча имкониятлардан фойдаланади;
- потенциал мижозларга сўровлар пайтида аниқ ва фойдали маълумот берилишини таъминлаш учун ташкилот маҳсулотлари, хизматлари, реклама кампаниялари ва бошқалар ҳақидаги янги маълумотлардан доимий равишда хабардор бўлади.

Юридик шахслар билан ишлаш бўйича мутахассис:

- тумандаги юридик корхоналар билан шартномалар имзолайди;
- юридик мижозлар томонидан бажарилган хизматлар учун тўланиши керак бўлган тўловларни қабул қилади.
- туманда янгидан ташкил қилинган юридик фирмаларнинг чиқиндини ташишга эҳтиёжи бор ёки йўқлигини ўрганади. Эҳтиёжи бўлган ширкатларга компания хизматларини таклиф қилади;
- юридик мижозлар билан амалга ошириладиган барча ишларни амалга оширади.

3.2 Меҳнат муҳофазаси ва техника хавфсизлиги нормалари

Ўзбекистон Республикасида меҳнат муҳофазаси ва техника хавфсизлиги нормалари 1996 йил 29 июнь куни тасдиқланган “Меҳнат муҳофазаси бўйича ишларни ташкил этиш тўғрисида”ги Намунавий низомга асосан қўлланилади.

Қаттиқ маиший чиқиндиларни йиғиш, ташиш, қайта ишлаш жараёнларининг ихтиёрий босқичида меҳнат қилаётган ишчи-хизматчилар ва ходимлар зарур техника хавфсизлиги нормаларига амал қилиши керак. Иш берувчи корхона ҳамда Бандлик ва меҳнат муносабатлари вазирлиги томонидан эса ходимларнинг меҳнат муҳофазаси таъминланади. Техника хавфсизлиги нормалари билан ҳар бир ходим танишиб чиқиши меҳнат жараёнида унга сўзсиз бўйсунуши керак. Қаттиқ маиший чиқиндиларни йиғиш, ташиш, қайта ишлаш жараёнидаги техника хавфсизлик қоидалари куйидаги босқичларни ўз ичига олади:

- а) чиқиндиларни қабул қилиш;

- б) очик контейнерларни локализация қилиш ва қайта юклаш;
- в) эргономика;
- г) чиқиндиларни аниқлаш ва таснифлаш;
- д) номаълум чиқиндиларни ўз вақтида синовдан ўтказиш ва аниқлаш;
- е) нормаларга мос келмайдиган кимёвий моддаларни ажратиш;
- ё) юклаш ва тушириш ишлари;
- ж) чиқиндиларни аралаштириш;
- з) лабораторияда қадоқлаш / шикастланган қадоқ;
- и) чиқиндиларни ташишга тайёргарлик;
- й) хавфсиз юклаш тажрибаси;
- к) чиқиндиларни долигонда сақлаш;
- л) полигонда чиқиндини саралаш;
- м) хавфли ёки фавқулодда вазиятларда фойдаланиладиган ускуналарга ўчириш зарурлигини белгилайдиган ёрликлар ёпиштириш;
- н) дезинфекция тартиб-қоидалари.

Лойиҳа доирасида амалга ошириладиган ишлар меҳнат қилувчи ходимлар ва аҳоли учун хавфли таъсир қилиш муддатини камайтириш учун муҳандислик назорати, маъмурий назорат ёки шахсий ҳимоя воситаларидан фойдаланишни ўрганиши керак. Бунда муҳандислик назорати бошқаларига нисбатан афзал усул ҳисобланади.

Техник назорат воситаларига қуйидагилар киради:

- 1) шамоллатиш;
- 2) ёнғинга қарши воситалардан фойдаланиш;
- 3) технологик изоляция;
- 4) техник операциялар;
- 5) механизациялашган қайта ишлаш ускуналари.

3.3 Лойиҳаниг ижтимоий аҳамияти

Лойиҳани амалга ошириш натижасида ҳудудда маълум бир қатлам ижтимоий гуруҳни иш таъминлашга эришилади.

Ушбу лойиҳа доирасида тадбиркорнинг стратегик мақсади бўлиб, Косон туманидаги ҚМЧни қайта ишлаш имкониятларидан максимал даражада фойдаланиш, шунингдек, келажакда уни янада ривожлантириш ҳисобланади.

Лойиҳани яратиш учун асосий шартлар:

- сиғимли ички истеъмол бозорининг мавжудлиги;
- туманда тадбиркорнинг яхши ишчанлик обрўси;

- ушбу соҳада инқилобий ўзгаришларни қилишга тайёр бўлган ёш, умидли, изланувчан жамоанинг борлиги;
- ходимларнинг фаолиятни бошлаш учун тайёргарлиги.

Ташкил қилинадиган фаолиятнинг устувор йўналиши Ўзбекистон Республикасининг кўрсатилаётган хизматларга бўлган эҳтиёжини ҳисобга олган ҳолда, давлат шериги ушбу лойиҳани амалга ошириш имкониятлари кўриб чиқади.

Лойиҳада қатнашувчи иккинчи томон, яъни тадбиркор (хусусий шерик)нинг вазифаси – корxonанинг юқори рентабеллигини таъминлаш ва қўшимча иш ўринлари яратилишига ва корxonанинг ижтимоий-иқтисодий манфаатларини қондиришга ҳисса қўшган ҳолда максимал иқтисодий фойда олишдан иборат.

4. Маркетинг тадқиқотлари бўлими

Ушбу саноатдаги бозор тенденциялари, айниқса мамлакатимизда жуда динамик ва айти пайтда мураккаб. Аммо шуниси аниқки, чиқинди йиғиш ва уни қайта ишлаш саноатидаги компания ишонч қозонгандан кейин, Ўзбекистон қонунчилиги асосида фаолият олиб борадиган компаниялар билан чиқиндини ташиш бўйича, шунингдек, қайта ишланган хом ашёни сотиш бўйича доимий ва барқарор шартномалар имзолаш имкониятига эга бўлади.

Охирги тенденциялар шунини кўрсатадики, чиқиндиларни тўплаш саноати, инвестицион жозибадорлик нуқтаи назаридан, қурилиш ва тижорат бизнеси билан рақобатлаша бошлаган. Бу тармоқлар ривожланиши ва кенгайиши билан кўпроқ чиқинди чиқариши табиий. Шунингдек, турар-жой бозорининг доимий талаби чиқиндиларни йиғиш ва қайта ишлаш саноатининг умумий даромадини барқарорлаштиришга ёрдам беради.

Келгусида чиқинди йиғиш хизматларига бўлган талаб аҳоли сонинг доимий ортиши, хусусийлаштириш ва бизнеснинг яратиши билан кўпайиб бораверади.

Хулоса ўрнида, ёқилғи харажатлари бу саноатдаги лойиҳа харажатларининг муҳим қисмларидан бири саналади. Келгуси йилда чиқиндиларни йиғиш ва ташишда фойдаланиладиган махсус техникаларни ҳаракатлантирадиган дизель ёқилғисининг нархи ошиши ушбу бизнес учун потенциал риск ҳисобланади.

4.1 Маҳаллий ва халқаро бозор имкониятлари

ҚМЧни тўплаш, ташиш, саралаш ва қайта ишлаш бозори, ташкилий тузилма нуқтаи назаридан номукамал рақобат бозори ҳисобланади. Шу билан бирга, у ўзининг бир қанча хусусиятларига кўра иқтисодий назарияда монополистик рақобат ва монополия бозори сифатида таснифланадиган бозор турларига ҳам яқинроқ. Ушбу ҳолатлар муқаррар равишда харидорларнинг хатти-ҳаракатларида, уларнинг асосий мақсадларининг ўзгариши, нархлар тизимида ўз натижасини кўрсатади, бу ҳам давлат томонидан амалга оширилаётган жараёнларни доимий равишда аниқ тартибга солишни талаб қилади.

Косон туманида қаттиқ маиший чиқиндиларни тўплаш, ташиш, саралаш кластер хизматларини давлат-хусусий шерикчилиги асосида бошқариш лойиҳаси ҳудудда чиқиндини йиғиш қамрови даражасини 100 фоиз даражасига чиқариши мўлжалланган. Ҳозирги 60 фоиз қамров даражасида

тумандаги уй хўжаликлари ҳамда корхоналарнинг чиқинди ташиш билан боғлиқ эҳтиёжларини тўлалигича қондирмаяпти.

Ўтказилган маркетинг тадқиқотларига кўра, чиқиндиларни йиғиш нуқтаи назаридан, туманда ушбу лойиҳанинг мақсадли бозори сифатида қуйидаги уй хўжаликлари ҳамда корхона ва ташкилотлар лойиҳа доирасидаги ташкил этиладиган корхонанинг мақсадли бозори бўла олади:

- турар-жой бинолари;
- бизнес комплекслари;
- савдо марказлари ва анъанавий бозорлар;
- меҳмонхоналар;
- ресторанлар;
- умумий ўрта таълим мактаблари;
- жамоат объектлари;
- қурилиш майдонлари;
- фермерлар;
- касалхоналар ва бошқалар.

Лойиҳа аҳоли ва юридик фирмалар томонидан чиқариладиган маиший чиқиндиларни Косон тумани ҳудудида тўплаш, ташиш, саралаш ва қайта ишлашни ташкил этишга қаратилган. Туман аҳолиси 2021 йил ҳолатига кўра, 266 190 кишини ташкил этган ҳамда аҳолининг йиллик ўртача ўсиши 1,62% ни ташкил қилмоқда. Бу эса лойиҳа амалга ошишининг охириги йилига келиб аҳоли сони 35 минг кишига ортишини билдиради. Шунингдек, Қашқадарё вилояти Статистика бошқармаси маълумотларига кўра, Косон туманининг Ялпи Ҳудудий Маҳсулоти (ЯҲМ) Ўзбекистон ЯИМнинг ўртача ўсиш кўрсаткичи миқдорида ошмоқда. Аҳоли турмуш даражаси ортиши билан, уларнинг истеъмол даражаси ҳам ортади ва бу ҚМЧ миқдори йилдан йилга кўпайишини англатади.

4.2 Лойиҳанинг кўлами

Лойиҳа Косон тумани ҳудудини, яъни 1,88 минг км². майдонни ҳамда унинг 266 190 нафар аҳолисини қамраб олади. Лойиҳа ҚМЧ хизматларининг сифати билан боғлиқ муаммони ҳал қилиш заруриятига асосан амалга оширилмоқда. Лойиҳанинг асосий мақсади бўлиб, ҚМЧни тўплаш, ташиш, саралаш ва қайта ишлаш тизимини қайта шакллантириш, ҳудуддаги экологик ва санитар-эпидемиологик вазиятни, соғлиқни ва ҳаёт шароитларини яхшилаш ҳисобланади.

Шунингдек, лойиҳа чиқиндиларни қайта юклаш станцияси яратилишини кўзда тутди.

4.3. Рақобатдош устунликлар

Давлат-хусусий шериклик асосида Косон туманида ташкил этиладиган лойиҳа ва уни амалга оширувчи корхона ушбу бозорда, ушбу бизнесда янги ҳисобланади. Чунки ҳозирга қадар чиқиндини тўплаш иши билан ёки давлат томонидан Экология ва атроф-муҳитни муҳофаза қилиш қўмитаси тасарруфидаги Давлат унитар корхоналари (“Тоza hudud” ДУК каби) шуғулланган ёки умуман ҳеч ким шуғулланмаган. Хусусий капиталнинг ушбу бизнесдаги улуши ниҳоятда паст ва кўпроқ Тошкент шаҳри ҳамда вилоят марказлари билан чекланади. Лойиҳа асосида ташкил этиладиган компания ишга киришишдан олдин бозорни пухта ўрганиши, ўзининг қиёсий устунлигидан муваффақиятли фойдаланиши лозим. Ҳудуд бозорини тадқиқ қилиш асосида рақобатда устунлик берадиган бир нечта омиллар топилди. Улар сирасига мижозлар ва ҳамкорлар ишончи, ҳалоллик, чиқинди йиғишнинг бутун туман ҳудудини қамраб оладиган мукамал тармоғи, кучли бошқарув, кучли операцион ҳаракатланиш ва бошқалар киради.

Қаттиқ маиший чиқинди йиғиш ва уни ташиш тармоғи корхонаси тумандаги кичик ва ўрта бизнес вакиллари, шунингдек, йирик саноат корхоналари билан ижобий алоқаларга эга бўлиши, улар орасида етарлича репутацияси бўлиши корхонага бошқалар билан рақобатда устунлик берадиган яна бир муҳим омиллардан биридир.

Корхона ўз ходимлари ва ишчиларига етарлича ойлик иш ҳақи беради. Уларни турли бонуслар ва ижтимоий ёрдам пакетлари билан қўллаб-қувватлайди. Ходимларга Ўзбекистон меҳнат муносабатларини тартибга солиш бўйича қонунлар ва бошқа қонуности ҳужжатларида белгиланган талаблар бўйича меҳнат қилиш, дам олиш учун шароит яратиб беради ва бу орқали тумандаги бошқа корхона ва ташкилотларга қараганда кадрлар меҳнат бозорида устуниликка эришади ва ўз ишининг усталари билан меҳнат шартномалари имзолайди. Бу эса корхонага ходимларнинг ушбу бизнесни ривожлантириш учун бизнес эгалари билан бир қаторда жон куйдириши ва қайғуришини беради ва корхона шиддат билан олға интилади.

4.4 SWOT таҳлил ҳамда Marketing Mix (4P) стратегияси

Ушбу лойиҳанинг муваффақиятли амалга ошиши, ундан манфаатдор томонлар кўзлаган мақсадига эришиши учун лойиҳага таъсир қилувчи ички ва

ташқи омилларни ҳисобга олган ҳолда унинг SWOT таҳлилини амалга ошириш керак.

SWOT таҳлил

Кучли томонлари (S – Strength) — кучли бошқарув, Косон туманидаги йирик аҳоли пунктига чиқиндини ташиш соҳасида хизмат қиладиган кенг тармоқнинг мавжудлиги, лойиҳанинг афзалликлари, иқтисодий устунлиги, миқдорнинг содиқлик дастури ҳамда соҳадаги тадбиркорнинг ишчанлик обрўси.

Кучсиз томонлари (W – Weakness) — ушбу лойиҳа доирасида катта миқдордаги бошланғич капиталнинг талаб этилиши. Ушбу маблағлар, асосан, чиқинди ташиш бўйича махсус техникалар харид қилиш, чиқиндиларни қайта юклаш станцияси сотиб олиш учун сарфланади.

Имкониятлар (O – Opportunities) — йилдан йилга аҳоли сонининг кўпайиб бориши, ҳудудда кичик ва ўрта тадбиркорлик субъектлари сонининг муттасил ўсиши.

Хавф-хатарлар (T – Threat) — иқтисодиётнинг пасайиши, рақобат муҳитининг ҳаддан ортиқ ортиб кетиши, ўзгарувчан харажатлар, ёқилғи нархининг кескин қимматлашуви. Шунингдек, институционал ўзгаришлар вужудга келиши (қонунчилик ўзгариши ва ш.к.).

Marketing Mix ёки 4P стратегияси маркетингда кенг қўлланиладиган стратегиялардан бири бўлиб, у маркетинг режалаштиришнинг тўртта асосий “координаталарига” асосланади. Улар қуйидагилар:

Product (маҳсулот) – товар ёки хизмат, ассортимент, сифат, маҳсулот хусусиятлари, дизайни ва эргономикаси;

Price (нарх) – нарх, устамалар, чегирмалар;

Promotion (танитиш) – реклама, сотишни рағбатлантириш;

Place (жой) – етказиб бериш, савдо нуқталарининг жойлашуви, тарқатиш каналлари, сотувчи ходимлар.

Marketing Mix модели бозорда маҳсулотни самарали тарғиб қилиш учун сотувни бошқаришни ва ишлаб чиқиши мумкин бўлган барча керакли маҳсулот параметрларини ўз ичига олади.

Ушбу лойиҳа доирасида пул тушумлари а) аҳоли ва юридик шахсларнинг чиқиндилар учун тўлайдиган тўловлардан; б) ҚМЧларни қайта ишлаш ва уларнинг сотувини ташкил этишдан тушади. 4P стратегиясини ҚМЧ сотувини ташкил этиш доирасида қўллаш мумкин.

Product. Аҳоли ва ташкилотлардан чиқинди йиғиб олинishi натижасида куйидаги қайта ишланадиган хом ашёлар сараланади ва уларни қайта ишлайдиган корхоналарга сотилади:

- қоғоз;
- металл;
- резина;
- полиэтилен;
- текстил;
- шиша маҳсулотлари.

Қайта ишланадиган хом ашёлар Қашқадарё вилояти ва унга ёндош ҳудудлардаги хом ашёни қайта ишлаш билан шуғулланадиган турли хил корхоналарга сотилади. Сотиш жараёнини тўғри амалга ошириш учун хом ашё ассортиментини кўпайтириш, уларни энг мақбул нархда сотишни ташкил қилиши керак.

Price. Чиқиндини тўплаш, ундан сараланадиган иккиламчи хом ашёни сотиш, иккиламчи хом ашё (қоғоз, металл, шиша маҳсулотлари каби) нинг ўзини тўплаш ва сотиш билан Косон туманида бир нечта корхона, шунингдек жисмоний шахслар шуғулланади. Шунинг учун хусусий шерик томонидан қайта ишланадиган хом ашё сотуви ташкил этилганда нарх таклифи энг яхшилардан бири бўлиши керак, энг кўп маҳсулот харид қиладиган ва доимий харидорлар учун нарх чегирмалари қилинади.

Promotion. Маркетингнинг вазифаси бозорни ўрганиш билангина чегараланиб қолмай, корхона маҳсулотларининг керакли харидорларига етиб боришини таъминлашдан иборат. Айни мақсадга эришиш учун маҳсулотлар тарғиботи, рекламаси тўғри ташкиллаштирилиши керак. Корхона маҳсулотлари ва улар тўғрисидаги маълумотлар ҳам анъанавий (билбордлар,

реклама доскалари, телевидение орқали маркетинг), ҳам замонавий (SMM – ижтимоий тармоқлардаги маркетинг) маркетинг каналлари орқали мақсадли аудиторияга етказилади.

Place. Маҳсулотлар сотуви амалга ошириладиганда сотиш жойи аҳамияти ҳам юқори. Бунда жойнинг етарли инфратузилмаси билан таъминланганлиги, автомобил йўлларига яқинлиги савдонинг кўпайиши учун муҳимдир.

4.5. Сотиш ва маркетинг стратегияси

Маркетинг стратегияси

Тайёрланган маркетинг стратегияси профессионализм, мижозларга мукамал хизмат кўрсатиш, ҳалоллик ва сифатли хизмат кўрсатишга асосланган. Компания ўзи учун содиқ мижозлар базаси (LCB – loyal customer base) яратилишини таъминлайди.

Корхона ўз ишининг натижалари ва корхона хизматларидан қониққан мижозларнинг тавсиялари, таклифлари ва шикоятларини инобатга олган ҳолда савдо даражасини оширади.

Савдо ва маркетинг жамоаси соҳадаги катта тажриба асосида ишга олинади ва улар ўз мақсадлари ҳамда корxonанинг умумий мақсадларига эришиш учун мунтазам равишда тажриба орттириб боради ва қайта тайёрланади.

Корxonанинг мақсади Косон туманида чиқиндини тўплаш ва сараланган иккиламчи хом ашёни сотиш бўйича энг етакчи корхонага айланиш саналади. Бунинг учун компания қуйидаги маркетинг ва сотиш стратегияларидан фойдаланиши тавсия этилади:

- Турар-жой бинолари, кўп қаватли уйлар, меҳмонхоналарга ўз бизнесини танитиш мақсадида брошура ва танишув хатлари юбориш ва бу билан бизнесни танитиш;
- Флаер ва визиткалар чоп этиб, уларни мақсабли аудитория саналадиган кичик ва ўрта бизнес корxonаларига тарқатиш;
- Дўстлар ва оила аъзоларидан фойдаланиб, бизнес тўғрисида ён-атрофга, туманнинг қишлоқ ҳудудларига маълум қилиш;
- Мактаблар, кутубхоналар, маҳаллий чойхона ва бошқа одамлар гавжум бўладиган жойлардаги эълонлар тахталарида компания ва у таклиф қилаётган маҳсулотлар ҳақида маълумот жойлаш;

- Маҳаллий босма ва электрон оммавий ахборот воситалари, жумладан Телеграм каналлари орқали мақсадли аудиторияга корхона хизматларини реклама қилиш.

Қаттиқ маиший чиқиндиларни йиғиш бизнеси биринчи йилнинг ўзидаёқ даромад келтирадиган бизнеслар сирасига киради.

Сотиш стратегияси

Корхона фаолият олиб бориши натижасида қуйидаги икки манбадан пул тушумлари тушади:

- а) аҳоли ва юридик шахсларнинг белгиланган тарифлар бўйича чиқиндилар учун тўлайдиган тўловлари;
- б) қаттиқ маиший чиқиндилар орасидан хом ашё сифати сотишга яроқли маҳсулотлар сотуви.

Аҳоли томонидан чиқиндилар ташиш учун тўланадиган йиллик тўловлар миқдори 7,98 млрд. сўмни (қамров даражаси 100 % бўлганда), юридик шахслар томонидан тўланадиган тўлов миқдори эса 466,80 млн. сўмни (шартнома қилган юридик ташкилотлар билан) ташкил этилиши прогноз қилинмоқда. Бунда Косон туманида истиқомат қилувчи 266,1 минг аҳолининг йиллик 30 минг сўмдан, шу ҳудудда Тоза ҳудуд ДУК билан шартнома қилган 389 та юридик шахснинг ҳар бир метр куб чиқинди учун 40 минг сўмдан тўлов қилиши кутилмоқда.

ҚМЧ таркибидан саралаб олинган иккиламчи хом ашё савдосидан тушадиган тушум миқдори эса қуйидагича бўлади:

Номи	Ўлчов бирлиги	1 йиллик сараланган иккиламчи хом-ашё	1 тонна сараланган иккиламчи хом-ашёнинг нархи (ҚҚС билан)	Тўлиқ ишлаб чиқариш қувватидаги тушум (ҚҚС билан)
Қоғоз	тонн	13 772	800,00	11 017 870,29
Металл	тонн	1 676	500,00	837 999,39
Резина	тонн	583	500,00	291 478,05
Полиэтилен	тонн	12 461	700,00	8 722 480,65
Текстиль	тонн	2 842	350,00	994 668,85
Шиша	тонн	2 696	150,00	404 425,79
Жами		34 030		22 268 923,02

4.6 Талаб ва таклиф

Иқтисодиётда исталган турдаги маҳсулот, товар ёки хизматнинг бозор нархи талаб ва таклиф эгри чизиқлари кесишган нуқта белгилаб беради.

Талаб истеъмолчиларнинг маълум турдаги товар ва хизматларга бўлган эҳтиёжи. Талабнинг энг кенг тарқалган миқдорий характеристикаси – хизматларга бўлган талаб эластиклиги деб аталади. Хизматларга бўлган талаб эластиклигининг учта тури мавжуд: нарх эластиклиги, даромад эластиклиги ва турли хизматлар учун ўзаро мослашувчанлик.

Талабнинг нарх эластиклиги = талаб қилинган миқдорнинг %да ўзгариши / нархнинг %да ўзгариши

Нарх эластиклиги маҳсулот нархининг ўзгаришига нисбатан истеъмол ҳажмининг ўзгаришини ўлчаш билан ифодаланади.

Талаб эластиклигининг миқдорий ифодаси муайян мамлакат истеъмолчилик хулқ-атворининг ўзига хос хусусиятларини акс эттиради, чунки у истеъмол имтиёзларининг жамланганлиги, аҳолининг даромад даражалари, миллий хусусиятлари ва иқтисодиёт ривожланишидаги умумий вазият билан белгиланади. Шунинг учун, одатда, бир мамлакат маълумотларидан олинган эластиклик характеристикасини бошқа мамлакат шароитига ўтказиш нотўғри ҳисобланади. Бироқ, умумий қоида шундан иборатки, берилган хизмат жавоб берадиган талаб қанчалик юқори бўлса ва унинг ўрнини босувчилар сони қанчалик кам бўлса, нарх эластиклиги шунчалик паст бўлади. Ўзбекистонда ҳозирча бу коэффициентга тааллуқли ҳисоб-китоблар йўқ.

Нарх омилидан ташқари нархсиз омиллар ҳам талаб ва таклифга таъсир қилади. Талаб мижозлар (аҳоли) сони, жисмоний шахс, оиланинг ўртача даромади билан белгиланади.

Таклиф истеъмолчилар учун мавжуд бўлган маълум бир товар ёки хизматнинг умумий миқдорини тавсифловчи асосий иқтисодий тушунчалардан бири. Таклиф нархга тўғри пропорционал бўлиб, маҳсулот нархи ошса, унинг таклифи ҳам ошишини билдиради.

5. Техник-технологик бўлим

5.1. Технологик ва техник ечимлар акс эттириш

Мамлакатимизда атроф-муҳитни муҳофаза қилишни таъминлаш, табиий ресурслардан оқилона фойдаланиш, шунингдек, ҳудудларнинг санитария ва экологик ҳолатини яхшилаш соҳасида изчил сиёсат амалга оширилмоқда.

Ҳозирда республика ҳудудида умумий қуввати йилига 894 минг тонна ҚМЧни қайта ишлайдиган 183 та корхона, шу жумладан 72 та полимер плёнка ва пластмассани, 65 та қоғоз ва картон буюмларини, 17 та шина ва резинотехника буюмларини, 10 та метални, 6 та шишани, 2 та мой ва текстилни, 11 та бошқа чиқиндиларни қайта ишлаш корхоналари мавжуд.

Шу билан бирга республиканинг 9 та шаҳрида (Андижон, Нукус, Бухоро, Жиззах, Қарши, Навоий, Термиз, Гулистон ва Урганч) умумий қуввати йилига бир миллион тоннадан ортиқ маиший чиқиндиларни қайта ишлаш қувватига эга бўлган, ҚМЧни тўплаш, ташиш, саралаш, утилизация қилиш, қайта ишлаш ва кўмиш бўйича кластерларнинг ташкил этилиши ҚМЧнинг истеъмол қимматига эга таркибларидан фойдаланиш самарадорлигини ошириш йўлидаги муҳим қадамлардан биридир.

ҚМЧ билан боғлиқ ишларни амалга ошириш тизими самарали ишлаганининг асосий омили ҚМЧни ўз вақтида тўплаш ҳамда уларни қайта ишлаш ва (ёки) жойлаштириш жойларигача ташиш ҳисобланади.

Кўрсатилаётган хизматлар сифатини яхшилаш мақсадида органик, қайта ишланадиган ва қайта ишланмайдиган ҚМЧни тўплаш ва олиб чиқиб кетиш жадваллари мақбуллаштирилади, ҚМЧ ҳосил бўладиган олис участкалар учун махсус зичловчи қурилмалар билан жиҳозланган қайта юклаш пунктлари қурилади.

5.2 Лойиҳа тузилиши

Лойиҳа ҳудудда мавжуд чиқиндиларни ташиш ва йиғиш тизимини модернизация қилиш ва қайта қуришни ўз ичига олади. Қаттиқ маиший чиқиндиларни тўплаш, ташиш, утилизация қилиш, қайта ишлаш ва кўмиш бўйича самарали тизимни яратиш лойиҳанинг асосий босқичи ҳисобланади. Ушбу тизимни самарали бажариш учун лойиҳа доирасида 50 та контейнерлар, 10 та чиқинди ташиш учун мўлжалланган махсус техника, 1 та чиқиндиларни саралаш линиясини харид қилиш ва 5 та чиқинди йиғиш шахобчасини қуриш

режалаштирилган. Ҳамда давлат томонидан тақдим этиладиган мавжуд асосий воситалар (10 та чиқинди ташувчи, 2 та мультилифт ва 1 та ассентизатор) маиший чиқиндиларни ташиш билан боғлиқ бўлган ишларни самарали ҳал этишда кўмаклашади.

Давлат томонидан тақдим этиладиган махсус техникалар

Махсус техника тури	Махсус техника русуми	Сони
Мусуровоз	ISUZU NPR 82 L KL5VAY, ISUZU NQR 71 PL	10
Мусуровоз крантаз	ISUZU NQR 71 PL	2
Ассентизатор	ISUZU	1

5.3. ҚМЧларни тўплаш, ташиш ва саралашнинг технологик босқичлари

Қаттиқ маиший чиқиндилар ихтисослаштирилган транспорт воситаларида (чиқинди ташиш машиналари ва бошқа ихтисослаштирилган машиналарда) ташилади.

Чиқинди тўплаш шохобчаларидаги, шунингдек ташкилотлардаги қаттиқ маиший чиқиндиларни вақтинчалик тўплаш ва сақлаш учун ташкил этилган жойлардаги чиқинди контейнерлари экипаж юкловчилари томонидан ихтисослаштирилган транспорт воситасининг манипулятор механизмига ўрнатилади ва унинг махсус механизми ёрдамида (механик тарзда) чиқинди кузовига бўшатилади.

Манипулятор механизми билан жиҳозланмаган ихтисослаштирилган транспорт воситасининг чиқинди кузовига контейнерларни бўшатиш экипаж юкловчилари томонидан қўл кучи билан амалга оширилади.

«Сигнал» усулида йўналиш жадвали бўйича етиб келган ихтисослаштирилган транспорт воситасига қаттиқ маиший чиқиндиларни жойлаштириш истеъмолчилар ва экипаж аъзолари томонидан амалга оширилади.

Бунда қаттиқ маиший чиқиндилар махсус чиқинди қопларида (пакетларда) ёки ғилдиракли контейнерларда (40 — 120 л) сақланган ҳолларда

уларни ихтисослаштирилган транспорт воситасига жойлаштириш экипаж юкловчилари томонидан амалга оширилади.

Қаттиқ маиший чиқиндиларни ихтисослаштирилган транспорт воситасига юклаш жараёни пиёдалар, автотототранспорт воситалари ҳамда велосипедлар ҳаракатига тўсқинлик қилмаслиги лозим.

Чиқинди сақлаш контейнерлари қаттиқ маиший чиқиндилардан тўлиқ, қолдиқсиз тозаланиши ҳамда санитария талабларига мувофиқ дезинфекция қилиниши керак.

Қаттиқ маиший чиқиндиларни юклаш ва ташиш ишлари уларни тушириб қолдириш, авария ҳолатини пайдо қилиш, инсонлар соғлиғи ва атроф-муҳитга зарар етказиш эҳтимолларини истисно қилувчи усуллар билан амалга оширилади.

Қаттиқ маиший чиқиндиларни ташишга ихтисослаштирилмаган - ағдарма ва бортли махсус транспорт воситаларидан маиший чиқиндиларни ташиш мақсадида фойдаланилганда, чиқиндиларнинг тўкилиши ва суюқликнинг (филтрат) оқиши ҳамда чиқинди чангларининг атмосфера ҳавосига тарқалишини олдини олиш чоралари кўрилиши лозим.

Қаттиқ маиший чиқиндиларни юклаш ва ташишда қуйидагиларга йўл қўйилмайди:

- контейнерларда сақланаётган чиқиндилар ёки чиқинди уюмларидан иккиламчи хом ашё ажратиб олиш;
- юклаш жойида чиқинди қолдиқларини қолдириш ёки уларни ён атрофга сочиб юбориш;
- экипаж аъзоси бўлмаган шахсларни жалб қилиш («сигнал» усулида тўплаш ва олиб чиқиб кетиш ҳоллари бундан мустасно) ёки уларни ихтисослаштирилган транспорт воситасида ташиш.

Ишлаб чиқариш қуввати даражаси, юқорида айтиб ўтилганидек, сменали қуввати ва йилига иш кунлари сонига боғлиқ бўлиб, лойиҳани

баҳолашда консерватизм нуқтаи назаридан қувватни босқичма-босқич ривожлантириш назарда тутилган.

Косон туманида қаттиқ маиший чиқиндиларни йиғиш, ташиш, саралашни тўғри ташкил этиш учун қуйидаги жараёнлар кема-кетлиги амалга оширилади.

1. Биринчи навбатда аҳоли ва юридик шахслар томонидан ҳосил бўлган ҚМЧ чиқинди ёйиш шахобчаларида ёки чиқинди контейнерларида тўпланади.
2. Сигнал усулида эса йўналиш жадвали бўйича қаттиқ маиший чиқиндиларни йиғиш амалга оширилади.
3. Кейинги босқичда йиғилган чиқинди ҳудудда жойлаштириш режалаштирилган саралаш комплексига ташилади.
4. Саралаш босқичидан ўтган қайта ишланмайдиган чиқиндилар қайта юкланади
5. Қайта юклаш станцияси бир вақтнинг ўзида саралаш комплекси ҳудудига жойлаштириш режалаштирилган
6. Қайта юкланган ҚМЧ 10-20 м³ ҳажмдаги контейнерларга зичланган ҳолда жойлаштирилади
7. Контейнерлардаги чиқиндилар махсус техника мультилифт орқали чиқинди полигонига ташилади.

5.3.1. Маиший чиқиндиларни йиғиш пункти

Маиший чиқиндиларни йиғиш уй хўжаликларидан ёки тижорат ёки давлат идоралари участкаларида бошланади. Маиший чиқиндиларни йиғиш пункти асосан шаҳарнинг турар жойларида, айниқса кўп қаватли турар-жой бинолари зич жойлашган жойларда ишлайди. Маиший чиқиндиларни йиғиш пунктларини такомиллаштириш керак, чунки улар чиқиндиларни бошқариш тизимининг муҳим қисмидир. Маиший чиқиндиларни йиғиш пунктлари қайта ишланадиган материалларни қўлда ажратиш орқали чиқиндиларни камайтириши мумкин. Ушбу тизим содда бўлса-да, жуда самарали эканлигини исботлади. Кейинчалик, қайта ишланадиган материаллар норасмий сектор томонидан тўпланади, қайта ишланади ва кейинги фойдаланиш учун қайта ишланади.

Қонунчиликка мувофиқ кўп квартирали аҳоли хонадонларидан маиший чиқиндаларни ташиб кетиш махсус чиқинди тўплаш шахобчалари орқали амалга оширилиши белгиланган.

Косон туманидаги мавжуд кўп қаватли уйлар учун дастлабки ҳисоб-китобларга кўра 5 дона намунали чиқиндиларни йиғиш шаҳобчаларини қуришга эҳтиёж бор. Шу сабабли, лойиҳа доирасида хусусий шерик томонидан 5 та чиқиндиларни йиғиш шаҳобчалари қуриш учун инвестиция киритилади.

5.3.2. Чиқинди йиғиш контейнерлари

Ҳозирги Қашқадарё вилояти Косон туманида чиқинди йиғиш баклари ўрнатилган бўлиб, улар 2014 ва 2018 йиллар оралиғида харид қилинган. Шу билан бирга, вилоятлардаги қаттиқ маиший чиқиндиларни йиғиш тизими чиқиндиларни йиғиш самарадорлигини оширишни истаса, чиқиндини йиғиш бакларини алмаштириш талаб қилинади. Вилоятда асосан **0,75 м³** ҳажмли пўлат баклар ишлатилади.

Лойиҳа доирасида **1,1 м³** ҳажмдаги **100 та** бакларни харид қилиш режалаштирилмоқда. ҚМЧни чиқинди йиғиш пунктларининг ўзида ҳар хил рангдаги қоқоқларга қараб, фуқароларнинг онги ошиб бориши ва тарбияланиши натижасида, дастлаб сараланиши режалаштирилмоқда, яъни фуқаролар қайта ишланиш учун яроқли бўлган турли чиқиндини (шиша идишлар, пластмасса, қоғоз ва бошқаси) тегишли рангдаги қоқоқли контейнерга ташлашади.

5.3.3. Чиқинди ташиш техникалари

Бугунги кунда “Тоза ҳудуд”ДУК Косон тумани филиали ҳисобидан 12 та махсус чиқинди ташувчи техникалар мавжуд. Туманда йиғилган маиший чиқиндилар махсус техникалар ёрдамида лойиҳа доирасида ишга тушириладиган чиқиндиларни саралаш комплексига келтирилади.

Ҳозирда Косон туманида **266** минг аҳоли рўйхатга олинганлигини, маиший чиқиндиларни қайта юклаш станциялари орқали полигонларга жўнатиш тизими яраталиши ҳисобига, махсус техникалардан самарали фойдаланиш имкониятлари ошиши, яъни ҳар бир техникани бир кунлик қатнови камида 3,0 маротабага етишини ҳисобга олинса, ўртача ҳар 12,0 минг аҳоли учун 1 та чиқинди ташувчи техника лозим бўлади. Шу сабаб, лойиҳа доирасида хусусий шерик томонидан тўла қувватни таъминлаш учун қўшимча 10 та махсус чиқинди ташувчи техникаси сотиб олиш учун инвестиция киритилади.

Таклиф этилаётган лойиҳа фақат ишлаб чиқариш самарадорлигини дастлабки яхшилашга қаратилганлиги сабабли, биринчи босқичда такомиллаштиришнинг энг яхши варианты Хусусий шерик сифатида қатнашадиган корхона га энг керакли "универсал" технологияларни тақдим этиш эканлиги тўғрисида келишувга эришилди. Ўзбекистонга келсак, бу маълум даражада обрў қозонган, юк ташиш ҳажми 7 дан 12 м³ гача бўлган юк машиналари.

Чиқиндиларни саралаш линияси

Косон туманида ҳосил бўлаётган маиший чиқиндиларни махсус чиқинди ташувчи техникалар ёрдамида, лойиҳа доирасида ишга туширилиши режалаштирилаётган чиқиндиларни саралаш линияси олиб келиш орқали, ушбу ҳудудда чиқинди полигонига бўлган эҳтиёжни йўққа чиқаради. Бу эса туманни экологик вазиятини яхшилашга катта хизмат қилади. Бунинг учун туманнинг чиқинди полигонига йўналиши қулай бўлган ҳудуддан 0,50 дан 20 Гача бўлган ерга эҳтиёж туғилади. Мазкур ажратилган жойга маиший чиқиндиларни саралаш технологиялари ишга тушириш режалаштирилган. Косон тумани аҳоли сони ва чиқиндиларни тўпланиш меъёрларини ҳисоб-китоб қилган ҳолда йилига 100 000 тонна маиший чиқиндиларни қайта юклаш имкониятига эга бўлган 1 та чиқиндиларни саралаш линияси учун инвестиция киритилади.

5.4 Лойиҳанинг ҳал қилувчи кўрсаткичлари, компонентлари, шунингдек, уларнинг ҳисоб-китоб қилинган қийматлари баён қилинади.

Номи	Давлат ташкилотидаги асосий воситалар сони	Хусусий шерик томонидан лойиҳага киритиладиган асосий воситалар сони
Чиқиндиларни саралаш линияси		1
Чиқинди ташувчи (Исузу) 7м ³ ҳажмли	10	10
Самосвал 3 т.		2
Мультилифт	2	
Ассенизатор	1	
Чиқинди йиғиш майдончалари	6	5
Чиқиндилар учун контейнерлар	27	100

Жадвалда келтирилган асосий воситалар билан таъминланса, Косон туманида аҳолини маиший чиқиндиларни ташиб кетиш хизмати билан қамраб олиш даражасини 100 %га чиқарилади.

6. Экологик бўлим

6.1. Лойиҳанинг атроф-муҳит ҳолатига таъсири

Ҳозирги вақтда чиқиндиларни қайта ишлаш долзарб, истиқболли ва умуман муҳим йўналиш ҳисобланади. Бунинг долзарблиги нафақат чиқиндиларни йўқ қилишни талаб қиладиган чиқиндилар ҳажмида, балки яқин келажакда ушбу ҳажмларнинг жиддий пасайишига умид қилишнинг ҳожати йўқлигини ва сайёрамизнинг ўзини ўзи тиклаш манбаи чексиз эмаслигини англашда. Ушбу йўналишнинг аҳамияти атроф-муҳитни муҳофаза қилиш ва экологик вазиятни яхшилаш бўйича аниқ талаблар билан изоҳланади, чунки ифлосланиш кирадиган экотизимларнинг заҳарланиши катта зарар этказди, аммо чиқинди уюмлари ва чиқиндихоналар эгаллаган майдонларнинг ўсиши камроқ хавфли. Ўз навбатида, катта миқдордаги рухсатсиз ахлатхоналар турли хил касалликлар, шунингдек уларни ташувчилар ва атрофдаги экотизимларга жиддий зарар этказиши мумкин бўлган турли хил ҳайвонлар учун жой бўлиши мумкин. Асосан чиқиндиларнинг моҳияти, унинг инсон саломатлиги ва атроф-муҳитга таъсири тўғрисида хабардорликни ошириш орқали кенг жамоатчиликни қўллаб-қувватлашни таъминлаш керак.

Шу билан бирга, асосан чиқиндиларнинг моҳияти, унинг инсон саломатлиги ва атроф-муҳитга таъсири тўғрисида хабардорликни ошириш орқали кенг жамоатчиликни қўллаб-қувватлашни таъминлаш керак.

Ушбу мақсадга эришиш учун қуйидаги мақсадли вазифаларни бажариш керак:

- ҚМЧни бошқариш соҳасидаги масалаларга ойдинлик киритиш мақсадида аҳоли ва тадбиркорлик субъектлари ўртасида ахборот учрашувлари, семинарлар, тренинглар ва "давра суҳбатлари" ни ўтказиш;
- ҚМЧни бошқариш соҳасидаги долзарб масалаларни, шу жумладан чиқиндиларни алоҳида йиғиш, мавжуд муаммоларни ва уларни ҳал этиш йўллари, шунингдек аниқ мақсадли ижтимоий гуруҳларга (болалар, талаба ёшлар, уй бекалари, шаҳар ва қишлоқ аҳолиси) йўналтирилган масалаларни оммавий ахборот воситаларининг босма ва электрон воситаларида кенг ёритиш;
- махсус чиқинди оқимларини йиғиш ва қайта ишлаш тизимларини жорий этиш учун ҳар бир минтақада йиғиш пунктларини яратиш (таркибида симоб мавжуд чиқиндилар, шиналар чиқиндилари, ишлатилган батареялар, чиқинди мойлар, қадоклаш чиқиндилари ва бошқалар);

- чиқиндиларни йиғиш пунктлари ва ижтимоий объектларни контейнерлар билан жиҳозлаш;
- қайта ишланадиган чиқиндиларни саралаш учун қулайликлар яратиш - ҳар бир вилоятда кунига 4,9 минг тонна ишлаб чиқариш қуввати билан;
- завод чиқиндиларини қайта ишлаш корхоналарини яратиш (компостлаш технологияси бўйича) - корxonанинг ҳар бир ҳудудида кунига 2,4 минг тонна ишлаб чиқариш қуввати билан;
- бозорда сотиш учун қайта ишланадиган материалларни ажратиш;
- кейинчалик маҳсулотни бозорда сотган ҳолда, компост материал сифатида фойдаланиш учун биомассани ҚМЧ дан ажратиш;
- чиқиндиларнинг калория қийматидан фойдаланган ҳолда ёқилгидан олинадиган энергияни алмаштириш;
- ҳосил бўладиган чиқиндиларнинг умумий миқдоридан полигонларда кўмиш учун ҚМЧ ҳажмини 95% дан 54% гача камайтириш;
- қайта ишланадиган иккиламчи хом ашёни сотишдан эришиладиган даромадларнинг даражасини оширишни таъминлаш.

Полигонларнинг экологик хавфини инобатга олиш ниҳоятда муҳим. Чиқиндихоналар кўплаб муаммоларни келтириб чиқаради, жумладан, улар орасида касалликка олиб келадиган каламушлар, зарарли ва бадбўй метан газининг чиқиши, сувга тушадиган захарли балчиқ - фильтрат. Чиқинди билан боғлиқ муаммоларни ҳал қилишга оқилона ёндашган ҳолда, бу муаммоларнинг барчасини олдини олиш мумкин. Чиқиндини уюм қилиб йиғиш ўрнига анчадан бери бошқа усуллар ихтиро қилинган. Улардан бири чиқиндиларни пиролиз ёрдамида қайта ишлашдир.

6.2 Экология ва атроф муҳитга салбий таъсирини камайтириш бўйича чора-тадбирлар

Мамлакатимизда атроф-муҳитни муҳофаза қилишни таъминлаш, табиий ресурслардан оқилона фойдаланиш, шунингдек, ҳудудларнинг санитария ва экологик ҳолатини яхшилаш соҳасида изчил сиёсат амалга оширилмоқда.

Хусусан, 2017-2018 йилларда қаттиқ маиший чиқиндилар билан боғлиқ ишларни амалга ошириш тизимининг инфратузилмасини такомиллаштириш бўйича кенг кўламли ишлар олиб борилди, 13 та санитария жиҳатидан тозалаш давлат унитар корхоналари ҳамда уларнинг туман ва шаҳарлардаги 172 та филиали, шунингдек, 9 та маиший чиқиндилар билан боғлиқ ишларни комплекс амалга ошириш кластерлари ташкил этилди. Кўрилган чора-

тадбирлар аҳолининг деярли ярмини санитария жиҳатидан тозалаш хизматлари билан қамраб олинишига имкон берди.

Шу билан бирга қишлоқ аҳоли пунктларида қаттиқ маиший чиқиндиларни тўплаш ва олиб чиқиб кетиш бўйича хизматларнинг етарли даражада таъминланмаганлиги, қаттиқ маиший чиқиндилар билан боғлиқ ишларни амалга ошириш соҳасидаги инфратузилманинг қониқарсиз ҳолатда эканлиги, мавжуд қаттиқ маиший чиқинди полигонларининг санитария талаблари ва экологик меъёрларга мувофиқ келмаслиги мазкур соҳада комплексли чора-тадбирларни қабул қилишни талаб этмоқда.

Қаттиқ маиший чиқиндиларни тўплаш, ташиш, утилизация қилиш, қайта ишлаш ва кўмиш бўйича самарали тизимни яратиш, уларнинг фуқаролар соғлиғи ва атроф-муҳитга зарарли таъсирини бартараф қилиш, шунингдек, Ўзбекистон Республикаси Президентининг 2019 йил 17 январдаги ПФ-5635-сон «2017 — 2021 йилларда Ўзбекистон Республикасини ривожлантиришнинг бешта устувор йўналиши бўйича Ҳаракатлар стратегиясини «Фаол инвестициялар ва ижтимоий ривожланиш йили»да амалга оширишга оид Давлат дастури тўғрисида»ги Фармони ижросини таъминлаш маъсадида:

Қуйидаги асосий вазифаларни амалга оширишни назарда тутувчи, 2019 — 2028 йиллар даврида Ўзбекистон Республикасида қаттиқ маиший чиқиндилар билан боғлиқ ишларни амалга ошириш стратегияси (кейинги ўринларда — Стратегия) тасдиқланди:

- аҳолининг қаттиқ маиший чиқиндиларни тўплаш ва олиб чиқиб кетиш бўйича хизматлар билан тўлиқ қамраб олинишини таъминлашга йўналтирилган санитария жиҳатидан тозалаш инфратузилмасини ривожлантириш;
- қаттиқ маиший чиқиндиларни қайта ишлашнинг самарали ва замонавий тизимини яратиш;
- полигонларга кўмиш учун йўналтириладиган қаттиқ маиший чиқиндилар ҳажмини камайтириш, санитария ва экологик меъёрлар талабларига мувофиқ келадиган замонавий қаттиқ маиший чиқинди полигонларини яратиш, шунингдек, мавжуд полигонларни ёпиш ва рекультивация қилиш бўйича чора-тадбирларни кўриш;
- санитария жиҳатидан тозалаш соҳасида нархлар шаклланишини такомиллаштириш ва тарифларни оптималлаштириш;

● каттиқ маиший чиқиндилар билан боғлиқ ишларни амалга ошириш объектларидан муқобил энергия манбалари сифатида фойдаланиш.

7. Институционал бўлим

Лойиҳани амалга оширишда иштирок этувчилар давлат шериги ва хусусий шерик ҳисобланади. Уларнинг ўзаро ҳамкорлиги иқтисодий ва ижтимоий муаммоларни ҳал этишга қаратилган. Ўзбекистон Республикаси Экология ва атроф-муҳитни муҳофаза қилиш давлат қўмитасининг давлат-хусусий шериклик лойиҳаларини кўриб чиқиш ишчи гуруҳи лойиҳани кўриб чиқади ва амалга оширишга қарор қилади.

Хусусий шерик мавжуд ва содир бўлиши мумкин бўлган рискларни ўз бўйнига олган ҳолда лойиҳага ўз инвестицияларини жалб қилади.

Лойиҳа ишга туширилгандан кейин харажатлар, фойда ва мажбуриятлар хусусий шерик аъзолари ўртасида тақсимланади.

7.1 Лойиҳани бошқариш

Мазкур лойиҳани бошқариш, талабгор корхона томонидан амалга оширилади. Бошқарув корxonанинг устави ёки шунга тенглаштирилган ҳужжати орқали бўлади.

Корxonанинг эгаси (таъсисчи) бошқарув учун директор тайинлайди. Директор ўз ўрнида маъмурият ва ишчи бўлимни тайинлайди. Ҳужжатлар алмашинуви ёки қарорлар ижроси куйидаги схема орқали амалга оширилади.

7.2. Лойиҳанинг ҳуқуқий асослари

Лойиҳанинг ҳуқуқий асослари сифатида қуйидаги манбаларни кўрсатиш мумкин:

- Ўзбекистон Республикасининг «Чиқиндилар тўғрисида» ги Қонуни (05.04.2002);
- Ўзбекистон Республикасининг «Давлат-хусусий шериклиги тўғрисида» ги Қонуни (10.05.2019);
- Ўзбекистон Республикаси Президентининг 2019 йил 17 апрелдаги "2019-2028 йилларда Ўзбекистон Республикасида қаттиқ маиший чиқиндилар билан боғли ишларни амалга ошириш стратегиясини тасдиқлаш тўғрисида" ги Қарори (ПҚ-4291-сон);
- Ўзбекистон Республикаси Президентининг 2017 йил 29 декабрдаги "Хусусий тиббиёт ташкилотларини янада ривожлантириш учун кўшимча шароитлар яратиш тўғрисида" ги Қарори (ПҚ-3450-сон);
- Ўзбекистон Республикаси Президентининг 2020 йил 29 сентябрдаги "Маиший ва қурилиш чиқиндилари билан ишлаш соҳасида фаолиятни бошқариш тизимини янада такомиллаштириш чора-тадбирлари тўғрисида" ги Қарори (№ПҚ-4845).

Қаттиқ маиший чиқиндиларни йиғиш, ташиш, утилизация қилиш, қайта ишлаш ва кўмишнинг самарали тизимини яратиш, уларнинг аҳоли саломатлиги ва атроф-муҳитга зарарли таъсирини олдини олиш, шунингдек, Ўзбекистон Республикаси Президентининг 2019 йил 17 январдаги ПФ-5635-сонли "Фаол инвестициялар ва ижтимоий ривожланиш йили"да 2017 - 2021 йилларда Ўзбекистон Республикасини ривожлантиришнинг бешта устувор йўналиши бўйича Ҳаракатлар стратегиясини амалга ошириш Давлат дастури тўғрисида" ги фармонида ҳам кўзда тутилган.

7.3. Шерикларнинг ўзаро ҳамкорлиги ва мажбуриятлар тақсимооти

Қашқадарё вилоятининг Косон туманида қаттиқ маиший чиқиндиларни тўплаш, ташиш, саралаш кластер хизматларини давлат-хусусий шерикчилиги асосида бошқариш лойиҳаси доирасида давлат шериги сифатида Экология ва атроф-муҳитни муҳофаза қилиш қўмитаси ҳозирда ўз балансида мавжуд бўлган чиқинди ташишга мўлжалланган махсус техникалар ва бошқа асосий воситаларни битим муддатига қадар хусусий шерикка фойдаланишга топширади.

Хусусий шерик эса лойиҳа учун зарур бўлган ва илова қилинган ҳужжатларда кўрсатилган миқдордаги ва сифатдаги махсус техникалар ва асосий воситаларни харид қилади. Ҳамда лойиҳа давомида ушбу воситалардан ўзининг давлат шериги олдидаги мажбуриятларини бажариш (туманда аҳолидан чиқинди йиғиш қамровини 100 фоизга етказиш) мақсадида фойдаланади.

7.4. Институционал хавф-хатарлар

Институционал хавф-хатарлар ҳам давлат шериги томонидан, ҳам хусусий шерик томонидан юзага келтирилиши мумкин. Институционал хавф-хатарлар компания ёки таъминот занжирининг бошқаруви ва стратегиясидаги ўзгаришларни ўз ичига олган ҳодисалар ҳисобланади.

Давлат секторидаги институционал ўзгаришларга мисоллар давлат миқёсида қонунчиликнинг ўзгариши, миллий сиёсат ва бу соҳага қаратилаётган стратегиянинг қайтадан кўриб чиқилиши бўлиши мумкин. Хусусий сектордаги институционал хавф-хатарлар эса компанияни қайтадан ташкил қилиш, уни бошқа компания билан бирлаштириш, бозор конъюнктурасининг ўзгариши ва технологик ютуқлар кўринишида намоён бўлиши мумкин.

Давлат шериги томонидан юзага келиши мумкин бўлган институционал рисклар даражаси ниҳоятда паст. Чунки ҳозирги кунда экология ва атроф-муҳитни муҳофаза қилиш соҳасига ҳам ҳукумат даражасида, ҳам жамоатчилик даражасида эътибор қаратилмоқда. Бирор жойда бўладиган экологик қонун бузилиш ҳолатлари жамоат фаоллари эътиборидан четда қолмаяпти ва ушбу масалага ҳукумат номидан Экология ва атроф-муҳитни муҳофаза қилиш кўмитаси ва унинг ҳудудий бошқармалари ўз вақтида муносабат билдириб, тегишли чоралар кўрмоқда.

Хусусий шерик ҳамда эркин бозор муҳити томонидан рўй бериши мумкин бўлган институционал хавф-хатарлар учун корхона ва аввал бошда унинг раҳбари тайёргарлик кўриши лозим. 3-бўлимда ёзилганидек, корxonанинг стратегик ривожланиши ва корхона бош мақсадини ишлаб чиқиш тўғридан-тўғри директорнинг вазифалари сирасига киради. Бозордаги ўзгаришларни вақтида пайқаш, унга кириб келаётган янги ўйинчиларнинг техник ва иқтисодий имкониятларини тўғри баҳолаш, соҳага доир технологик янгиликларни кузатиб бориш ва зарур пайтда улардан унумли фойдаланиш орқали юзага келиши мумкин бўлган институционал хавф-хатарларни олдини олиш ёки минимум даражага тушириш мумкин.

8. Архитектура-қурилиш бўлими

8.1. Қурилиш майдони (трассаси)нинг шаҳарсозлик талаблари

Косон тумани Қашқадарё вилоятининг шимолида жойлашган. Косон-Сарикўл (А380 йўли) трассасида жойлашган. Лойиҳа бўйича Косон туманида 5 та чиқинди йиғиш майдончалари қуриш режалаштирилган. Барча чиқиндилар йиғилиб ва сараланиб бўлингач, қайта юклаш станциясидан Косон тумани полигонга жўнатилади.

8.2. Архитектура-режалаштириш лойиҳалари

Мазкур лойиҳа доирасида, Ўзбекистон Республикаси Президентининг “2019 – 2028 йиллар даврида Ўзбекистон Республикасида қаттиқ маиший чиқиндилар билан боғлиқ ишларни амалга ошириш стратегиясини тасдиқлаш тўғрисида” ги ПҚ-4291сонли Қарорига асосан, Косон тумани қаттиқ маиший чиқиндиларни янги ташкил этиладиган полигонларга ташиб чиқариладиган туман қаторига киради. Йиғилган ҚМЧ Косон туманида йиғилиб саралангандан сўнг, қайта юклаш станциясидан Косон туманидаги полигонга жўнатилади.

9. ДХШ тўғрисидаги битимнинг тузилмаси

9.1. ДХШ моделлари учун вариантларни баҳолаш, тўлов механизми ва давлат даромадларини қўллаб-қувватлаш

Давлат-хусусий шериклик битимидаги келишувга асосан, лойиҳанинг умумий қиймати 17 923 487,72 минг сўм бўлиб, бунга қўшимча равишда давлат шериги томонидан 5 653 620,00 минг сўмлик асосий воситалар тақдим этилади.

Давлат шериги томонидан тақдим этилаётган асосий воситалар талабгорга лойиҳа даврида вақтинчалик фойдаланишга топширилади, фақат давлат шеригининг мавжуд техникалари, бугунги кундаги баҳоланган қийматида 7 йилга бўлиб тўлашга берилади. Давлат шериги мазкур лойиҳа бўйича қуйидаги жадвалда кўрсатилган асосий воситаларни тақдим этади.

Бундан ташқари, юқорида айтилган чиқинди йиғишни 100%га чиқариш учун талабгорга қуйидаги асосий воситалар давлат шериги томонидан тақлиф қилинади.

Асосий восита тури	Тақлиф этилаётган нарх (сум)	Сони
Чиқинди саралаш линияси	9 292 500 000	1
Чиқинди ташувчи техника	605 000 000	10
Чиқинди ташувчи мултилифт	650 000 000	2
Чиқинди йиғиш шахобчаси	70 000 000	5
Чиқинди учун контейнерлар	4 300 000	100

10. Давлат томонидан тақдим этиладиган қўллаб-қувватлаш турлари

Мазкур лойиҳани амалга ошириш учун талабгордан давлатнинг тегишли органидан рўйхатдан ўтган бўлиши, ўзининг муҳрига эга бўлиши етарли ва қўшимча сертификат ва лицензия талаб қилинмайди.

10.1. Давлат-хусусий шериклик лойиҳасини амалга ошириш учун зарур бўлган активлар ва мол-мулк тарзидаги қўйилмалар

Давлат шериги лойиҳани амалга ошириш истагида бўлган талабгорга таклиф этилган асосий воситалардан ташқари талабгорга тендерда қатнашиш учун Давлат шериги томонидан талабгорнинг молиявий талабларини бажаришига ишонч ҳосил қилиш учун 30 000 000 сўм (ёки унга тенглаштирилган банк, суғурта ташкилоти хати) миқдорида гаров суммаси ҳам талаб қилинади.

10.2. Давлат-хусусий шериклик лойиҳасини амалга ошириш жараёнида бюджет маблағлари

Косон туманидаги ушбу лойиҳага бюджет маблағларидан молиялаштириш кўзда тутилмаган.

11. Лойиҳани амалга ошириш режаси

11.1. Маркетинг режаси

Лойиҳанинг муваффақияти кўп жиҳатдан маркетинг сиёсатига боғлиқ бўлади. Шунинг учун қуйидаги режаларни амалга ошириш мақсадга мувофиқ бўлади.

- рақобат муҳитига тез кириш ва бозор улушини олиш;
- мижозларнинг барча истакларини инобатга олишни назарда тутадиган ижобий имидж яратиш;
- барқарор савдо ҳажмини таъминлаш ва кафолатланган фойда олиш.

Асосий стратегия қайта ишлашга яроқли материаллардан ўз ишлаб чиқариши учун фойдаланадиган корхоналар билан барпо этиладиган узок муддатли ҳамкорликни яратишдир. Барқарор алоқаларнинг мавжудлиги хом ашёни сотиш кафолати ва янада қулай форматда ҳамкорлик қилиш имкониятидир.

Доимий ва ўзаро манфаатли муносабатларни ўрнатиш учун бозорга одатдагидан уч-беш фоизга арзонроқ маҳсулотлар билан чиқиш режалаштирилган. Кўриниб турибдики, бундай ҳамкорлик ҳар қандай корхона учун янада фойдали бўлади ва келажакда хомашё нархини бироз ошириб юбориш мумкин бўлади.

Савдо 100% олдиндан тўлов асосида амалга оширилиши керак. Бундан ташқари, кейинги иш пайтида тўғридан-тўғри омбордан хом ашёни олиш учун шароитларни жорий қилиш мумкин - бу унинг нархини пасайтиради.

Бундай ҳолатда реклама махсус харажатларни талаб қилмайди, аммо ижобий имиджни олиш ва потенциал мижозларни хабардор қилиш учун анъанавий маркетинг усулларида фойдаланилади.

11.2. Лойиҳани ишлаб чиқиш, амалга ошириш муддатлари ва графиги

Мазкур лойиҳани амалга ошириш учун талабгор мавжуд асосий воситалардан фойдаланиб ишни бошлаши ва тушумлардан давлат шериги қўйган талабларни бажаришни бошлаши лозим. Лойиҳанинг прогнозланган даромадларини ҳисобга олган ҳолда, давлат шериги қуйидаги лойиҳани амалга ошириш графигини тавсия қилади:

минг сўм

Амалга ошириладиган иш турлари	Давр			
	2021 йил	2022 йил	2023 йил	2024 йил
Лойиҳалаш смета хужжатларини тайёрлаш	25 000			
Маъмурий-маиший бино қуриш		400 000		
Чиқинди йиғиш шахобчалари қуриш		350 000		
Чиқинди йиғиш машиналари харид қилиш	6 950 000			
Чиқинди контейнерлари харид қилиш			430 000	
Чиқиндиларни саралаш линияси (қуввати-йилига 100 000 тн)			9 292 500	

11.3. Асосий манфаатдор томонлар ва уларнинг лойиҳани амалга оширишдаги роли

Косон туманидаги мазкур лойиҳанинг асосий манфаатдорлари, Косон туманининг аҳолиси. Лойиҳа туманда ҚМЧ йиғилиши ва туман озодалигига сабаб бўлувчи асосий туртки сифатида хизмат қилади.

Давлат шериги лойиҳа якунида электронлаштирилган тўлов ва қарздорликлар маълумот тизимга эга бўлади. Қолаверса, ташкил этилган чиқинди йиғиш майдонлари ва контейнерлар ҳам давлат ихтиёрида қолади.

10 йил лойиҳа давомида аҳоли ва юридик шахслардан тушадиган тушумдан ва сараланган чиқиндиларни иккиламчи хом ашёларни сотишдан тушадиган тушумдан даромад қилиши режалаштирилган.

Хулоса

Қашқадарё вилоятининг Косон туманида қаттиқ маиший чiqиндиларни йиғиш, қайта ишлаш лойиҳасининг кутилаётган таъсири туман атрофини ва минтақа аҳолиси учун ҳаёт сифатини яхшилаш ҳисобланади. Хизматлар ва қаттиқ маиший чiqиндиларни бошқариш яхшиланади, бу эса уй хўжаликларини нафақат кўрсатилаётган хизматлардан, балки тарифлар ва тизимнинг бошқа жиҳатларидан қониқиш даражасини оширади. Ҳудудларни ободонлаштириш бошқармаси чiqинди йиғишни яхшилаб, ишни назорат қилиш ва чiqинди ташийдиган транспорт воситаларининг ҳаракатланиш жадвалини яхшилади. Бу, ўз навбатида, туман аҳолиси томонидан экологик ва ижтимоий ёндашувларни қабул қилишни кучайтириши керак.

Чiqиндиларни бошқариш бўйича билимларни ошириш уй шароитида, айниқса, аёллар ва болаларнинг саломатлиги ва гигиенасини яхшилашга ҳисса қўшади. Яхшиланган чiqиндиларни йиғиш жараёни соғлиқ учун жиддий экологик хатарлар хавфини камайтиради.

Лойиҳанинг иқтисодий фойдаси туман ҳудудида чiqиндиларни йўқ қилиш ҳамда қайта ишлаш билан боғлиқ хизматлар самарадорлигини доимий ошириб бориш билан боғлиқ. Бу эса тадбиркорга моддий кўринишда наф келтиради, давлат шериги учун эса экология ва атроф-муҳит билан боғлиқ муаммоларнинг камайишига олиб келади.

Лойиҳани амалга ошириш қаттиқ маиший чiqиндиларни бошқариш станцияларини қуриш ва чiqиндиларни йиғиш ва утилизация қилишни рационализация қилиш орқали қаттиқ маиший чiqиндиларни бошқаришда тўғридан-тўғри самарадорликни оширади.

ИЛЛОВАЛАР

Бирламчи маълумотлар

Кўрсаткичлар	Ўлчов бирлиги	Миқдори
Битим муддати	йил	10
Курс	АҚШ доллари	10740
Лойиҳада кўзда тутилаётган туманлар	сони	1
Фаолиятга оид маълумотлар		
<i>Чиқиндининг морфологик таркиби</i>	<i>Фоизда</i>	<i>Қайта ишланадиган хом-ашё сифатидаги нархи, сўм</i>
Қоғоз	18,90%	800
Металл	2,30%	500
Резина	0,80%	500
Полиэтилен	17,10%	700
Текстиль	3,90%	350
Шиша	3,70%	150
Чиқинди нормаси		
Норма	кг/1 киши	0,75
Битта чиқинди ташувчи техниканинг юк ташиш қуввати	машина/тонна	3
Кунлик ўртача қатновлар сони	ҳисоб-китоблар асосида	2,80
Ишлаб чиқаришга оид бирламчи маълумотлар		
<i>Кўрсаткичлар</i>	<i>Ўлчов бирлиги</i>	<i>Миқдори</i>
Иш вақти	соат	8
Смена	сони	2
Ишлаб чиқариш кунлари	кун	365
Ишлаб чиқариш ва транспортларга тегишли эҳтиёт қисмлар*	<i>Асосий воситанинг бошланғич қийматидан</i>	3,00%
Ишчилар учун униформа нормаси	йил/сон	12
Бошқа ишлаб чиқариш харажатлари	<i>Ишлаб чиқариш харажатлари суммасидан</i>	2,00%
Бошқа операцион харажатлар	<i>Тушум суммасидан</i>	0,50%
Банк комиссияси	<i>Харажатлар суммасидан</i>	0,50%

Солиқ ставкалари		
Солиқлар	Ставка	Изоҳ
Фойда солиғи	15%	
ҚҚС	15%	
Мулк солиғи	2%	ўртача йиллик қийматидан
Сув ресурсларидан фойдаланганлиги учун солиқ	0,182	1 куб.м./минг сум
ЯИТ	12%	МҲТЖдан

Табийий ресурс ва электрга бўлган талаб		
Тури	бирлик	миқдор
Электр	кВт/соат	125
Газ	м.куб/кун	3,00
Сув	м.куб/кун	20,00

Ҳудудга тегишли маълумотлар					
Туман (шаҳар) номи	Чиқинди полигони умумий майдони (ГА)	шундан чиқиндилар билан тўлган майдон (ГА)	Аҳоли сони	Чиқиндининг йиллик миқдори, тонна	Талаб қилинадиган жами махсус техника сони
Қосон тумани	20	4	266 190,00	72 869,51	24
Жами			266 190,00	72 869,51	24

Давлат-хусусий шериклик бўйича бирламчи маълумотлар ва инвестицион шартлар				
Номи	Давлат ташкилотидagi асосий воситалар сони	Баҳоланган қиймати, минг сўм	Хусусий шерик томонидан лойиҳага киритиладиган асосий воситалар сони	Бир бирлигининг нархи (Бозордаги ўртача нархлар асосида), минг сўм
Чиқиндиларни саралаш линияси (қуввати-йилига 100 000 тн)	0	0,00	1	9 292 500,00
Чиқинди ташувчи (Исузу) 7м ³ ҳажмли	10	446 845,00	10	605 000,00
Мультилифт	2	376 085,00	0	0,00
Самосвал 3 т.	0	0,00	2	450 000,00
Ассенизатор	1	408 000,00	0	0,00
Чиқинди йиғиш майдончалари	0	0,00	5	70 000,00
Чиқиндилар учун контейнерлар	0	0,00	100	4 300,00

ЛОЙИХАНИНГ БОШЛАНҒИЧ ҚИЙМАТИ

минг сўм

Кўрсаткичлар	Давлат ташкилоти	Хусусий шерик	ЖАМИ	Структура (%)
Асосий воситалар (ишлаб чиқариш ускуналари ва махсус техникалар)	5 628 620,00	17 022 500,00	22 651 120,00	96%
Қурилиш ва реконструкция харажатлари		400 000,00	400 000,00	2%
Жами капитал қўйилмалар	5 628 620,00	17 422 500,00	23 051 120,00	98%
Эксплуатация харажатлари (молиявий харажатлар ва айланма маблағлар)	25 000,00	500 987,72	525 987,72	2%
Лойиҳани тайёрлаш харажатлари	25 000,00	0,00	25 000,00	0,11%
Айланма маблағлар	0,00	450 987,72	450 987,72	1,91%
Лойиҳани амалга ошириш билан боғлиқ бўлган бошқа кўзда тутилмаган харажатлар	0,00	50 000,00	50 000,00	0,21%
Бошланғич инвестицион капитал	5 653 620,00	17 923 487,72	23 577 107,72	100%
Бошланғич инвестицион капитал (АҚШ доллари эквивалентида)	526 407,82	1 668 853,61	2 195 261,43	
Улушлар	24,0%	76,0%	100%	

ДАВЛАТ ТАШКИЛОТИ ТОМОНИДАН ТАҚДИМ ҚИЛИНАДИГАН МАВЖУД ЧИҚИНДИ ТАШУВЧИ ВА МАХСУС ТЕХНИКАЛАР РЎЙХАТИ

минг сўм

Худудлар	Ум. Т/р	Махсус техника тури	Махсус техника русуми	Давлат рақами	Тех.паспорти серияси, рақами	Ишлаб чиқарилган йили	Техниканинг умумий ҳолати (Соз-носоз)	Қиймати			Ҳисобот рақами	Баҳоланган вақти
								Баланс	Қолдиқ	Баҳолаш		
Косон тумани	1	Мусоровоз	ISUZU NQR 71 PL	70/ 127 КВА	ААС 0146066	2021 йил	соз	0,00	0	580 000 000,00	02/01-д	08.01.2021
	2	Мусоровоз	ISUZU NQR 71 PL	70/ 128 КВА	ААС 0146072	2021 йил	соз	0,00	0	580 000 000,00	02/01-д	08.01.2021
	3	Мусоровоз	ISUZU NPR 82 L	70/375 UAA	ААС 7502280	2014 йил	соз	144 685 200,00	171 166 353,42	414 050 000,00	02/01-д	08.01.2021
	4	Мусоровоз	ISUZU NPR 82 L	70/374 UAA	ААС 7502279	2014 йил	соз	144 685 200,00	171 166 353,42	414 050 000,00	02/01-д	08.01.2021
	5	Мусоровоз	ISUZU NQR 71 PL	70/195 ХА А	ААС 7502278	2015 йил	соз	144 685 200,00	171 166 353,42	318 500 000,00	02/01-д	08.01.2021
	6	Мусоровоз	ISUZU NQR 71 PL	70/ 052 ОВА	ААС 0093870	2020 йил	соз	541 000 000,00	0	459 850 000,00	02/01-д	08.01.2021
	7	Мусоровоз	ISUZU NQR 71 PL	70/ 053 ОВА	ААС 0093872	2020 йил	соз	541 000 000,00	0	459 850 000,00	02/01-д	08.01.2021
	8	Мусоровоз	ISUZU NQR 71 PL	70/196 ХАА	ААС 7502276	2015 йил	соз	143 299 000,00	169 526 442,77	414 050 000,00	02/01-д	08.01.2021
	9	Мусоровоз	ISUZU NQR 71 PL	70/197 ХАА	ААС 7502277	2015 йил	соз	144 685 200,00	171 166 353,42	414 050 000,00	02/01-д	08.01.2021
	10	Мусоровоз	ISUZU NQR 71 PL	70/198 ХАА	ААС 7502274	2015 йил	соз	143 299 000,00	169 526 442,77	414 050 000,00	02/01-д	08.01.2021
	11	Мусоровоз крантаз	ISUZU NQR 71 PL	70/210 ГВА	ААФ 0305743	2018 йил	соз	396 200 000,00	464 073 022,00	376 085 000,00	02/01-д	08.01.2021
	12	Мусоровоз крантаз	ISUZU NQR 71 PL	70/229 ГВА	ААФ 0295444	2018 йил	соз	396 200 000,00	464 073 022,00	376 085 000,00	02/01-д	08.01.2021
	13	Ассенизацион	ISUZU	70/176 ЕВА	ААЕ0153917	2017 йил	соз	312 000 000,00	369 104 112,00	408 000 000,00	02/01-д	08.01.2021
Жами									5 628 620 000,00			

АСОСИЙ ВОСИТАЛАР ҚАЙДНОМАСИ ВА ЭСКИРИШ ҲАРАЖАТЛАРИ

минг сўм

№	Асосий воситалар	Амортизация нормаси	Сони	Бир бирлигининг нархи	Бошланғич қиймати	Қолдиқ қиймати	Эскириш суммаси									
							1 йил	2 йил	3 йил	4 йил	5 йил	6 йил	7 йил	8 йил	9 йил	10 йил
	Мавжуд асосий воситалар															
1	Чиқинди ташувчи машиналар	15%	10	446 845,00	4 468 450,00	4 468 450,0	670 267,50	670 267,5	670 267,5	670 267,5	670 267,5	670 267,5	446 845,0			
2	Бошқа техникалар	15%	3	386 723,33	1 160 170,00	1 160 170,0	174 025,50	174 025,5	174 025,5	174 025,5	174 025,5	174 025,5	116 017,0			
	Инвестиция сифатида хусусий шерик томонидан киритиладиган асосий воситалар															
1	Административ-маиший бино (саралаш комплексига тегишли)	3%	1	400 000,00	400 000	400 000	12 000,00	12 000,0	12 000,0	12 000,0	12 000,0	12 000,0	12 000,0	12 000,0	12 000,0	12 000,0
2	Чиқиндиларни саралаш линияси (куват-йилига 100 000 тн)	8%	1	9 292 500,00	9 292 500	9 292 500,0	743 400,00	743 400,0	743 400,0	743 400,0	743 400,0	743 400,0	743 400,0	743 400,0	743 400,0	743 400,0
3	Чиқинди ташувчи (Исузу) 7м ³ ҳажмли	15%	10	605 000,00	6 050 000	6 050 000,0	907 500,00	907 500,0	907 500,0	907 500,0	907 500,0	907 500	605 000,0			
4	Самосвал 3 т.	15%	2	450 000,00	900 000	900 000,0	135 000,00	135 000,0	135 000,0	135 000,0	135 000,0	135 000,0	90 000,0			
5	Чиқинди йиғиш майдончалари	3%	5	70 000,00	350 000	350 000,0	10 500,00	10 500,0	10 500,0	10 500,0	10 500,0	10 500,0	10 500,0	10 500,0	10 500,0	10 500,0
6	Чиқиндилар учун контейнерлар	5%	100	4 300,00	430 000	430 000,0	21 500,00	21 500,0	21 500,0	21 500,0	21 500,0	21 500,0	21 500,0	21 500,0	21 500,0	21 500,0
	Жами				23 051 120	23 051 120	2 674 193	2 045 262	787 400	787 400	787 400					
	<i>Кумулятив амортизация</i>						2 674 193,00	5 348 386	8 022 579	10 696 772	13 370 965	16 045 158	18 090 420	18 877 820	19 665 220	20 452 620

Тегишли ҳудудларда аҳоли сони динамикаси статистикаси ва прогнозлари тўғрисида маълумот

Худуд	Факт											Ўртача йиллик ўсish суръати, %	Прогноз									
	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021		2022	2023	2024	2025	2026	2027	2028	2029	2030	2031
Косон тумани	235 000	239 700	244 700	250 100	255 500	257 600	259 000	260 800	261 400	263 500	266 190	1,26%	269 535	272 922	276 352	279 825	283 341	286 902	290 507	294 158	297 854	301 597
Жами	235 000	239 700	244 700	250 100	255 500	257 600	259 000	260 800	261 400	263 500	266 190		269 535	272 922	276 352	279 825	283 341	286 902	290 507	294 158	297 854	301 597

Худудда юридик шахслар сони ва прогнозлари тўғрисида маълумот

Худуд	2021	Ўртача йиллик ўсиш суръати, %	Прогноз									
			2022	2023	2024	2025	2026	2027	2028	2029	2030	2031
Косон тумани	389	5,00%	408	429	450	473	496	521	547	575	603	634
Жами	389		408	429	450	473	496	521	547	575	603	634

Худудлар бўйича аҳоли томонидан чиқарилган чиқинди миқдорлари прогнозлари тўғрисида маълумот

тонна

Худуд	Прогноз									
	2022	2023	2024	2025	2026	2027	2028	2029	2030	2031
Косон тумани	73 785	74 712	75 651	76 602	77 565	78 539	79 526	80 526	81 538	82 562
Жами	73 785	74 712	75 651	76 602	77 565	78 539	79 526	80 526	81 538	82 562

Худудлар бўйича аҳоли томонидан чиқарилган чиқиндининг иккиламчи хом-ашёларга ажратилиши прогнози

тонна

Кўрсаткичлар	1 йил	2 йил	3 йил	4 йил	5 йил	6 йил	7 йил	8 йил	9 йил	10 йил
Қоғоз	13 945,41	14 120,65	14 298,10	14 477,78	14 659,71	14 843,94	15 030,47	15 219,35	15 410,61	15 604,27
Металл	1 697,06	1 718,39	1 739,98	1 761,85	1 783,99	1 806,41	1 829,11	1 852,09	1 875,37	1 898,93
Резина	590,28	597,70	605,21	612,82	620,52	628,31	636,21	644,21	652,30	660,50
Полиэтилен	12 617,27	12 775,83	12 936,38	13 098,94	13 263,55	13 430,23	13 599,00	13 769,89	13 942,93	14 118,15
Текстиль	2 877,62	2 913,79	2 950,40	2 987,48	3 025,02	3 063,03	3 101,53	3 140,50	3 179,97	3 219,93
Шиша	2 730,05	2 764,36	2 799,10	2 834,27	2 869,89	2 905,96	2 942,47	2 979,45	3 016,89	3 054,80

ЖИСМОНИЙ ШАХСЛАР УЧУН ТАРИФЛАР

Кўрсаткичлар	Ўлчов бирлиги	1 йил	2 йил	3 йил	4 йил	5 йил	6 йил	7 йил	8 йил	9 йил	10 йил
Жисмоний шахслар учун	1 киши учун/йиллик	30 000	31 500	33 075	34 729	36 465	38 288	40 203	42 213	44 324	46 540
Юридик шахслар, (ҚҚС билан)	1м.куб ҚМЧ учун	40 000	42 000	44 100	46 305	48 620	51 051	53 604	56 284	59 098	62 053

ТУШУМ РЕЖАСИ

минг сўм

Кўрсаткичлар	1 йил	2 йил	3 йил	4 йил	5 йил	6 йил	7 йил	8 йил	9 йил	10 йил
Аҳолига кўрсатилган хизматдан тушган тушум	4 786 943,14	6 877 639,69	7 312 271,20	7 774 369,20	8 265 669,41	8 788 017,28	9 343 374,84	9 933 828,16	10 561 595,09	11 229 033,67
<i>Косон тумани</i>	<i>4 786 943,14</i>	<i>6 877 639,69</i>	<i>7 312 271,20</i>	<i>7 774 369,20</i>	<i>8 265 669,41</i>	<i>8 788 017,28</i>	<i>9 343 374,84</i>	<i>9 933 828,16</i>	<i>10 561 595,09</i>	<i>11 229 033,67</i>
Юридик шахсларга кўрсатилган хизматлардан тушган тушум	466 800,00	514 647,00	567 398,32	625 556,65	689 676,20	760 368,01	838 305,73	924 232,07	1 018 965,86	1 123 409,86
Қоғоз	2 789 081,69	3 558 404,80	4 413 824,00	5 363 148,59	6 414 831,05	7 578 017,15	8 056 908,92	8 566 064,19	9 107 395,47	9 682 936,10
Металл	212 132,54	270 645,87	335 707,51	407 911,43	487 900,51	576 370,35	612 794,00	651 519,43	692 692,12	736 466,70
Резина	73 785,23	94 137,69	116 767,83	141 882,24	169 704,53	200 476,64	213 145,74	226 615,45	240 936,39	256 162,33
Полиэтилен	2 208 023,01	2 817 070,47	3 494 277,34	4 245 825,97	5 078 407,91	5 999 263,57	6 378 386,23	6 781 467,49	7 210 021,41	7 665 657,74
Текстиль	251 792,10	321 244,88	398 470,22	484 173,14	579 116,69	684 126,55	727 359,83	773 325,24	822 195,42	874 153,95
Шиша	102 377,01	130 616,05	162 015,37	196 861,60	235 465,03	278 161,34	295 739,71	314 428,94	334 299,24	355 425,23
Жами тушум	10 890 934,72	14 584 406,45	16 800 731,79	19 239 728,81	21 920 771,33	24 864 800,90	26 466 015,01	28 171 480,98	29 988 100,99	31 923 245,59

ЁММ Ҳаражатлари

Саралаш пунктдан энг узоқ бўлган йиғим пункти - 22 км, рейс - 44 км. Ўз навбатида - ўртача қатнов - 22 км. Автомобилда ўртача қатновлар - 3,0 та бир кунда. Натижада чиқинди ташувчи машинанинг кунлик юриш масофаси - 66 км.

Кўрсаткичлар	Ўлчов бирлиги	
Ахлат ташувчиларнинг жами сони	дона	20
Ёқилғи нархи, л/минг сўм	куб/минг сўм	2,70
100 км га ёқилғи харажати мусуровоз	куб	31,00
100 км га ёқилғи харажати мултилифт	куб	40,00
Кунлик ўртача юриш масофаси	км	66

Йиллик ўртача бир автомобильнинг юриш масофаси, км	км	24 090,00
Йиллик ўртача бир автомобильга харажат, минг сўм	минг сўм	20 163,33
Барча автомобилларга йиллик жами харажат, минг сўм	минг сўм	403 266,60
Кунлик ўртача юриш масофаси (мултилифт)	км	240,00
Йиллик ўртача мултилифтнинг юриш масофаси	км	87 600,00
Йиллик ўртача мултилифтга харажат, минг сўм	минг сўм	94 608,00
Мултилифт техникасига кетадиган ёқилғи харажатлари, минг сўм	минг сўм	189 216,00
Бошқа махсус техникаларга (20%) харажатлар, минг сўм	минг сўм	4 032,67
Мойлаш материаллари, минг сўм	минг сўм	8 500,00
Йиллик жами ЁММ харажатлари, минг сўм	минг сўм	605 015,27

Махсус чиқинди ташувчи техникалар ёрдамида ҚМЧ саралаш пунктга ташилади ва шу ернинг ўзида қайта юкланиб полигонга ташилади. Полигон Косон туманида жойлашган. Полигонгача ўртача 40 км., кунлик қатновлар сони 3 марта, кунлик масофа 240 км.ни ташкил қилади.

Автопаркнинг техник хизмат кўрсатиш харажатлари

Кўрсаткичлар	Ўлчов бирлиги	Сони
Жорий таъмир	марта	6
Жорий таъмир	марта	3
Капитал таъмир	марта	1
Хизмат кўрсатиш нархи:		
Жорий таъмир	минг сўм	500
Жорий таъмир	минг сўм	1500
Капитал таъмир	минг сўм	6000
1 автомобилга йиллик харажатлар		
Жорий таъмир		3 000,00
Жорий таъмир	минг сўм	4 500,00
Капитал таъмир	минг сўм	6 000,00
1 автомобилга йиллик жами харажатлар	минг сўм	13 500,00
Жами юк машиналари учун харажат	минг сўм	270 000,00
Жами махсус техникалар учун харажат (+25% юк машиналарга нисбатан)	минг сўм	16 875,00
Автопарк учун жами йиллик харажатлар		286 875,00

ИШЛАБ ЧИҚАРИШ УЧУН ХОМ-АШЁЛАР САРФИ ҲИСОБИ

минг сўм

№	Кўрсаткичлар	Ўлчов бирлиги	Харажатлар нормаси бўйича	Бир бирлигининг нархи	Сумма	Изоҳ
1	Эҳтиёт қисмлар бўйича харажатлар		691 533,60	1,00	691 533,60	<i>*Асосий воситанинг бошланғич қийматидан</i>
2	Ёқилғи харажатлари				605 015,27	<i>Транспортлар учун кунлик сарф нормасидан</i>
3	Юк машиналар ва махсус техникалар учун техник кўрик харажатлари				286 875,00	<i>Техник кўрик бўйича сарф нормасидан</i>
4	Сараланган иккиламчи хом-ашё учун қоплар ва идишлар	сони	340 300,62	2,00	680 601,25	<i>100 кг лик қоплар</i>
5	Униформа	сони	12,00	50,00	75 400,00	<i>1 та ишчи учун йилига 12 марта униформа нормасида</i>
	Жами				2 339 425,11	

Электр ва ресурслар ҳаражати

минг сўм

Кўрсаткичлар	Ўлчов бирлиги	Йиллик талаб	Бир бирлигининг нархи	Йиллик қиймати
Электр энергияси	кВт.соат	730 000	0,45	328 500,00
Сув	м3	7 300	6,70	48 910,00
Газ	м3	1 095	0,65	711,75
Жами				378 121,75

ИШ ҲАҚИ ХАРАЖАТЛАРИ

минг сўм

Кўрсаткичлар	Сони	Ўртача иш ҳақи	Йиллик иш ҳақи фонди
<u>Маъмурият</u>			
Директор	1	4 000,00	48 000,0
Директор ўринбосари	1	3 500,00	42 000,0
Ишлаб чиқариш бўйича директор ўринбосари	1	3 500,00	42 000,0
Бош бухгалтер	1	2 500,00	30 000,0
ЖАМИ	4		162 000,00
<i>Ягона ижтимоий тўлов</i>	<i>12%</i>		<i>19 440,00</i>
<u>ИШЛАБ ЧИҚАРИШ ХОДИМЛАРИ</u>			
Сараловчилар	25	2 000,00	600 000,0
Юкловчилар	46	1 200,00	662 400,0
Ҳайдовчилар	25	1 200,00	360 000,0
МФЙларда тўловлар бўйича мутахассис	22	1 200,00	312 000,0
Истеъмолчилар билан ишлаш бўйича мутахассис	3	1 500,00	54 000,0
Юридик шахслар билан ишлаш бўйича мутахассис	2	1 500,00	36 000,0
Қоровул	3	1 500,00	54 000,0
ЖАМИ	126		2 078 400,00
<i>Ягона ижтимоий тўлов</i>	<i>12%</i>		<i>249 408,00</i>
ҲАММАСИ БЎЛИБ	130		2 509 248,00

ЖАМИ ҲАРАЖАТЛАР

минг сўм

Харажатлар таркиби	Доимий харажатлар улуши (%)	Ўзгарувчан харажатлар улуши(%)	Доимий харажатлар	Ўзгарувчан харажатлар	Жами	Улуш, % да
Ишлаб чиқариш харажатлари	0%	100%	0	2 339 425	2 339 425	29%
Электр ва ресурслар харажати	5%	95%	18 906	359 216	378 122	5%
Ишлаб чиқариш ходимлари иш ҳақи харажатлари	100%	0%	2 078 400	0	2 078 400	26%
Ягона ижтимоий тўлов	100%	0%	249 408	0	249 408	3%
Бошқа ишлаб чиқариш харажатлари	100%	0%	46 789	0	46 789	1%
Мавжуд асосий воситалар амортизацияси бўйича харажатлар	100%	0%	844 293	0	844 293	10%
Инвестиция қилинаётган асосий воситалар амортизация бўйича харажат	100%	0%	1 829 900	0	1 829 900	23%
Бошқа операцион харажатлар	50%	50%	55 672	55 672	111 345	1%
Администрация иш ҳақи	100%	0%	162 000	0	162 000	2%
Ягона ижтимоий тўлов	100%	0%	19 440	0	19 440	0%
Банк комиссияси	5%	95%	1 346	25 578	26 925	0%
ЖАМИ ХАРАЖАТЛАР			5 306 154	2 779 891	8 086 046	100%

ИШЛАБ ЧИҚАРИШ ҲАРАЖАТЛАРИ ЙИЛЛИК КЕСИМДА

Харажатлар таркиби	1 йил	2 йил	3 йил	4 йил	5 йил	6 йил	7 йил	8 йил	9 йил	10 йил
Ишлаб чиқариш харажатлари	584 856,28	736 918,91	902 725,67	1 083 270,80	1 279 613,63	1 492 882,57	1 567 526,70	1 645 903,03	1 728 198,18	1 814 608,09
Электр ва ресурслар харажати	108 710,00	133 004,33	159 456,31	188 220,97	219 463,46	253 359,65	266 027,64	279 329,02	293 295,47	307 960,24
Ишлаб чиқариш ходимлари иш ҳақи харажатлари	2 078 400,00	2 182 320,00	2 291 436,00	2 406 007,80	2 526 308,19	2 652 623,60	2 785 254,78	2 924 517,52	3 070 743,39	3 224 280,56
Ягона ижтимоий тўлов	249 408,00	261 878,40	274 972,32	288 720,94	303 156,98	318 314,83	334 230,57	350 942,10	368 489,21	386 913,67
Бошқа ишлаб чиқариш харажатлари	46 788,50	49 127,93	51 584,32	54 163,54	56 871,72	59 715,30	62 701,07	65 836,12	69 127,93	72 584,32
Мавжуд асосий воситалар амортизацияси бўйича харажатлар	844 293,00	844 293,00	844 293,00	844 293,00	844 293,00	844 293,00	562 862,00			
Инвестиция қилинаётган асосий воситалар амортизация бўйича харажат	1 829 900,00	1 829 900,00	1 829 900,00	1 829 900,00	1 829 900,00	1 829 900,00	1 482 400,00	787 400,00	787 400,00	787 400,00
ИШЛАБ ЧИҚАРИШ ҲАРАЖАТЛАРИ ЖАМИ	5 742 355,78	6 037 442,56	6 354 367,61	6 694 577,05	7 059 606,99	7 451 088,96	7 061 002,76	6 053 927,79	6 317 254,18	6 593 746,89
Бошқа операцион харажатлар	55 672,31	58 455,92	61 378,72	64 447,66	67 670,04	71 053,54	74 606,22	78 336,53	82 253,35	86 366,02
Администрация иш ҳақи	162 000,00	170 100,00	178 605,00	187 535,25	196 912,01	206 757,61	217 095,49	227 950,27	239 347,78	251 315,17
Ягона ижтимоий тўлов	19 440,00	20 412,00	21 432,60	22 504,23	23 629,44	24 810,91	26 051,46	27 354,03	28 721,73	30 157,82
Банк комиссияси	1 346,23	1 413,54	1 484,22	1 558,43	1 636,35	1 718,17	1 804,08	1 894,28	1 989,00	2 088,45
Солиқлар (мулк солиғи)	8 212,15	8 038,58	7 865,01	7 691,44	7 517,87	7 344,30	7 104,30	6 864,30	6 624,30	6 384,30
ОПЕРАЦИОН ҲАРАЖАТЛАР	246 670,69	258 420,05	270 765,55	283 737,01	297 365,72	311 684,54	326 661,55	342 399,41	358 936,17	376 311,76
СОТИЛГАН МАҲСУЛОТЛАР (ХИЗМАТЛАР) ТАННАРХИ	5 989 026,47	6 295 862,61	6 625 133,16	6 978 314,05	7 356 972,70	7 762 773,50	7 387 664,30	6 396 327,21	6 676 190,35	6 970 058,65

СОЛИҚЛАР ҲИСОБИ

минг сўм

СОЛИҚ ТУРИ	Ставка	1 йил	2 йил	3 йил	4 йил	5 йил	6 йил	7 йил	8 йил	9 йил	10 йил
Фойда солиғи	15%	736 518,06	1 244 487,36	1 527 519,55	1 840 365,93	2 185 697,47	2 566 405,76	2 862 818,25	3 267 302,71	3 497 780,24	3 743 935,68
Жами		736 518,06	1 244 487,36	1 527 519,55	1 840 365,93	2 185 697,47	2 566 405,76	2 862 818,25	3 267 302,71	3 497 780,24	3 743 935,68

СОЛИҚ ТУРИ	Ставка	1 йил	2 йил	3 йил	4 йил	5 йил	6 йил	7 йил	8 йил	9 йил	10 йил
<u>Ҳисобланган ҚҚС</u>	15%	796 173	1 005 230	1 237 625	1 495 482	1 781 100	2 096 972	2 233 388	2 378 824	2 533 892	2 699 245
<u>ҚҚС зачет</u>	15%	104 005	127 685	153 473	181 521	211 990	245 052	257 304	270 169	283 678	297 862
<u>ҚҚС (фарқи)</u>		692 168	877 545	1 084 152	1 313 961	1 569 110	1 851 920	1 976 084	2 108 655	2 250 214	2 401 383

СОЛИҚ ТУРИ	Солиқ ставкаси	1 йил	2 йил	3 йил	4 йил	5 йил	6 йил	7 йил	8 йил	9 йил	10 йил
Сув ресурсларидан фойдаланганлик учун солиқ	0,182 минг.сўм 1 куб.м учун	332,15	398,58	465,01	531,44	597,87	664,30	664,30	664,30	664,30	664,30

Фойда ва зарарлар тўғрисидаги ҳисобот

минг сўм

Кўрсаткичлар	1 йил	2 йил	3 йил	4 йил	5 йил	6 йил	7 йил	8 йил	9 йил	10 йил
ЖАМИ ТУШУМ	10 890 934,72	14 584 406,45	16 800 731,79	19 239 728,81	21 920 771,33	24 864 800,90	26 466 015,01	28 171 480,98	29 988 100,99	31 923 245,59
МАҲСУЛОТ ТАННАРХИ	5 742 355,78	6 037 442,56	6 354 367,61	6 694 577,05	7 059 606,99	7 451 088,96	7 061 002,76	6 053 927,79	6 317 254,18	6 593 746,89
ЯЛПИ ТУШУМ	5 148 578,93	8 546 963,89	10 446 364,18	12 545 151,77	14 861 164,34	17 413 711,94	19 405 012,25	22 117 553,19	23 670 846,81	25 329 498,69
Маъмурий харажатлар	181 440,00	190 512,00	200 037,60	210 039,48	220 541,45	231 568,53	243 146,95	255 304,30	268 069,52	281 472,99
Операцион харажатлар	57 018,54	59 869,47	62 862,94	66 006,09	69 306,39	72 771,71	76 410,30	80 230,81	84 242,35	88 454,47
ОПЕРАЦИОН ДАРОМАДЛАР	4 910 120,39	8 296 582,42	10 183 463,64	12 269 106,20	14 571 316,50	17 109 371,70	19 085 455,00	21 782 018,08	23 318 534,94	24 959 571,23
СОЛИҚ ТЎЛАНГУНГА ҚАДАР БЎЛГАН Фойда	4 910 120,39	8 296 582,42	10 183 463,64	12 269 106,20	14 571 316,50	17 109 371,70	19 085 455,00	21 782 018,08	23 318 534,94	24 959 571,23
Фойда солиғи	736 518,06	1 244 487,36	1 527 519,55	1 840 365,93	2 185 697,47	2 566 405,76	2 862 818,25	3 267 302,71	3 497 780,24	3 743 935,68
БОШҚА СОЛИҚЛАР	8 212,15	8 038,58	7 865,01	7 691,44	7 517,87	7 344,30	7 104,30	6 864,30	6 624,30	6 384,30
СОФ Фойда	4 173 602,33	7 052 095,06	8 655 944,09	10 428 740,27	12 385 619,02	14 542 965,95	16 222 636,75	18 514 715,36	19 820 754,70	21 215 635,55
Жамғарилган фойда	4 173 602,33	11 225 697,39	19 881 641,48	30 310 381,75	42 696 000,78	57 238 966,72	73 461 603,47	91 976 318,84	111 797 073,54	133 012 709,09
Фойда тақсимоти										
Ялпи даромад/Жами тушум	47%	59%	62%	65%	68%	70%	73%	79%	79%	79%
Соф фойда/Жами тушум	38%	48%	52%	54%	57%	58%	61%	66%	66%	66%

АЙЛАНМА КАПИТАЛ ҲАРАКАТИ

минг сўм

Кўрсаткичлар	Айланиш коэф.	Инвест. давр	1 йил	2 йил	3 йил	4 йил	5 йил	6 йил	7 йил	8 йил	9 йил	10 йил
ЖОРИЙ АКТИВЛАР		0	1 566 742	2 071 451	2 392 280	2 741 761	3 122 376	3 536 805	3 741 103	3 958 641	4 190 290	4 436 984
Дебитор қарздорлик	8	0	1 361 367	1 823 051	2 100 091	2 404 966	2 740 096	3 108 100	3 308 252	3 521 435	3 748 513	3 990 406
Хом-ашё заҳираси	3		32 492	40 940	50 151	60 182	71 090	82 938	87 085	91 439	96 011	100 812
Тайёр маҳсулот заҳираси	36	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Эҳтиёт қисмлар	1	0	172 883	207 460	242 037	276 613	311 190	345 767	345 767	345 767	345 767	345 767
ЖОРИЙ ПАССИВЛАР		0	638 040	670 827	706 041	743 842	784 401	827 899	784 556	672 659	701 917	732 639
Кредитор қарздорлик	9	0	638 040	670 827	706 041	743 842	784 401	827 899	784 556	672 659	701 917	732 639
Айланма капитал		450 988	928 703	1 400 624	1 686 239	1 997 919	2 337 975	2 708 906	2 956 548	3 285 982	3 488 373	3 704 346
Айланма капиталдаги ўзгариш		450 988	477 715	471 921	285 615	311 681	340 056	370 931	247 642	329 435	202 391	215 972

	Қопланиш куни		Айланиш коэффиценти
			(360 / Қопланиш куни)
Тушум тушиш даври	45	кун	8
Омбордаги ва ишлаб чиқаришдаги хом-ашёлар қолдиғи	120	кун	18
Тайёр маҳсулот қолдиғи	10	кун	36
Эҳтиёт қисмлар қолдиғи	360	кун	1
Мол етказиб берувчилар билан ҳисоб китоблар	40	кун	9

ПУЛ ОҚИМИ ҲАРАКАТИ ТЎҒРИСИДА ҲИСОБОТ

минг сўм

Кўрсаткичлар	0 йил	1 йил	2 йил	3 йил	4 йил	5 йил	6 йил	7 йил	8 йил	9 йил	10 йил
ЖАМИ ТУШУМ	0	10 890 934,72	14 584 406,45	16 800 731,79	19 239 728,81	21 920 771,33	24 864 800,90	26 466 015,01	28 171 480,98	29 988 100,99	31 923 245,59
АЙЛАНМА КАПИТАЛДАГИ ЎЗГАРИШ	450 987,72	477 715,01	471 921,15	285 614,94	311 680,54	340 056,05	370 930,65	247 641,57	329 434,71	202 390,97	215 972,21
ТЎЛАНГАН ҚҚС		692 167,60	877 545,15	1 084 151,92	1 313 960,64	1 569 110,44	1 851 920,14	1 976 083,63	2 108 654,85	2 250 214,17	2 401 383,23
СОФ ТУШУМ	-450 987,72	9 721 052,11	13 234 940,15	15 430 964,94	17 614 087,63	20 011 604,84	22 641 950,11	24 242 289,81	25 733 391,43	27 535 495,86	29 305 890,14
ИШЛАБ ЧИҚАРИШ ТАННАРХИ	-450 987,72	3 068 162,78	3 363 249,56	3 680 174,61	4 020 384,05	4 385 413,99	4 776 895,96	5 015 740,76	5 266 527,79	5 529 854,18	5 806 346,89
ЯЛПИ ТУШУМ	0,00	6 652 889,33	9 871 690,59	11 750 790,32	13 593 703,58	15 626 190,85	17 865 054,15	19 226 549,05	20 466 863,63	22 005 641,67	23 499 543,25
Маъмурий харажатлар	0	181 440,00	190 512,00	200 037,60	210 039,48	220 541,45	231 568,53	243 146,95	255 304,30	268 069,52	281 472,99
Операцион харажатлар	0,00	57 018,54	59 869,47	62 862,94	66 006,09	69 306,39	72 771,71	76 410,30	80 230,81	84 242,35	88 454,47
ОПЕРАЦИОН ДАРОМАДЛАР	0,00	6 414 430,79	9 621 309,12	11 487 889,78	13 317 658,02	15 336 343,01	17 560 713,91	18 906 991,81	20 131 328,52	21 653 329,81	23 129 615,79
Ўз капитали	0,00										
Асосий капиталга инвестициялар	17 422 500,00										
Молиявий харажатлар	75 000,00										
Солиқ тўловлари		744 730,21	1 252 525,94	1 535 384,56	1 848 057,37	2 193 215,34	2 573 750,06	2 869 922,55	3 274 167,01	3 504 404,54	3 750 319,98
СОФ ПУЛ ТУШУМЛАРИ	-17 497 500,00	5 669 700,58	8 368 783,18	9 952 505,23	11 469 600,65	13 143 127,66	14 986 963,86	16 037 069,25	16 857 161,51	18 148 925,26	19 379 295,80
БАРЧА ТЎЛОВЛАРДАН КЕЙИНГИ СОФ ПУЛ МАБЛАҒЛАРИ	-17 497 500,00	5 669 700,58	8 368 783,18	9 952 505,23	11 469 600,65	13 143 127,66	14 986 963,86	16 037 069,25	16 857 161,51	18 148 925,26	19 379 295,80
Битимга асосан тўловлар	0,00	804 088,57	804 088,57	804 088,57	804 088,57	804 088,57	804 088,57	804 088,57	804 088,57		
СОФ ПУЛ ОҚИМЛАРИ	-17 497 500,00	4 865 612,01	7 564 694,61	9 148 416,65	10 665 512,08	12 339 039,09	14 182 875,28	15 232 980,68	16 857 161,51	18 148 925,26	19 379 295,80
КУМУЛЯТИВ ПУЛ ОҚИМЛАРИ	0,00	4 865 612,01	12 430 306,62	21 578 723,27	32 244 235,35	44 583 274,44	58 766 149,73	73 999 130,41	90 856 291,92	109 005 217,18	128 384 512,99

ЗАРАРСИЗЛИК НУҚТАСИ

Кўрсаткичлар	минг сўм
Тўлиқ ишлаб чиқариш қувватидаги тушум (ҚҚС билан)	22 268 923
Доимий ҳаражатлар	5 306 154
Ўзгарувчан ҳаражатлар	2 779 891
ЗАРАРСИЗЛИК НУҚТАСИ	27%

Соф дисконтланган пул оқимлари ҳисоб-китоби

минг сўм

Давр	Пул оқимлари	Дисконт ставкаси	Дисконтланган пул оқимлари	Соф дисконтланган пул оқимлари	IRR	Инвестициянинг фойдалилик коэффициенти
0 йил	-23 577 108	14,0%				0,0
1 йил	4 865 612	14,0%	4 268 081	-19 309 027		0,0
2 йил	7 564 695	14,0%	5 820 787	-13 488 240	-32%	0,2
3 йил	9 148 417	14,0%	6 174 921	-7 313 319	-4%	0,3
4 йил	10 665 512	14,0%	6 314 839	-998 480	12%	0,3
5 йил	12 339 039	14,0%	6 408 510	5 410 030	22%	0,3
6 йил	14 182 875	14,0%	6 461 527	11 871 557	28%	0,3
7 йил	15 232 981	14,0%	6 087 668	17 959 225	32%	0,3
8 йил	16 857 162	14,0%	5 909 431	23 868 656	34%	0,3
9 йил	18 148 925	14,0%	5 580 939	29 449 594	36%	0,2
10 йил	19 379 296	14,0%	5 227 445	34 677 039	37%	0,2

Хусусий капитал	минг сўм	17 923 487,72
Жалб қилинган маблағлар	минг сўм	5 653 620,00
Жами	минг сўм	23 577 107,72
Хусусий капитал улуши	%	76,0%
Жалб қилинган маблағлар улуши	%	24,0%
Хусусий капитал қиймати	%	37%
Жалб қилинган маблағлар қиймати	%	11,9%
Фойда солиғи	%	15%
WACC	%	31,2%

Бирламчи маълумотлар

Кўрсаткичлар	Ўлчов бирлиги	Миқдори
Битим муддати	йил	10
Курс	АҚШ доллари	10740
Лойиҳада кўзда тутилаётган туманлар	сони	1
Фаолиятга оид маълумотлар		
<i>Чиқиндининг морфологик таркиби</i>	<i>Фоизда</i>	<i>Қайта ишланадиган хом-ашё сифатидаги нархи, сўм</i>
Қоғоз	18,90%	800
Металл	2,30%	500
Резина	0,80%	500
Полиэтилен	17,10%	700
Текстиль	3,90%	350
Шиша	3,70%	150
Чиқинди нормаси		
Норма	кг/1 киши	1,17
Битта чиқинди ташувчи техниканинг юк ташиш қуввати	машина/тонна	3
Кунлик ўртача қатновлар сони	ҳисоб-китоблар асосида	2,80
Ишлаб чиқаришга оид бирламчи маълумотлар		
<i>Кўрсаткичлар</i>	<i>Ўлчов бирлиги</i>	<i>Миқдори</i>
Иш вақти	соат	8
Смена	сони	2
Ишлаб чиқариш кунлари	кун	365
Ишлаб чиқариш ва транспортларга тегишли эҳтиёт қисмлар*	<i>Асосий воситанинг бошланғич қийматидан</i>	3,00%
Ишчилар учун униформа нормаси	йил/сон	12
Бошқа ишлаб чиқариш харажатлари	<i>Ишлаб чиқариш харажатлари суммасидан</i>	2,00%
Бошқа операцион харажатлар	<i>Тушум суммасидан</i>	0,50%
Банк комиссияси	<i>Харажатлар суммасидан</i>	0,50%

Солиқ ставкалари		
Солиқлар	Ставка	Изоҳ
Фойда солиғи	15%	
ҚҚС	15%	
Мулк солиғи	2%	ўртача йиллик қийматидан
Сув ресурсларидан фойдаланганлиги учун солиқ	0,182	1 куб.м./минг сум
ЯИТ	12%	МҲТЖдан

Табийий ресурс ва электрга бўлган талаб		
Тури	бирлик	миқдор
Электр	кВт/соат	125
Газ	м.куб/кун	3,00
Сув	м.куб/кун	20,00

Ҳудудга тегишли маълумотлар					
Туман (шаҳар) номи	Чиқинди полигони умумий майдони (ГА)	шундан чиқиндилар билан тўлган майдон (ГА)	Аҳоли сони	Чиқиндининг йиллик миқдори, тонна	Талаб қилинадиган жами махсус техника сони
Қосон тумани	20	4	266 190,00	113 676,44	37
Жами			266 190,00	113 676,44	37

Давлат-хусусий шериклик бўйича бирламчи маълумотлар ва инвестицион шартлар				
Номи	Давлат ташкилотидagi асосий воситалар сони	Баҳоланган қиймати, минг сўм	Хусусий шерик томонидан лойиҳага киритиладиган асосий воситалар сони	Бир бирлигининг нархи (Бозордаги ўртача нархлар асосида), минг сўм
Чиқиндиларни саралаш линияси (қуввати-йилига 100 000 тн)	0	0,00	1	9 292 500,00
Чиқинди ташувчи (Исузу) 7м ³ ҳажмли	10	446 845,00	23	605 000,00
Мультилифт	2	376 085,00	0	0,00
Самосвал 3 т.	0	0,00	2	450 000,00
Ассенизатор	1	408 000,00	0	0,00
Чиқинди йиғиш майдончалари	0	0,00	5	70 000,00
Чиқиндилар учун контейнерлар	0	0,00	100	4 300,00

ЛОЙИХАНИНГ БОШЛАНҒИЧ ҚИЙМАТИ

минг сўм

Кўрсаткичлар	Давлат ташкилоти	Хусусий шерик	ЖАМИ	Структура (%)
Асосий воситалар (ишлаб чиқариш ускуналари ва махсус техникалар)	5 628 620,00	24 887 500,00	30 516 120,00	97%
Қурилиш ва реконструкция харажатлари		400 000,00	400 000,00	1%
Жами капитал қўйилмалар	5 628 620,00	25 287 500,00	30 916 120,00	98%
Эксплуатация харажатлари (молиявий харажатлар ва айланма маблағлар)	25 000,00	656 453,11	681 453,11	2%
Лойиҳани тайёрлаш харажатлари	25 000,00	0,00	25 000,00	0,08%
Айланма маблағлар	0,00	606 453,11	606 453,11	1,92%
Лойиҳани амалга ошириш билан боғлиқ бўлган бошқа кўзда тутилмаган харажатлар	0,00	50 000,00	50 000,00	0,16%
Бошланғич инвестицион капитал	5 653 620,00	25 943 953,11	31 597 573,11	100%
Бошланғич инвестицион капитал (АҚШ доллари эквивалентида)	526 407,82	2 415 638,09	2 942 045,91	
Улушлар	17,9%	82,1%	100%	

ДАВЛАТ ТАШКИЛОТИ ТОМОНИДАН ТАҚДИМ ҚИЛИНАДИГАН МАВЖУД ЧИҚИНДИ ТАШУВЧИ ВА МАХСУС ТЕХНИКАЛАР РЎЙХАТИ

минг сўм

Худудлар	Ум. Т/р	Махсус техника тури	Махсус техника русуми	Давлат рақами	Тех.паспорти серияси, рақами	Ишлаб чиқарилган йили	Техниканинг умумий ҳолати (Соз-носоз)	Қиймати			Ҳисобот рақами	Баҳоланган вақти
								Баланс	Қолдиқ	Баҳолаш		
Косон тумани	1	Мусоровоз	ISUZU NQR 71 PL	70/ 127 КВА	ААС 0146066	2021 йил	соз	0,00	0	580 000 000,00	02/01-д	08.01.2021
	2	Мусоровоз	ISUZU NQR 71 PL	70/ 128 КВА	ААС 0146072	2021 йил	соз	0,00	0	580 000 000,00	02/01-д	08.01.2021
	3	Мусоровоз	ISUZU NPR 82 L	70/375 UAA	ААС 7502280	2014 йил	соз	144 685 200,00	171 166 353,42	414 050 000,00	02/01-д	08.01.2021
	4	Мусоровоз	ISUZU NPR 82 L	70/374 UAA	ААС 7502279	2014 йил	соз	144 685 200,00	171 166 353,42	414 050 000,00	02/01-д	08.01.2021
	5	Мусоровоз	ISUZU NQR 71 PL	70/195 ХА А	ААС 7502278	2015 йил	соз	144 685 200,00	171 166 353,42	318 500 000,00	02/01-д	08.01.2021
	6	Мусоровоз	ISUZU NQR 71 PL	70/ 052 ОВА	ААС 0093870	2020 йил	соз	541 000 000,00	0	459 850 000,00	02/01-д	08.01.2021
	7	Мусоровоз	ISUZU NQR 71 PL	70/ 053 ОВА	ААС 0093872	2020 йил	соз	541 000 000,00	0	459 850 000,00	02/01-д	08.01.2021
	8	Мусоровоз	ISUZU NQR 71 PL	70/196 ХАА	ААС 7502276	2015 йил	соз	143 299 000,00	169 526 442,77	414 050 000,00	02/01-д	08.01.2021
	9	Мусоровоз	ISUZU NQR 71 PL	70/197 ХАА	ААС 7502277	2015 йил	соз	144 685 200,00	171 166 353,42	414 050 000,00	02/01-д	08.01.2021
	10	Мусоровоз	ISUZU NQR 71 PL	70/198 ХАА	ААС 7502274	2015 йил	соз	143 299 000,00	169 526 442,77	414 050 000,00	02/01-д	08.01.2021
	11	Мусоровоз крантаз	ISUZU NQR 71 PL	70/210 ГВА	ААФ 0305743	2018 йил	соз	396 200 000,00	464 073 022,00	376 085 000,00	02/01-д	08.01.2021
	12	Мусоровоз крантаз	ISUZU NQR 71 PL	70/229 ГВА	ААФ 0295444	2018 йил	соз	396 200 000,00	464 073 022,00	376 085 000,00	02/01-д	08.01.2021
	13	Ассенизацион	ISUZU	70/176 ЕВА	ААЕ0153917	2017 йил	соз	312 000 000,00	369 104 112,00	408 000 000,00	02/01-д	08.01.2021
Жами									5 628 620 000,00			

АСОСИЙ ВОСИТАЛАР ҚАЙДНОМАСИ ВА ЭСКИРИШ ҲАРАЖАТЛАРИ

минг сўм

№	Асосий воситалар	Амортизация нормаси	Сони	Бир бирлигининг нархи	Бошланғич қиймати	Қолдиқ қиймати	Эскириш суммаси									
							1 йил	2 йил	3 йил	4 йил	5 йил	6 йил	7 йил	8 йил	9 йил	10 йил
	Мавжуд асосий воситалар															
1	Чиқинди ташувчи машиналар	15%	10	446 845,00	4 468 450,00	4 468 450,0	670 267,50	670 267,5	670 267,5	670 267,5	670 267,5	670 267,5	446 845,0			
2	Бошқа техникалар	15%	3	386 723,33	1 160 170,00	1 160 170,0	174 025,50	174 025,5	174 025,5	174 025,5	174 025,5	174 025,5	116 017,0			
	Инвестиция сифатида хусусий шерик томонидан киритиладиган асосий воситалар															
1	Административ-маиший бино (саралаш комплексига тегишли)	3%	1	400 000,00	400 000	400 000	12 000,00	12 000,0	12 000,0	12 000,0	12 000,0	12 000,0	12 000,0	12 000,0	12 000,0	12 000,0
2	Чиқиндиларни саралаш линияси (куват-йилига 100 000 тн)	8%	1	9 292 500,00	9 292 500	9 292 500,0	743 400,00	743 400,0	743 400,0	743 400,0	743 400,0	743 400,0	743 400,0	743 400,0	743 400,0	743 400,0
3	Чиқинди ташувчи (Исузу) 7м ³ ҳажмли	15%	23	605 000,00	13 915 000	13 915 000,0	2 087 250,00	2 087 250,0	2 087 250,0	2 087 250,0	2 087 250,0	2 087 250	1 391 500,0			
4	Самосвал 3 т.	15%	2	450 000,00	900 000	900 000,0	135 000,00	135 000,0	135 000,0	135 000,0	135 000,0	135 000,0	90 000,0			
5	Чиқинди йиғиш майдончалари	3%	5	70 000,00	350 000	350 000,0	10 500,00	10 500,0	10 500,0	10 500,0	10 500,0	10 500,0	10 500,0	10 500,0	10 500,0	10 500,0
6	Чиқиндилар учун контейнерлар	5%	100	4 300,00	430 000	430 000,0	21 500,00	21 500,0	21 500,0	21 500,0	21 500,0	21 500,0	21 500,0	21 500,0	21 500,0	21 500,0
	Жами				30 916 120	30 916 120	3 853 943	2 831 762	787 400	787 400	787 400					
	<i>Кумулятив амортизация</i>						3 853 943,00	7 707 886	11 561 829	15 415 772	19 269 715	23 123 658	25 955 420	26 742 820	27 530 220	28 317 620

Тегишли ҳудудларда аҳоли сони динамикаси статистикаси ва прогнозлари тўғрисида маълумот

Худуд	Факт											Ўртача йиллик ўсish суръати, %	Прогноз									
	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021		2022	2023	2024	2025	2026	2027	2028	2029	2030	2031
Косон тумани	235 000	239 700	244 700	250 100	255 500	257 600	259 000	260 800	261 400	263 500	266 190	1,26%	269 535	272 922	276 352	279 825	283 341	286 902	290 507	294 158	297 854	301 597
Жами	235 000	239 700	244 700	250 100	255 500	257 600	259 000	260 800	261 400	263 500	266 190		269 535	272 922	276 352	279 825	283 341	286 902	290 507	294 158	297 854	301 597

Худудда юридик шахслар сони ва прогнозлари тўғрисида маълумот

Худуд	2021	Ўртача йиллик ўсиш суръати, %	Прогноз									
			2022	2023	2024	2025	2026	2027	2028	2029	2030	2031
Косон тумани	389	5,00%	408	429	450	473	496	521	547	575	603	634
Жами	389		408	429	450	473	496	521	547	575	603	634

Худудлар бўйича аҳоли томонидан чиқарилган чиқинди миқдорлари прогнозлари тўғрисида маълумот

тонна

Худуд	Прогноз									
	2022	2023	2024	2025	2026	2027	2028	2029	2030	2031
Косон тумани	115 105	116 551	118 016	119 499	121 001	122 521	124 061	125 620	127 199	128 797
Жами	115 105	116 551	118 016	119 499	121 001	122 521	124 061	125 620	127 199	128 797

Худудлар бўйича аҳоли томонидан чиқарилган чиқиндининг иккиламчи хом-ашёларга ажратилиши прогнози

тонна

Кўрсаткичлар	1 йил	2 йил	3 йил	4 йил	5 йил	6 йил	7 йил	8 йил	9 йил	10 йил
Қоғоз	21 754,84	22 028,22	22 305,04	22 585,34	22 869,16	23 156,54	23 447,54	23 742,19	24 040,55	24 342,66
Металл	2 647,41	2 680,68	2 714,37	2 748,48	2 783,02	2 817,99	2 853,40	2 889,26	2 925,57	2 962,33
Резина	920,84	932,41	944,13	955,99	968,01	980,17	992,49	1 004,96	1 017,59	1 030,38
Полиэтилен	19 682,95	19 930,29	20 180,75	20 434,35	20 691,14	20 951,16	21 214,44	21 481,03	21 750,97	22 024,31
Текстиль	4 489,09	4 545,51	4 602,63	4 660,47	4 719,03	4 778,33	4 838,38	4 899,18	4 960,75	5 023,09
Шиша	4 258,88	4 312,40	4 366,59	4 421,47	4 477,03	4 533,29	4 590,26	4 647,94	4 706,35	4 765,49

ЖИСМОНИЙ ШАХСЛАР УЧУН ТАРИФЛАР

Кўрсаткичлар	Ўлчов бирлиги	1 йил	2 йил	3 йил	4 йил	5 йил	6 йил	7 йил	8 йил	9 йил	10 йил
Жисмоний шахслар учун	1 киши учун/йиллик	30 000	31 500	33 075	34 729	36 465	38 288	40 203	42 213	44 324	46 540
Юридик шахслар, (ҚҚС билан)	1м.куб ҚМЧ учун	40 000	42 000	44 100	46 305	48 620	51 051	53 604	56 284	59 098	62 053

ТУШУМ РЕЖАСИ

минг сўм

Кўрсаткичлар	1 йил	2 йил	3 йил	4 йил	5 йил	6 йил	7 йил	8 йил	9 йил	10 йил
Аҳолига кўрсатилган хизматдан тушган тушум	4 786 943,14	6 877 639,69	7 312 271,20	7 774 369,20	8 265 669,41	8 788 017,28	9 343 374,84	9 933 828,16	10 561 595,09	11 229 033,67
<i>Косон тумани</i>	<i>4 786 943,14</i>	<i>6 877 639,69</i>	<i>7 312 271,20</i>	<i>7 774 369,20</i>	<i>8 265 669,41</i>	<i>8 788 017,28</i>	<i>9 343 374,84</i>	<i>9 933 828,16</i>	<i>10 561 595,09</i>	<i>11 229 033,67</i>
Юридик шахсларга кўрсатилган хизматлардан тушган тушум	466 800,00	514 647,00	567 398,32	625 556,65	689 676,20	760 368,01	838 305,73	924 232,07	1 018 965,86	1 123 409,86
Қоғоз	4 350 967,44	5 551 111,49	6 885 565,44	8 366 511,80	10 007 136,44	11 821 706,75	12 568 777,91	13 363 060,14	14 207 536,93	15 105 380,31
Металл	330 926,76	422 207,55	523 703,72	636 341,84	761 124,79	899 137,75	955 958,64	1 016 370,32	1 080 599,70	1 148 888,05
Резина	115 104,96	146 854,80	182 157,82	221 336,29	264 739,06	312 743,56	332 507,35	353 520,11	375 860,77	399 613,24
Полиэтилен	3 444 515,89	4 394 629,93	5 451 072,64	6 623 488,51	7 922 316,34	9 358 851,18	9 950 282,52	10 579 089,28	11 247 633,40	11 958 426,08
Текстиль	392 795,67	501 142,01	621 613,55	755 310,09	903 422,04	1 067 237,41	1 134 681,34	1 206 387,37	1 282 624,86	1 363 680,17
Шиша	159 708,13	203 761,04	252 743,97	307 104,10	367 325,44	433 931,70	461 353,95	490 509,15	521 506,81	554 463,36
Жами тушум	14 047 762,00	18 611 993,52	21 796 526,66	25 310 018,47	29 181 409,73	33 441 993,64	35 585 242,29	37 866 996,60	40 296 323,42	42 882 894,74

ЁММ Ҳаражатлари

Саралаш пунктдан энг узоқ бўлган йиғим пункти - 22 км, рейс - 44 км. Ўз навбатида - ўртача қатнов - 22 км. Автомобилда ўртача қатновлар - 3,0 та бир кунда. Натижада чиқинди ташувчи машинанинг кунлик юриш масофаси - 66 км.

Кўрсаткичлар	Ўлчов бирлиги	
Ахлат ташувчиларнинг жами сони	дона	33
Ёқилғи нархи, л/минг сўм	куб/минг сўм	2,70
100 км га ёқилғи харажати мусуровоз	куб	31,00
100 км га ёқилғи харажати мултилифт	куб	40,00
Кунлик ўртача юриш масофаси	км	66

Йиллик ўртача бир автомобильнинг юриш масофаси, км	км	24 090,00
Йиллик ўртача бир автомобильга харажат, минг сўм	минг сўм	20 163,33
Барча автомобилларга йиллик жами харажат, минг сўм	минг сўм	665 389,89
Кунлик ўртача юриш масофаси (мултилифт)	км	240,00
Йиллик ўртача мултилифтнинг юриш масофаси	км	87 600,00
Йиллик ўртача мултилифтга харажат, минг сўм	минг сўм	94 608,00
Мултилифт техникасига кетадиган ёқилғи харажатлари, минг сўм	минг сўм	189 216,00
Бошқа махсус техникаларга (20%) харажатлар, минг сўм	минг сўм	4 032,67
Мойлаш материаллари, минг сўм	минг сўм	8 500,00
Йиллик жами ЁММ харажатлари, минг сўм	минг сўм	867 138,56

Махсус чиқинди ташувчи техникалар ёрдамида ҚМЧ саралаш пунктга ташилади ва шу ернинг ўзида қайта юкланиб полигонга ташилади. Полигон Косон туманида жойлашган. Полигонгача ўртача 40 км., кунлик қатновлар сони 3 марта, кунлик масофа 240 км.ни ташкил қилади.

Автопаркнинг техник хизмат кўрсатиш харажатлари

Кўрсаткичлар	Ўлчов бирлиги	Сони
Жорий таъмир	марта	6
Жорий таъмир	марта	3
Капитал таъмир	марта	1
Хизмат кўрсатиш нархи:		
Жорий таъмир	минг сўм	500
Жорий таъмир	минг сўм	1500
Капитал таъмир	минг сўм	6000
1 автомобилга йиллик харажатлар		
Жорий таъмир		3 000,00
Жорий таъмир	минг сўм	4 500,00
Капитал таъмир	минг сўм	6 000,00
1 автомобилга йиллик жами харажатлар	минг сўм	13 500,00
Жами юк машиналари учун харажат	минг сўм	445 500,00
Жами махсус техникалар учун харажат (+25% юк машиналарга нисбатан)	минг сўм	16 875,00
Автопарк учун жами йиллик харажатлар		462 375,00

ИШЛАБ ЧИҚАРИШ УЧУН ХОМ-АШЁЛАР САРФИ ҲИСОБИ

минг сўм

№	Кўрсаткичлар	Ўлчов бирлиги	Харажатлар нормаси бўйича	Бир бирлигининг нархи	Сумма	Изоҳ
1	Эҳтиёт қисмлар бўйича харажатлар		927 483,60	1,00	927 483,60	<i>*Асосий воситанинг бошланғич қийматидан</i>
2	Ёқилғи харажатлари				867 138,56	<i>Транспортлар учун кунлик сарф нормасидан</i>
3	Юк машиналар ва махсус техникалар учун техник кўрик харажатлари				462 375,00	<i>Техник кўрик бўйича сарф нормасидан</i>
4	Сараланган иккиламчи хом-ашё учун қоплар ва идишлар	сони	530 868,97	2,00	1 061 737,94	<i>100 кг лик қоплар</i>
5	Униформа	сони	12,00	50,00	101 140,00	<i>1 та ишчи учун йилига 12 марта униформа нормасида</i>
	Жами				3 419 875,10	

Электр ва ресурслар ҳаражати

минг сўм

Кўрсаткичлар	Ўлчов бирлиги	Йиллик талаб	Бир бирлигининг нархи	Йиллик қиймати
Электр энергияси	кВт.соат	730 000	0,45	328 500,00
Сув	м3	7 300	6,70	48 910,00
Газ	м3	1 095	0,65	711,75
Жами				378 121,75

ИШ ҲАҚИ ХАРАЖАТЛАРИ

минг сўм

Кўрсаткичлар	Сони	Ўртача иш ҳақи	Йиллик иш ҳақи фонди
<u>Маъмурият</u>			
Директор	1	4 000,00	48 000,0
Директор ўринбосари	1	3 500,00	42 000,0
Ишлаб чиқариш бўйича директор ўринбосари	1	3 500,00	42 000,0
Бош бухгалтер	1	2 500,00	30 000,0
ЖАМИ	4		162 000,00
<i>Ягона ижтимоий тўлов</i>	<i>12%</i>		<i>19 440,00</i>
<u>ИШЛАБ ЧИҚАРИШ ХОДИМЛАРИ</u>			
Сараловчилар	25	2 000,00	600 000,0
Юкловчилар	76	1 200,00	1 092 960,0
Ҳайдовчилар	38	1 200,00	547 200,0
МФЙларда тўловлар бўйича мутахассис	22	1 200,00	312 000,0
Истеъмолчилар билан ишлаш бўйича мутахассис	3	1 500,00	54 000,0
Юридик шахслар билан ишлаш бўйича мутахассис	2	1 500,00	36 000,0
Қоровул	3	1 500,00	54 000,0
ЖАМИ	169		2 696 160,00
<i>Ягона ижтимоий тўлов</i>	<i>12%</i>		<i>323 539,20</i>
ҲАММАСИ БЎЛИБ	173		3 201 139,20

ЖАМИ ҲАРАЖАТЛАР

минг сўм

Харажатлар таркиби	Доимий харажатлар улуши (%)	Ўзгарувчан харажатлар улуши(%)	Доимий харажатлар	Ўзгарувчан харажатлар	Жами	Улуш, % да
Ишлаб чиқариш харажатлари	0%	100%	0	3 419 875	3 419 875	31%
Электр ва ресурслар харажати	5%	95%	18 906	359 216	378 122	3%
Ишлаб чиқариш ходимлари иш ҳақи харажатлари	100%	0%	2 696 160	0	2 696 160	24%
Ягона ижтимоий тўлов	100%	0%	323 539	0	323 539	3%
Бошқа ишлаб чиқариш харажатлари	100%	0%	68 398	0	68 398	1%
Мавжуд асосий воситалар амортизацияси бўйича харажатлар	100%	0%	844 293	0	844 293	8%
Инвестиция қилинаётган асосий воситалар амортизация бўйича харажат	100%	0%	3 009 650	0	3 009 650	27%
Бошқа операцион харажатлар	50%	50%	86 849	86 849	173 698	2%
Администрация иш ҳақи	100%	0%	162 000	0	162 000	1%
Ягона ижтимоий тўлов	100%	0%	19 440	0	19 440	0%
Банк комиссияси	5%	95%	1 810	34 396	36 206	0%
ЖАМИ ХАРАЖАТЛАР			7 231 045	3 900 335	11 131 380	100%

ИШЛАБ ЧИҚАРИШ ҲАРАЖАТЛАРИ ЙИЛЛИК КЕСИМДА

Харажатлар таркиби	1 йил	2 йил	3 йил	4 йил	5 йил	6 йил	7 йил	8 йил	9 йил	10 йил
Ишлаб чиқариш харажатлари	854 968,78	1 077 260,66	1 319 644,30	1 583 573,17	1 870 595,80	2 182 361,77	2 291 479,86	2 406 053,85	2 526 356,54	2 652 674,37
Электр ва ресурслар харажати	108 710,00	133 004,33	159 456,31	188 220,97	219 463,46	253 359,65	266 027,64	279 329,02	293 295,47	307 960,24
Ишлаб чиқариш ходимлари иш ҳақи харажатлари	2 696 160,00	2 830 968,00	2 972 516,40	3 121 142,22	3 277 199,33	3 441 059,30	3 613 112,26	3 793 767,88	3 983 456,27	4 182 629,08
Ягона ижтимоий тўлов	323 539,20	339 716,16	356 701,97	374 537,07	393 263,92	412 927,12	433 573,47	455 252,15	478 014,75	501 915,49
Бошқа ишлаб чиқариш харажатлари	68 397,50	71 817,38	75 408,25	79 178,66	83 137,59	87 294,47	91 659,19	96 242,15	101 054,26	106 106,97
Мавжуд асосий воситалар амортизацияси бўйича харажатлар	844 293,00	844 293,00	844 293,00	844 293,00	844 293,00	844 293,00	562 862,00			
Инвестиция қилинаётган асосий воситалар амортизация бўйича харажат	3 009 650,00	3 009 650,00	3 009 650,00	3 009 650,00	3 009 650,00	3 009 650,00	2 268 900,00	787 400,00	787 400,00	787 400,00
ИШЛАБ ЧИҚАРИШ ҲАРАЖАТЛАРИ ЖАМИ	7 905 718,48	8 306 709,52	8 737 670,22	9 200 595,08	9 697 603,11	10 230 945,31	9 527 614,42	7 818 045,04	8 169 577,30	8 538 686,16
Бошқа операцион харажатлар	86 848,80	91 191,24	95 750,80	100 538,34	105 565,26	110 843,52	116 385,70	122 204,98	128 315,23	134 730,99
Администрация иш ҳақи	162 000,00	170 100,00	178 605,00	187 535,25	196 912,01	206 757,61	217 095,49	227 950,27	239 347,78	251 315,17
Ягона ижтимоий тўлов	19 440,00	20 412,00	21 432,60	22 504,23	23 629,44	24 810,91	26 051,46	27 354,03	28 721,73	30 157,82
Банк комиссияси	1 810,31	1 900,82	1 995,86	2 095,66	2 200,44	2 310,46	2 425,99	2 547,28	2 674,65	2 808,38
Солиқлар (мулк солиғи)	8 212,15	8 038,58	7 865,01	7 691,44	7 517,87	7 344,30	7 104,30	6 864,30	6 624,30	6 384,30
ОПЕРАЦИОН ҲАРАЖАТЛАР	278 311,26	291 642,64	305 649,28	320 364,92	335 825,02	352 066,81	369 062,94	386 920,87	405 683,70	425 396,67
СОТИЛГАН МАҲСУЛОТЛАР (ХИЗМАТЛАР) ТАННАРХИ	8 184 029,74	8 598 352,16	9 043 319,50	9 520 960,00	10 033 428,13	10 583 012,12	9 896 677,36	8 204 965,91	8 575 260,99	8 964 082,83

СОЛИҚЛАР ҲИСОБИ

минг сўм

СОЛИҚ ТУРИ	Ставка	1 йил	2 йил	3 йил	4 йил	5 йил	6 йил	7 йил	8 йил	9 йил	10 йил
Фойда солиғи	15%	880 791,66	1 503 251,99	1 914 160,83	2 369 512,49	2 873 324,92	3 429 948,87	3 854 350,38	4 450 334,25	4 759 153,01	5 088 779,43
Жами		880 791,66	1 503 251,99	1 914 160,83	2 369 512,49	2 873 324,92	3 429 948,87	3 854 350,38	4 450 334,25	4 759 153,01	5 088 779,43

СОЛИҚ ТУРИ	Ставка	1 йил	2 йил	3 йил	4 йил	5 йил	6 йил	7 йил	8 йил	9 йил	10 йил
<u>Ҳисобланган ҚҚС</u>	15%	1 207 933	1 530 568	1 889 251	2 287 259	2 728 140	3 215 736	3 422 852	3 643 457	3 878 443	4 128 764
<u>ҚҚС зачет</u>	15%	146 183	179 371	215 512	254 818	297 517	343 848	361 041	379 093	398 047	417 950
<u>ҚҚС (фарқи)</u>		1 061 750	1 351 197	1 673 739	2 032 440	2 430 623	2 871 888	3 061 812	3 264 364	3 480 396	3 710 815

СОЛИҚ ТУРИ	Солиқ ставкаси	1 йил	2 йил	3 йил	4 йил	5 йил	6 йил	7 йил	8 йил	9 йил	10 йил
Сув ресурсларидан фойдаланганлик учун солиқ	0,182 минг.сўм 1 куб.м учун	332,15	398,58	465,01	531,44	597,87	664,30	664,30	664,30	664,30	664,30

Фойда ва зарарлар тўғрисидаги ҳисобот

минг сўм

Кўрсаткичлар	1 йил	2 йил	3 йил	4 йил	5 йил	6 йил	7 йил	8 йил	9 йил	10 йил
ЖАМИ ТУШУМ	14 047 762,00	18 611 993,52	21 796 526,66	25 310 018,47	29 181 409,73	33 441 993,64	35 585 242,29	37 866 996,60	40 296 323,42	42 882 894,74
МАҲСУЛОТ ТАННАРХИ	7 905 718,48	8 306 709,52	8 737 670,22	9 200 595,08	9 697 603,11	10 230 945,31	9 527 614,42	7 818 045,04	8 169 577,30	8 538 686,16
ЯЛПИ ТУШУМ	6 142 043,52	10 305 284,00	13 058 856,44	16 109 423,39	19 483 806,62	23 211 048,33	26 057 627,87	30 048 951,56	32 126 746,12	34 344 208,58
Маъмурий харажатлар	181 440,00	190 512,00	200 037,60	210 039,48	220 541,45	231 568,53	243 146,95	255 304,30	268 069,52	281 472,99
Операцион харажатлар	88 659,11	93 092,06	97 746,67	102 634,00	107 765,70	113 153,98	118 811,68	124 752,27	130 989,88	137 539,38
ОПЕРАЦИОН ДАРОМАДЛАР	5 871 944,41	10 021 679,94	12 761 072,17	15 796 749,91	19 155 499,47	22 866 325,82	25 695 669,23	29 668 894,99	31 727 686,72	33 925 196,21
СОЛИҚ ТЎЛАНГУНГА ҚАДАР БЎЛГАН Фойда	5 871 944,41	10 021 679,94	12 761 072,17	15 796 749,91	19 155 499,47	22 866 325,82	25 695 669,23	29 668 894,99	31 727 686,72	33 925 196,21
Фойда солиғи	880 791,66	1 503 251,99	1 914 160,83	2 369 512,49	2 873 324,92	3 429 948,87	3 854 350,38	4 450 334,25	4 759 153,01	5 088 779,43
БОШҚА СОЛИҚЛАР	8 212,15	8 038,58	7 865,01	7 691,44	7 517,87	7 344,30	7 104,30	6 864,30	6 624,30	6 384,30
СОФ Фойда	4 991 152,75	8 518 427,95	10 846 911,35	13 427 237,43	16 282 174,55	19 436 376,95	21 841 318,84	25 218 560,74	26 968 533,72	28 836 416,78
<i>Жамғарилган фойда</i>	<i>4 991 152,75</i>	<i>13 509 580,70</i>	<i>24 356 492,04</i>	<i>37 783 729,47</i>	<i>54 065 904,01</i>	<i>73 502 280,96</i>	<i>95 343 599,81</i>	<i>120 562 160,55</i>	<i>147 530 694,26</i>	<i>176 367 111,04</i>
<i>Фойда тақсимоти</i>										
Ялпи даромад/Жами тушум	44%	55%	60%	64%	67%	69%	73%	79%	80%	80%
Соф фойда/Жами тушум	36%	46%	50%	53%	56%	58%	61%	67%	67%	67%

АЙЛАНМА КАПИТАЛ ҲАРАКАТИ

минг сўм

Кўрсаткичлар	Айланиш коэф.	Инвест. давр	1 йил	2 йил	3 йил	4 йил	5 йил	6 йил	7 йил	8 йил	9 йил	10 йил
ЖОРИЙ АКТИВЛАР		0	2 035 339	2 664 592	3 122 499	3 622 722	4 168 966	4 765 233	5 039 202	5 330 786	5 641 135	5 971 474
Дебитор қарздорлик	8	0	1 755 970	2 326 499	2 724 566	3 163 752	3 647 676	4 180 249	4 448 155	4 733 375	5 037 040	5 360 362
Хом-ашё заҳираси	3		47 498	59 848	73 314	87 976	103 922	121 242	127 304	133 670	140 353	147 371
Тайёр маҳсулот заҳираси	36	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Эҳтиёт қисмлар	1	0	231 871	278 245	324 619	370 993	417 368	463 742	463 742	463 742	463 742	463 742
ЖОРИЙ ПАССИВЛАР		0	878 413	922 968	970 852	1 022 288	1 077 511	1 136 772	1 058 624	868 672	907 731	948 743
Кредитор қарздорлик	9	0	878 413	922 968	970 852	1 022 288	1 077 511	1 136 772	1 058 624	868 672	907 731	948 743
Айланма капитал		606 453	1 156 926	1 741 624	2 151 646	2 600 434	3 091 454	3 628 462	3 980 578	4 462 114	4 733 405	5 022 732
Айланма капиталдаги ўзгариш		606 453	550 473	584 698	410 022	448 787	491 021	537 007	352 116	481 537	271 290	289 327

	Қопланиш куни		Айланиш коэффициенти
			(360 / Қопланиш куни)
Тушум тушиш даври	45	кун	8
Омбордаги ва ишлаб чиқаришдаги хом-ашёлар қолдиғи	120	кун	18
Тайёр маҳсулот қолдиғи	10	кун	36
Эҳтиёт қисмлар қолдиғи	360	кун	1
Мол етказиб берувчилар билан ҳисоб китоблар	40	кун	9

ПУЛ ОҚИМИ ҲАРАКАТИ ТЎҒРИСИДА ҲИСОБОТ

минг сўм

Кўрсаткичлар	0 йил	1 йил	2 йил	3 йил	4 йил	5 йил	6 йил	7 йил	8 йил	9 йил	10 йил
ЖАМИ ТУШУМ	0	14 047 762,00	18 611 993,52	21 796 526,66	25 310 018,47	29 181 409,73	33 441 993,64	35 585 242,29	37 866 996,60	40 296 323,42	42 882 894,74
АЙЛАНМА КАПИТАЛДАГИ ЎЗГАРИШ	606 453,11	550 473,14	584 698,11	410 022,06	448 787,28	491 020,67	537 007,26	352 116,07	481 536,66	271 290,20	289 326,98
ТЎЛАНГАН ҚҚС		1 061 750,02	1 351 197,31	1 673 739,12	2 032 440,32	2 430 623,19	2 871 887,80	3 061 811,62	3 264 364,06	3 480 395,50	3 710 814,80
СОФ ТУШУМ	-606 453,11	12 435 538,84	16 676 098,10	19 712 765,48	22 828 790,88	26 259 765,87	30 033 098,58	32 171 314,60	34 121 095,87	36 544 637,72	38 882 752,97
ИШЛАБ ЧИҚАРИШ ТАННАРХИ	-606 453,11	4 051 775,48	4 452 766,52	4 883 727,22	5 346 652,08	5 843 660,11	6 377 002,31	6 695 852,42	7 030 645,04	7 382 177,30	7 751 286,16
ЯЛПИ ТУШУМ	0,00	8 383 763,36	12 223 331,58	14 829 038,26	17 482 138,79	20 416 105,76	23 656 096,27	25 475 462,17	27 090 450,83	29 162 460,42	31 131 466,81
Маъмурий харажатлар	0	181 440,00	190 512,00	200 037,60	210 039,48	220 541,45	231 568,53	243 146,95	255 304,30	268 069,52	281 472,99
Операцион харажатлар	0,00	88 659,11	93 092,06	97 746,67	102 634,00	107 765,70	113 153,98	118 811,68	124 752,27	130 989,88	137 539,38
ОПЕРАЦИОН ДАРОМАДЛАР	0,00	8 113 664,25	11 939 727,51	14 531 253,99	17 169 465,31	20 087 798,61	23 311 373,76	25 113 503,54	26 710 394,26	28 763 401,03	30 712 454,44
Ўз капитали	0,00										
Асосий капиталга инвестициялар	25 287 500,00										
Молиявий харажатлар	75 000,00										
Солиқ тўловлари		889 003,81	1 511 290,57	1 922 025,84	2 377 203,93	2 880 842,79	3 437 293,17	3 861 454,68	4 457 198,55	4 765 777,31	5 095 163,73
СОФ ПУЛ ТУШУМЛАРИ	-25 362 500,00	7 224 660,44	10 428 436,94	12 609 228,16	14 792 261,39	17 206 955,82	19 874 080,59	21 252 048,85	22 253 195,71	23 997 623,72	25 617 290,71
БАРЧА ТЎЛОВЛАРДАН КЕЙИНГИ СОФ ПУЛ МАБЛАҒЛАРИ	-25 362 500,00	7 224 660,44	10 428 436,94	12 609 228,16	14 792 261,39	17 206 955,82	19 874 080,59	21 252 048,85	22 253 195,71	23 997 623,72	25 617 290,71
Битимга асосан тўловлар	0,00	804 088,57	804 088,57	804 088,57	804 088,57	804 088,57	804 088,57	804 088,57	804 088,57		
СОФ ПУЛ ОҚИМЛАРИ	-25 362 500,00	6 420 571,87	9 624 348,37	11 805 139,58	13 988 172,82	16 402 867,24	19 069 992,02	20 447 960,28	22 253 195,71	23 997 623,72	25 617 290,71
КУМУЛЯТИВ ПУЛ ОҚИМЛАРИ	0,00	6 420 571,87	16 044 920,24	27 850 059,82	41 838 232,64	58 241 099,88	77 311 091,90	97 759 052,18	120 012 247,90	144 009 871,62	169 627 162,32

ЗАРАРСИЗЛИК НУҚТАСИ

Кўрсаткичлар	минг сўм
Тўлиқ ишлаб чиқариш қувватидаги тушум (ҚҚС билан)	34 739 520
Доимий ҳаражатлар	7 231 045
Ўзгарувчан ҳаражатлар	3 900 335
ЗАРАРСИЗЛИК НУҚТАСИ	23%

Соф дисконтланган пул оқимлари ҳисоб-китоби

минг сўм

Давр	Пул оқимлари	Дисконт ставкаси	Дисконтланган пул оқимлари	Соф дисконтланган пул оқимлари	IRR	Инвестициянинг фойдалилик коэффициенти
0 йил	-31 597 573	14,0%				0,0
1 йил	6 420 572	14,0%	5 632 081	-25 965 493		0,0
2 йил	9 624 348	14,0%	7 405 624	-18 559 869	-34%	0,2
3 йил	11 805 140	14,0%	7 968 133	-10 591 736	-6%	0,3
4 йил	13 988 173	14,0%	8 282 121	-2 309 615	11%	0,3
5 йил	16 402 867	14,0%	8 519 135	6 209 520	21%	0,3
6 йил	19 069 992	14,0%	8 688 032	14 897 552	27%	0,3
7 йил	20 447 960	14,0%	8 171 768	23 069 320	31%	0,3
8 йил	22 253 196	14,0%	7 801 059	30 870 380	34%	0,2
9 йил	23 997 624	14,0%	7 379 460	38 249 840	35%	0,2
10 йил	25 617 291	14,0%	6 910 106	45 159 945	37%	0,2

Хусусий капитал	минг сўм	25 943 953,11
Жалб қилинган маблағлар	минг сўм	5 653 620,00
Жами	минг сўм	31 597 573,11
Хусусий капитал улуши	%	82,1%
Жалб қилинган маблағлар улуши	%	17,9%
Хусусий капитал қиймати	%	37%
Жалб қилинган маблағлар қиймати	%	11,9%
Фойда солиғи	%	15%
WACC	%	32,2%

Қашқадарё вилояти Косон туманида маиший чиқиндилар билан боғлиқ ишларни давлат-хусусий шериклик асосида бoshқариш юзасидан амалга ошириладиган инвестиция тадбирлари

Амалдаги ҳолат

Ҳудудда **266 190 нафар** аҳоли мавжуд бўлиб, шундан **197 085 нафар (74 фоизи)** санитар тозалаш хизматлари билан қамраб олинган

Мавжуд моддий техник базаси

10 та чиқинди ташиш техникаси

2 та Мультилифт

1 та Ассенизатор

6 та чиқинди йиғиш шахобчаси

27 та чиқинди контейнерлари

Чиқинди тўплаш полигони **мавжуд**

Маъмурий бино **мавжуд** ва гараж **мавжуд эмас**

ДХШ лойиҳасини амалга оширишдан кутилаётган натижа

Ушбу лойиҳани амалга ошириш натижасида **266 190 нафар** бўлган аҳолининг чиқиндиларни олиб чиқиб кетиш билан боғлиқ бўлган қамров даражаси **100 фоизга** эришилади.

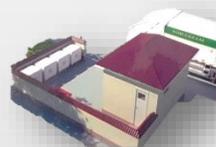
ДХШ лойиҳаси доирасида киритиладиган қўшимча моддий техник база

10 та чиқинди ташиш техникаси

2 та Самосвал

5 та чиқинди йиғиш шахобчаси

100 та чиқинди контейнерлари

1 та Чиқиндиларни саралаш ускунаси

Аҳоли қамров даражаси
197 085

■ Ҳозирги ҳолат (74%) ■ ДХШ натижасида (100%)

Қўшимча иш ўринлари

50 та

Чиқиндини қайта ишлаш

38 фоиз

Инвестиция миқдори

1 656 700,0 АҚШ дол.

Қашқадарё вилояти **Косон** туманида маиший чиқиндилар билан боғлиқ ишларни давлат-хусусий шериклик асосида бошқариш юзасидан амалга ошириладиган инвестиция тадбирлари

Маиший чиқинди полигони (**Косон тумани**)

Чиқинди тўплаш шахобчаси

Чиқиндиларни саралаш линияси

Чиқинди ташиш техникаси

Чиқиндиларни қайта юклаш станцияси

Махсус техника Мультилифт

Қашқадарё вилояти **Косон** туманида маиший чиқиндилар билан боғлиқ ишларни давлат-хусусий шериклик асосида бошқариш юзасидан амалга ошириладиган инвестиция тадбирлари

10 та махсус техника

2 та Самосвал

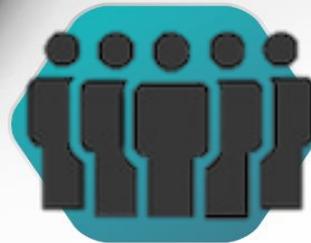
100 та чиқинди контейнерлари

1 та Чиқиндиларни саралаш ускунаси

130 та янги иш ўринлари

5 та ер ости ва ер усти чиқинди йиғиш шахобчаси

Қашқадарё вилояти **Косон** туманида маиший чиқиндилар билан боғлиқ ишларни давлат-хусусий шериклик асосида бошқариш юзасидан амалга ошириладиган инвестиция тадбирлари

Аҳоли сони – **266 190** нафар

Чиқиндиларни кунлик чиқиш меъёри (**1 киши**) – **0,8** кг

Асос: Қашқадарё вилояти хокимининг 2020 йил 16 мартдаги 89-сон фармойиши 1-банди

Чиқиндиларни **кунлик** чиқиш меъёри – **212,9** тонна

Чиқиндиларни **йиллик** чиқиш меъёри – **77708,5**
тонна

Косон туманида хосил бўлаётган маиший чиқиндилар, аҳоли яшаш пунктларидан, чиқинди йиғиш шаҳобчаларидан, юридик ташкилотларда жойлашган чиқинди контейнерларидан махсус чиқинди ташувчи техникалар (мусуравоз) ёрдамида ташиб кетилади. Бугунги кунда “Тоза ҳудуд” ДУК шаҳар филиали ҳисобидан 12 та махсус чиқинди ташувчи техникалар мавжуд. Тумандан йиғилган маиший чиқиндилар махсус техникалар ёрдамида лойиҳа доирасида ишга тушириладиган чиқиндиларни саралаш станциясига келтирилади ҳамда шу ернинг ўзида саралашдан ўтказилади.

Ҳозирда Косон туманида 266,1 минг аҳоли рўйхатга олинганлигини, маиший чиқиндиларни саралаш станциялари орқали маиший чиқиндиларни саралаш тизими яраталиши ҳисобига, махсус техникалардан самарали фойдаланиш имкониятлари ошиши, яъни ҳар бир техникани бир кунлик қатнови камида 3 мартабага етишини ҳисобга олинса, ўртача ҳар 10,0 минг аҳоли учун 1 та чиқинди ташувчи техника лозим бўлади. Шу сабаб, лойиҳа доирасида хусусий шерик томонидан тўла қувватни таъминлаш учун қўшимча 10 та махсус чиқинди ташувчи техникаси сотиб олиш учун, дастлабки ҳисоб-китобларга кўра **6050,0 млн сўм** инвестиция киритилади.

Соҳада иш жараёни шуни кўрсатадики, аҳоли яшаш хонадонларида, шу жумладан кўп қаватли уйларда, юридик шахслар томонидан олиб бориладиган қурилиш таъмирлаш ишлари натижисида кичик ҳажмадиг қурилиш чиқиндилари тўпланиш ҳолатлари кўп кузатилади. Хизмат кўрсатувчи корхоналар томонидан ушбу чиқиндиларни олиб кетиш учун юк ташишга мўлжалланган ўзи ағдарувчи махсус техникаларга эҳтиёж туғилади. Қонунчиликка кўра мазкур қурилиш чиқиндилари алоҳида шартнома бўйича тўлов эвазига олиб кетилиш ва улар белгиланган тартибда қурилиш полигонларига жойлаштирилиши лозим.

Шу сабаб, лойиҳа доирасида хусусий шерик томонидан қурилиш чиқиндиларини ташиб кетиш имкониятини яратиш учун 2 та махсус чиқинди ташувчи техникаси сотиб олиш учун, дастлабки ҳисоб-китобларга кўра **900,0 млн сўм** инвестиция киритилади.

Косон туманида ҳосил бўлаётган маиший чиқиндиларни махсус чиқинди ташувчи техникалар ёрдамида, лойиҳа доирасида ишга тушириладиган чиқиндиларни саралаш станцияга олиб келинади. Чиқиндиларни саралаш станцияси ёрдамида саралаб полигонга йўналтириш механизими режалаштирилган.

Косон туманида аҳоли сони ва чиқиндиларни тўпланиш меъёрларини ҳисоб-китоб қилган ҳолда, 2 сменада ишлаш ҳисобига йилига 100,0 минг тонна маиший чиқиндиларни саралаш имконини берувчи 1 та чиқиндиларни саралаш ускунаси сотиб олиб ўрнатиш учун, хусусий шерик томонидан дастлабки ҳисоб-китобларга кўра **9292,5 млн сўм** инвестиция киритилади.

- Қонунчиликка мувофиқ кўп квартирали аҳоли хонадонларидан маиший чиқиндаларни ташиб кетиш махсус чиқинди тўplash шаҳобчалари орқали амалга оширилиши белгиланган.
- Косон туманида мавжуд кўп қаватли уйлар учун дастлабки ҳисоб-китобларга кўра 5 дона намунали чиқиндиларни йиғиш шаҳобчаларини қуришга эҳтиёж бор.
- Шу сабабли, лойиҳа доирасида хусусий шерик томонидан 5 та чиқиндиларни йиғиш шаҳобчалари қуриш учун, дастлабки ҳисоб-китобларга кўра **350,0 млн сўм** инвестиция киритилади.

- Лойиҳа доирасида Косон туманидаги дастлабки ҳисоб-китобларга кўра 5 дона намунали чиқиндиларни йиғиш шаҳобчаларини қуриш режалаштирилган.
- Мазкур чиқинди тўплаш шаҳобчаларига ва бошқа чиқинди тўпланиши мумкин бўлган ҳудудларга чиқинди контейнерлари ўрнатиш зарур ҳисобланади.
- Шу сабабли, лойиҳа доирасида хусусий шерик томонидан 100 та чиқиндиларни контейнерлари учун, дастлабки ҳисоб-китобларга кўра **430,0 млн сўм** инвестиция киритилади.

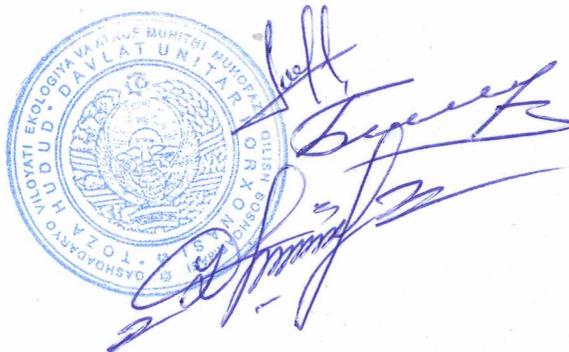
**Қашқадарё вилоят "Тоза Худуд" ДУК Косон тумани филиалига қарашли махсус автотранспорт воситалари ҳақида
МАЪЛУМОТ**

т/р	Махсус техника тури	Махсус техника русуми	Давлат рақами	Техник паспорти (формуляр*) серияси,	Ишлаб чиқарилган	Умумий техник	Қиймати		
							баланс	қолдиқ	баҳолаш
1	Мусоровоз	ISUZU NQR 71 PL	70/ 127 KBA	AAC 0146066	2021 йил	соз	0	0	580 000 000,00
2	Мусоровоз	ISUZU NQR 71 PL	70/ 128 KBA	AAC 0146072	2021 йил	соз	0	0	580 000 000,00
3	Мусоровоз	ISUZU NPR 82 L	70/375 UAA	AAC7502280	2014 йил	соз	144 685 200,00	171 166 353,42	414 050 000,00
4	Мусоровоз	ISUZU NPR 82 L	70/374 UAA	AAC7502279	2014 йил	соз	144 685 200,00	171 166 353,42	414 050 000,00
5	Мусоровоз	ISUZU NQR 71 PL	70/195 XAA	AAC7502278	2015 йил	соз	144 685 200,00	171 166 353,42	318 500 000,00
6	Мусоровоз	ISUZU NQR 71 PL	70/ 052 OBA	AAC 0093870	2020 йил	соз	541 000 000,00	0	459 850 000,00
7	Мусоровоз	ISUZU NQR 71 PL	70/ 053 OBA	AAC 0093872	2020 йил	соз	541 000 000,00	0	459 850 000,00
8	Мусоровоз	ISUZU NQR 71 PL	70/196 XAA	AAC 7502276	2015 йил	соз	143 299 000,00	169 526 442,77	414 050 000,00
9	Мусоровоз	ISUZU NQR 71 PL	70/197 XAA	AAC7502277	2015 йил	соз	144 685 200,00	171 166 353,42	414 050 000,00
10	Мусоровоз	ISUZU NQR 71 PL	70/198 XAA	AAC7502274	2015 йил	соз	143 299 000,00	169 526 442,77	414 050 000,00
11	Мусоровоз крантаз	ISUZU NQR 71 PL	70/210 GBA	AAF0305743	2018 йил	соз	396 200 000,00	464 073 022,00	376 085 000,00
12	Мусоровоз крантаз	ISUZU NQR 71 PL	70/229 GBA	AAF0295444	2018 йил	соз	396 200 000,00	464 073 022,00	376 085 000,00
13	Ассенизацион	ISUZU	70/176 EBA	AAE0153917	2017 йил	соз	312 000 000,00	369 104 112,00	408 000 000,00
Жами:		х	х	х	х	х	1 394 000 000,00	369 104 112,00	5 628 620 000,00

Қашқадарё вилоят "Тоза худуд" ДУК директори в.в.б

Қашқадарё вилоят "Тоза худуд" ДУК бош муҳандиси

Қашқадарё вилоят "Тоза худуд" ДУК Ишлаб чиқариш ва
Эксплуатация бўйича бўлим бошлиғи

С.Суюнов

Ж.Усмонов

У.Дононов

НЕЗАВИСИМАЯ ОЦЕНОЧНАЯ КОМПАНИЯ

«ISAEV HAMKORLIGI»

Лицензия на право осуществления
оценочной деятельности BL 001 № 0105

ОТЧЕТ

по оценке спецтехники и транспортных средств

Регистрация № 02/01-Д

Наименование объектов оценки: Специализированные автотранспортные средства предназначенные для погрузки, уплотнения, транспортировки и выгрузки мусора, такие как экскаватор, погрузочная техника, самосвалы, мусоровозы и т.д.

Место регистрации объектов оценки: город Карши улица Жайхун дом №5;
Касанский район махала Пахтазор

Вид стоимости: рыночная.

Цель оценки: консультирование заказчика о рыночной стоимости объектов оценки.

Дата оценки: «08» января 2021 года.

Дата составления отчета: «13» января 2021 года.

Заказчик: ГУП «Тоза Худуд» Кашкадарьинской области.

Оценщик: ЧП «ISAEV HAMKORLIGI».

Карши – 2021

Жасон тўшансе .

Оглавление

	Сопроводительное письмо	3
1	Введение	4
1,1	Общие сведения	4
1,2	Назначение результатов	4
1,3	Сертификат качества оценки	5
1,4	Оцениваемые права	5
1,5	Определение стоимости	5
1,6	Допущения и ограничивающие условия	6
1,7	Используемые определения	6
2	Методика и процедура оценки	7
2,1	Процедура оценки	8
2,2	Анализ рынка АТС, определение проблемы и выбор метода оценки	8
2,3	Идентификация объекта оценки	13
2,4	Краткая характеристика объекта	13
3	Расчет стоимости объекта	14
3.1	Затратный подход	14
3.2	Сравнительный подход	17
4	Согласование результатов и выбор итоговой величины	17
5	Вывод о рыночной стоимости объекта	19
	Приложения	21

Независимая оценочная компания «ISAEV HAMKORLIGI»

Кашкадарьинская область, город Шахрисабз улица Ипак йули дом № 90/2.

телефон(факс): (0375) 522 50 80 . Расчетный счет № 20208000404746569001 в Шахрисабзском филиале АКБ Ипак Йулибанка, МФО № 01048; ИНН: 301028002; почтовый индекс: 181303

№ 02/01-Д
13 января 2021 года

Директору ГУП «Тоза Худуд»
Кашкадарьинской области
господину С.А.Суюнову

Уважаемый Сирожиддин Ахмедович !

В соответствии с договором № 02/01 от 06 января 2021 года, заключенным между Вами и ЧП «Isaev hamkorligi» (Лицензия на оценочную деятельность ГКИ Республики Узбекистан серия BL001 № 0105 от 20.10.2009 года, страховой полис профессиональной ответственности оценщика национальной компания экспортно-импортного страхования «Узбекивест» № 06-09/038117926 с 10.01.2020 года) был произведен осмотр и определение рыночной стоимости специализированных транспортных средств: предназначенных для погрузки, уплотнения, транспортировки и выгрузки мусора, такие как экскаватор, погрузочная техника, самосвалы, мусоровозы и т.д. по перечню, находящийся в регистрации по адресам: город Карши улица Жайхун дом №5; Касанский район махала Пахтазор. Собственник объектов: ГУП «Тоза Худуд» Кашкадарьинской области.

При проведении расчетов использованы Международные стандарты оценки МКСОИ и Единый национальный стандарт оценки Республики Узбекистан. Учтены методики и стандарты, принятые в мировой и отечественной практике оценки имущества и бизнеса, с учетом имеющегося у Исполнителя опыта оценочной деятельности на территории Узбекистана.

Результаты анализа и проведенных нами расчетов позволяют сделать вывод о том, что предполагаемая стоимость объекта оценки по состоянию на 08 января 2021 года составляет:

4 468 620 000 сум

(Четыре миллиард четыреста шестьдесят восемь миллион шестьсот двадцать тысяч)

Выводы, содержащиеся в нашем отчете, основаны на расчетах, заключениях, на нашем опыте и профессиональных знаниях, а также на информации, полученной в результате исследования рынка и в ходе деловых встреч. Источники информации и методика расчетов, а также заключения приведены в соответствующих разделах отчета.

Обращаем внимание, что данное письмо не является отчетом о проведении оценки, а только предваряет отчет, приведенный далее.

Если у Вас возникнут какие-либо вопросы по результатам или по нашим рассуждениям, пожалуйста, обращайтесь непосредственно к нам.

Благодарим за возможность оказать Вам услуги !

Директор
ЧП «Isaev hamkorligi»

ИСАЕВ А.Э.

Вывод о рыночной стоимости объектов

На основе фактов и анализа рынка АТС, на основе двух подходов к оценке, по нашему мнению, рыночная стоимость объектов по состоянию на 08 января 2021 года с учетом округления составляет:

Раздел

5

Касанский район				
№	Тип	Марка	Гос. номер	Рыночная стоимость, сум
1	КРЮК	ISUZU NQR 71 PL	70/229 GBA	376 085 000
2	Мусоровоз	ISUZU NPR 82L	70/374 UAA	414 050 000
3	Мусоровоз	ISUZU NPR 82L	70/375 UAA	414 050 000
4	Мусоровоз	ISUZU NPR 82L	70/196 XAA	414 050 000
5	КРЮК	ISUZU NQR 71 PL	70/210 GBA	376 085 000
6	Ассенизацион	ISUZU NPR 82 L KL 5VAY	70/176 EBA	408 000 000
7	Мусоровоз	ISUZU / NPR 82L KL 5	70/197 XAA	414 050 000
8	Мусоровоз	ISUZU NPR 82 PL	70/198 XAA	414 050 000
9	Мусоровоз	ISUZU NQR 82 PL	70/195 XAA	318 500 000
10	Мусоровоз	ISUZU NQR 71 PL	70/ 052 OBA	459 850 000
11	Мусоровоз	ISUZU NQR 71 PL	70/ 053 OBA	459 850 000
ИТОГО:				4 468 620 000

4 468 620 000 сум

(Четыре миллиард четыреста шестьдесят восемь миллион шестьсот двадцать тысяч)

Примечание:

Данная стоимость носит рекомендательный характер. Окончательная стоимость определяется собственником объекта и назначается им из психологии восприятия, политики цен, ожидаемой реакции других участников рынка, законов, регулирующих ценообразование и пр. Ответственность за предоставленные первоначальные данные несет Заказчик.

хуудларда мавжуд маънавий чинкиди полигонлари бўйича маълумот*

1-жадвал

Т/р	Объектнинг номи	Кадастр объект мулкдорининг, эгалик қилувчи, фойдаланувчи ёки ижарага олувчининг номи	Кадастр объект мулкдорининг, эгалик қилувчи, фойдаланувчи ёки ижарага олувчининг маънавли	Илоравий мансублиги	Урнашган жойи	Ер участкасининг майдони (га)	Фойдаланишга туширилган санаси	Тўпланган чинкиди турлари	Тўпланган чинкидларнинг ҳажми (тн)	Санитария химия зоналари тўғрисидаги маълумотлар***	
1	2	3	4	7	8	9	10	11	12	15	
Қашқадарё вилояти											
53	1	Ғузар тумани марказий чинкидихонаси	Қашқадарё вилояти Ғузар тумани "Тоға хууд" ДУК филиали	Қашқадарё вилояти, Ғузар тумани "Чанок" МФЙ Мустақиллик кўчаси	Қашқадарё вилояти "Тоға хууд" ДУК бошқармаси	Қашқадарё вилояти, Ғузар тумани, "Хумдон" МФЙ	3	1981 й.	Қаттиқ маънавий чинкидлар	11 163,5	риоя этилмаган аҳоли уйи 100 метр
54	2	Дехқонобод тумани марказий чинкидихонаси	Қашқадарё вилояти Дехқонобод тумани "Тоға хууд" ДУК филиали	Қашқадарё вилояти, Дехқонобод тумани, "Каршина" кишлоғи	Қашқадарё вилояти "Тоға хууд" ДУК бошқармаси	Қашқадарё вилояти, Дехқонобод тумани, "Ўзбекистон" МФЙ Қўйрбулок участкаси	6	13.04.1992 й.	Қаттиқ маънавий чинкидлар	46 359,6	риоя этилмаган аҳоли уйи 100 метр
55	3	Қамаши тумани марказий чинкидихонаси	Қашқадарё вилояти Қамаши тумани "Тоға хууд" ДУК филиали	Қашқадарё вилояти, Қамаши тумани, "Юксалиш" кўчаси, 16-уй	Қашқадарё вилояти "Тоға хууд" ДУК бошқармаси	Қашқадарё вилояти, Қамаши тумани, "Кизилтепа" МФЙ 744-контур	4,51	1978 й. (17.02.2014 й)	Қаттиқ ва маънавий чинкидлар	70 174,0	500 метр
56	4	Қарши тумани марказий чинкидихонаси	Қарши тумани ҳокимлиги "Ободонлаштириш" бошқармаси	Қашқадарё вилояти, Қарши тумани, Бешкент шаҳар, "Мустақиллик" кўчаси	Қарши тумани ҳокимлиги	Қашқадарё вилояти, Қарши тумани, "Чароғи" кўрғони	5	18.11.1998 й.	Қаттиқ маънавий чинкидлар	5 528,0	500 метр
57	5	Қасби тумани марказий чинкидихонаси	Қашқадарё вилояти Қасби тумани "Тоға хууд" ДУК филиали	Қашқадарё вилояти, Қасби тумани, "Муғлон" кишлоғи	Қашқадарё вилояти "Тоға хууд" ДУК бошқармаси	Қашқадарё вилояти, Қасби тумани, "Мустақилобод" МФЙ	3,5	1971 й. (30.12.2014 й.)	Қаттиқ маънавий чинкидлар	27 164,0	500 метр
58	6	Қитоб тумани марказий чинкидихонаси	Қашқадарё вилояти Қитоб тумани "Тоға хууд" ДУК филиали	Қашқадарё вилояти, Қитоб тумани, Қитоб шаҳар, "Т. Журабеков" кўчаси, 26-уй	Қашқадарё вилояти "Тоға хууд" ДУК бошқармаси	Қашқадарё вилояти, Қитоб тумани, "Қайрабулок" МФЙ 23а-контур	6	24.08.1994 й. (20.10.2010)	Қаттиқ маънавий чинкидлар	51 817,0	500 метр
59	7	Қосон тумани марказий чинкидихонаси	МЧЖ "Қосон коммунал фойдаланиш"	Қашқадарё вилояти, Қосон тумани, Қосон шаҳар, "Ш.Рашидов" кўчаси	"Қосон коммуналчи" МЧЖ	Қашқадарё вилояти, Қосон тумани, "Бурдоқчилик" ж/х	20	06.10.1999 й.	Қаттиқ маънавий чинкидлар	46 120,0	500 метр
60	8	Қиршиқор тумани марказий чинкидихонаси Авазул бўлими	Қашқадарё вилояти Қиршиқор тумани "Тоға хууд" ДУК филиали	Қашқадарё вилояти, Қиршиқор тумани, "Ўзбекистон" кўчаси, ҳокимият биносид	Қашқадарё вилояти "Тоға хууд" ДУК бошқармаси	Қашқадарё вилояти, Қиршиқор тумани, "Авазўл" МФЙ	2	06.05.2016 й.	Қаттиқ маънавий чинкидлар	1 300,0	500 метр
61	9	Қуристон тумани марказий чинкидихонаси	"Қуристон тозалаш" ХК	Қиршиқор тумани "Қуристон" МФЙ	Қуристон тумани ҳокимияти	Қиршиқор тумани "Қуристон" МФЙ	10	1991 й.	Қаттиқ маънавий чинкидлар	4 350,0	500 метр
62	10	Қарши шаҳар марказий чинкидихонаси	Қашқадарё вилояти Қарши шаҳар, "Санитар тозалаш" МЧЖ	Қашқадарё вилояти, Қарши шаҳар, "Насаф" кўчаси 325-уй	"Санитар тозалаш" МЧЖ	Қашқадарё вилояти, Қирочи тумани, "Чорвалдор" Ж.Ш.К., "Қулгиртот" массиви	46,95	09.07.1996 й.	Қаттиқ маънавий чинкидлар	Айланма йўл қуришди. Қолган қисмида "Экогарн" МЧЖ ЧЮС қуриш учун хужжатларни қайта расмийлаштиришда	500 метр
63	11	Қирочи тумани марказий чинкидихонаси	Қашқадарё вилояти Қирочи тумани "Тоға хууд" ДУК филиали	Қашқадарё вилояти, Қирочи тумани, "Қирочи МФЙ Мустақиллик кўчаси 7-уй	Қашқадарё вилояти "Тоға хууд" ДУК бошқармаси	Қашқадарё вилояти, Қирочи тумани, "Қаҳрамон" ҚФЙ	5,4	26.04.1991 й.	Қаттиқ маънавий чинкидлар	97 802,0	500 метр
64	12	Шаҳрисабз тумани марказий чинкидихонаси	Шаҳрисабз тумани ҳокимлиги "Ободонлаштириш" бошқармаси	Қашқадарё вилояти, Шаҳрисабз тумани, Асли-Жаллоб 17-уй	Шаҳрисабз тумани ҳокимлиги	Қашқадарё вилояти, Шаҳрисабз тумани, Шаматон МФЙ "Бенгит" кишлоғи	2,5	28.12.1998 й.	Қаттиқ маънавий чинкидлар	Фаолият юритмайпти Қурилиш полигои қилиб қайта расмийлаштиришга тақлиф берилган	500 метр
65	13	Қиршиқор тумани марказий чинкидихонаси Помук бўлими	Қашқадарё вилояти Қиршиқор тумани "Тоға хууд" ДУК филиали	Қашқадарё вилояти, Қиршиқор тумани, "Ўзбекистон" кўчаси, ҳокимият биносид	Қашқадарё вилояти "Тоға хууд" ДУК бошқармаси	Қашқадарё вилояти, Қиршиқор тумани, "Помук" МФЙ	3	25.10.1991 (27.02.2014)	Қаттиқ маънавий чинкидлар	633,0	500 метр
66	14	Қиршиқор тумани марказий чинкидихонаси	Қашқадарё вилояти Қиршиқор тумани "Тоға хууд" ДУК филиали	Қашқадарё вилояти, Қиршиқор тумани, "Қирочи" ҚФЙ	Қашқадарё вилояти "Тоға хууд" ДУК бошқармаси	Қашқадарё вилояти, Қиршиқор тумани, "Қирочи" ҚФЙ	4,0	27.05.2002	Қаттиқ маънавий чинкидлар	10 007,0	500 метр
67	15	"Қашқадарё Эко Транс" МЧЖ қарашли чинкидихона	"Қашқадарё Эко Транс" МЧЖ	Қашқадарё вилояти Қарши шаҳар Самарқанд йўли 2 км	"Қашқадарё Эко Транс" МЧЖ	Қашқадарё вилояти Ғузор тумани Бустон массивига	29	11.04.2017	Қаттиқ маънавий чинкидлар	42 336,0	500 метр
68	16	Қубоқ тумани марказий чинкидихонаси	Қашқадарё вилояти Қубоқ тумани "Тоға хууд" ДУК филиали	Қашқадарё вилояти Қубоқ тумани "Қўрувчилар" МФЙ	Қашқадарё вилояти "Тоға хууд" ДУК бошқармаси	Қашқадарё вилояти, Қубоқ тумани "Қубоқ" МФЙ	2	17.02.2015	Қаттиқ маънавий чинкидлар	35 755,0	500 метр
69	17	Шаҳрисабз тумани марказий чинкидихонаси	Қашқадарё вилояти Шаҳрисабз тумани "Тоға хууд" ДУК филиали	Қашқадарё вилояти, Шаҳрисабз тумани, Асли-Жаллоб 17-уй	Қашқадарё вилояти "Тоға хууд" ДУК бошқармаси	Қашқадарё вилояти Шаҳрисабз тумани Тудамайдон ҚФЙ Ғ.Бобоёров массиви 223к-контур	4,0	26.05.2017	Қаттиқ маънавий чинкидлар	24 497,0	500 метр
70	18	Қамаши тумани марказий чинкидихонаси	Қашқадарё вилояти Қамаши тумани "Тоға хууд" ДУК филиали	Қашқадарё вилояти Қамаши тумани Янгиобод МФЙ А.Темур кўчаси	Қашқадарё вилояти "Тоға хууд" ДУК бошқармаси	Қашқадарё вилояти Қамаши тумани Нарзу МФЙ 1к-контур	5,0	1991 й.	Қаттиқ маънавий чинкидлар	12 844,0	500 метр
71	19	"Шўртаннефтьгаз" МЧЖ қарашли чинкиди полигои	"Шўртаннефтьгаз" МЧЖ	Қашқадарё вилояти Ғузор тумани Шўртан кўрғони	"Ўзбекистоннефтьгаз" АЖ	Қашқадарё вилояти Ғузор тумани Шўртан кўрғони	1,6	1995 й.	Қаттиқ маънавий чинкидлар	4 011,8	500 метр
72	20	"Шўртангаз қиммат маъмуаси" МЧЖ қарашли маънавий чинкидларни жойлаштириш ва сановат чинкидларни вақтинча тушлаш полигои	"Шўртангаз қиммат маъмуаси" МЧЖ	Қашқадарё вилояти Ғузор тумани Шўртан кўрғони	"Ўзбекистоннефтьгаз" АЖ	Қашқадарё вилояти Ғузор тумани Шўртан кўрғони	5,8	2000 й.	Қаттиқ маънавий чинкидлар	17 889,7	500 метр
73	21	"Қубоқ ГКИЗ" МЧЖ қарашли қаттиқ ва маънавий чинкидлар ва сановат чинкидлар қўйиш полигои	"Қубоқ ГКИЗ" МЧЖ	Қубоқ тумани Сановат зонаси	"Ўзбекистоннефтьгаз" АЖ	Қубоқ тумани, "Қубоқ Қаравул наслчили" ш/х	47	2008 й.	Қаттиқ маънавий чинкидлар	55 213,0	500 метр
						203,26			564 964,5		

Қашқаларé вилонт "Тоэа Хууд" УК томонидан юридик ташкилотлар билан тузилган шартнома лар тўғрисида текшор маълумот

01.02.2020 йил ҳолатида

Т/р	Хуудлар	Жами юридик ташкилотлар буйича (МЧЖ, ХК, бюджет ва бош.)				Юридик (МЧЖ, ХК ва бош.)				Бюджет ташкилотлари			
		Статистика буйича	Амалда	Миклори	%	Статистика буйича юридик ташкилотлар сови	Шундан амалда шартнома қилинган	% ҳисобида	Шартнома буйича йиллик миклори (м3)	Статистика буйича бюджет ташкилотлари сови	Шундан амалда шартнома қилинган	% ҳисобида (тузилмаган ташкилотларга нисбатан)	Шартнома буйича миклори (м3)
1	Гузор	870	87	162,0	0,10	845	87	0,10	49	25	6	0,24	113,4
2	Дехқонобод	246	46	63,0	0,19	231	46	0,20	19	15	5	0,33	44,1
3	Камати	410	48	1 882,6	0,12	389	48	0,12	565	21	3	0,14	1 317,8
4	Қарши т.	326	26	174,0	0,08	314	26	0,08	52	12	3	0,25	121,8
5	Қасби	331	37	1 076,8	0,11	309	37	0,12	323	22	5	0,23	753,8
6	Қитоб	410	30	272,0	0,07	391	30	0,08	82	19	3	0,16	190,4
7	Қосон	389	34	1 122,0	0,09	375	34	0,09	337	14	4	0,29	785,4
8	Мирашқор	298	9	30,0	0,03	283	9	0,03	9	15	2	0,13	21,0
9	Муборак	325	64	4 278,0	0,20	315	64	0,20	1 283	10	6	0,60	2 994,6
10	Нишон	215	15	168,5	0,07	206	15	0,07	51	9	1	0,11	118,0
11	Чирокчи	315	27	22 810,5	0,09	301	27	0,09	6 843	14	5	0,36	15 967,4
12	Якқабоб	295	90	7 771,8	0,31	279	90	0,32	2 332	16	7	0,44	5 440,3
13	Шахрисабз ш.	576	49	5 663,0	0,09	552	49	0,09	1 699	24	3	0,13	3 964,1
14	Шахрисабз т.	274	14	671,0	0,05	262	14	0,05	201	12	3	0,25	469,7
	Жами:	5 280	576	46 145	0,11	5 052	576	0,11	13 844	228	56	0,25	32 302

Қашқаларé вилонт "Тоэа Хууд" ДУЖ директори э.б.

С.Сулонов

Қашқаларé вилонт "Тоэа Хууд" ДУЖ юридик ташкилотлар билан шартнома тузиш бўлида етказчи мухассис

Н.Тураев

Мехнат харajatлари (иш хаёи)	минг сўм	7 357 878	496 074	363 482	648 075	448 282	642 887	607 224	409 153	581 200	481 962	505 422	562 896	922 678	688 543
Ягона ижтимоий тулов	минг сўм	1 839 470	124 018	90 870	162 019	112 070	160 722	151 806	102 288	145 300	120 491	126 356	140 724	230 670	172 136
Амортизация ажратмалари	минг сўм	6 818 794	444 272,4	382 165,2	535 416,7	700 702,9	503 217,0	502 556,8	373 848,4	625 124,0	460 565,2	348 340,2	472 967,3	777 131,5	692 486,4
Махсус кийим-бош харajatлари	минг сўм	169 546	9300	7068	12276	8928	10925	14858	9177	11799	13984	11799	17043	18791	23598
Метан газ ускунасини уриштириш (суммасини кайтариш)	минг сўм	480 087	16750,0	1500,0	92250,0	28500,0	42750,0	12250,0	1500,0	4349,1	10250,0	61987,5	46500,0	85500,0	76000,0
Жорий ва мукамал таъмирлаш харajatлари	минг сўм	981 288	74 660	46 295	73 065	87 163	51 384	80 311	52 568	67 135	76 233	54 485	101 434	125 223	91 333
Бошка харajatлар	минг сўм	18 461	750	300	3 150	900	1 350	1 650	300	453	450	1 958	2 100	2 700	2 400
IV. Зарур фойдала миқдори	минг сўм	7 666 987	417 789	287 454	918 635	515 497	610 488	599 640	296 815	422 775	407 553	645 682	692 073	989 189	863 398
V. Давр харajatлари	минг сўм	4 482 065	250 791	189 661	584 281	283 497	353 131	335 640	184 279	216 338	211 686	417 653	412 990	535 611	506 507
шу жумладан															
Маъмурий харajatлар	минг сўм	3 734 961	218 660,1	174 366,9	463 081,8	241 190,4	291 545,9	273 702,6	174 366,9	201 700,1	193 402,6	342 541,7	331 773,6	428 690,2	399 938,0
Бошқарув ходимлар иш хаёи	минг сўм	1 669 932	123 947,1	123 947,1	135 936,5	123 947,1	129 729,0	129 729,0	123 947,1	135 936,5	123 947,1	123 947,1	123 044,9	135 936,5	135 936,5
Ягона ижтимоий тулов (25%)	минг сўм	417 483	30 987	30 987	33 984	30 987	32 432	32 432	30 987	33 984	30 987	30 987	30 761	33 984	33 984
Бошка харajatлар	минг сўм	1 647 546	63 726,2	19 433,1	293 161,1	86 256,5	129 384,7	111 541,4	19 433,1	31 779,4	38 468,7	187 607,9	177 967,4	258 769,5	230 017,3
Бошка маъмурий харajatлар	минг сўм	747 105	32 130,7	15 294,3	121 198,9	42 306,9	61 585,3	61 937,6	9 912,3	14 637,5	18 283,5	75 111,5	81 216,3	106 921,0	106 568,8
шу жумладан															
Юқори турручи ташкилотга ажратма	минг сўм	508 199	20400,7	7160,3	88932,9	28980,8	43471,2	40631,5	3410,3	7091,2	10740,4	50533,3	55121,9	74442,5	77282,2
Алоқа харajatлари	минг сўм	100 428	4080,0	1632,0	17136,0	4896,1	7344,1	8976,1	1632,0	2465,1	2448,1	10649,2	11424,4	14688,5	13056,6
Сафар харajatлари	минг сўм	7 384	300,0	120,0	1260,0	360,0	540,0	660,0	120,0	181,3	180,0	783,0	840,0	1080,0	960,0
Бошка харajatлар	минг сўм	131 093	7 350	6 382	13 870	8 070	10 230	11 670	4 750	4 900	4 915	13 146	13 830	16 710	15 270
Жами харajatлар	минг сўм	27 169 506	1 724 412	1 335 114	2 447 614	2 020 708	2 184 578	2 293 968	1 262 267	1 993 830	1 728 671	1 776 839	2 304 644	3 436 313	2 621 067
Даромал солиғи жами	минг сўм	496 008,5	33 959,8	17 773,9	43 594,3	35 714,7	38 105,0	38 783,0	20 864,8	44 028,0	36 080,2	29 732,6	36 004,4	71 753,6	49 614,3
Фойдала солиқ	минг сўм	281 545	20 039,8	9 133,9	23 914,3	21 794,7	22 265,0	22 847,0	11 744,8	22 428,0	20 720,2	16 772,6	22 084,4	39 593,6	28 206,3
Бошка солиқ (ККС)	минг сўм	214 464	13 920,0	8640,0	19 680,0	13 920,0	15 840,0	15 936,0	9 120,0	21 600,0	15 360,0	12 960,0	13 920,0	32 160,0	21 408,0
Соф фойдала	минг сўм	1 850 196	133 039	58 342	155 691	145 908	147 437	151 609	77 008	142 872	136 588	110 039	148 032	258 193	185 438
Рентабельлик даражаси	%	8,5	9,0	5,2	9,0	8,6	8,4	8,0	7,2	8,1	9,1	8,7	8,2	9,3	9,3

"Қирғизғилиди"
 Тошхўдуд "ДУК"
 Директори
 С.Юлдошев

"Келишилди"
 Вилоят Экология ва атроф-муҳитни муҳофиза қилиш бошқармаси
 бошлиғи
 Ғ.Ибрагимов

"Келишилди"
 Вилоят молия бошқармаси
 бошлиғи
 А.Шукуров

180100, Ўзбекистон Республикаси, Қарши шаҳри, Мустақиллик кўчаси, 1-уй. Факс: (375) 221-12-88

2020 йил «27» февралъ

№ **HQ** - 191/02 -сонли

Қарши шаҳри

**Қаттиқ маиший чиқиндиларни турар ва нотурар жой биноларида
ўртача тўпланиши бўйича меъёрларни тасдиқлаш тўғрисида**

Ўзбекистон Республикаси Президентининг 2019 йил 17 апрелдаги ПҚ-4291-сон қарори билан тасдиқланган “2019-2028 йиллар даврида Ўзбекистон Республикасида қаттиқ маиший чиқиндилар билан боғлиқ ишларни амалга ошириш стратегиясини амалга ошириш бўйича ҳаракатлар дастури”нинг 40-банди ижросини таъминлаш мақсадида, Ўзбекистон Республикаси “Маҳаллий давлат ҳокимияти тўғрисида”ги Қонунининг 6-моддасига асосан

Қ А Р О Р Қ И Л А М А Н :

1. Ўзбекистон Республикаси Экология ва атропо муҳитни муҳофаза қилиш давлат кўмитасининг 2020 йил 13 январдаги 01-04/1-16-сонли хати ва Ўзбекистон Республикаси Экология ва атропо-муҳитни муҳофаза қилиш давлат кўмитаси томонидан қаттиқ маиший чиқиндиларларнинг тўпланиш меъёрларини аниқлаш бўйича ўтказилган тадқиқот ва хронометраж ишлари натижалари инобатга олинсин.

2. Вилоят миқёсида қаттиқ маиший чиқиндиларни турар ва нотурар жой биноларида ўртача тўпланиши бўйича меъёрлар (кейинги ўринда меъёрлар деб юритилади) иловага мувофиқ тасдиқлансин.

3. Белгилаб қўйилсинки, меъёрлардан:

қаттиқ маиший чиқиндиларни тўплаш ва олиб чиқиб кетиш билан боғлиқ ишларни амалга ошириш соҳасида хизмат кўрсатишга ихтисослашган ташкилотлар (кейинги ўринларда ихтисослашган ташкилотлар деб юритилади) фаолиятини олдиндан режалаштириш;

қаттиқ маиший чиқиндиларни ташиш техникалари, механизмлар ва ускуналарга бўлган талаб ва эҳтиёжларни ҳисоб-китоб қилиш;

ихтисослашган ташкилотларнинг қаттиқ маиший чиқиндиларни йиғиш ва аҳоли пунктларидан олиб чиқиш хизматини кўрсатиш учун юридик ва жисмоний шахслар билан шартномалар тузиш;

қаттиқ маиший чиқиндиларни утилизация қилиш, зарарсизлантириш, қайта ишлаш соҳаларининг услублари ва усулларини белгилаш ҳамда пировардида чиқиндиларнинг атропо-муҳитга салбий таъсирларини камайтириш мақсадларида фойдаланилади.

4. Экология ва атроф муҳитни муҳофаза қилиш вилоят бошқармасига (Ғ.Ибрагимов) ихтисослашган ташкилотлари билан биргаликда:

вилоятдаги қаттиқ маиший чиқиндиларни тўплаш ва олиб чиқиб кетиш билан боғлиқ хизматларни ушбу қарор билан тасдиқланган меъёр асосида ташкил этиш;

қаттиқ маиший чиқиндиларни йиғиш ва аҳоли пунктларидан олиб чиқиш хизматини кўрсатиш учун юридик ва жисмоний шахслар билан шартномалар тузиш, тузилган шартномаларга тегишли ўзгартириш ва қўшимчалар киритиш ишларини ташкиллаштириш;

қаттиқ маиший чиқиндиларнинг атроф-муҳитга салбий таъсирларини камайтириш бўйича чора-тадбирлар ишлаб чиқиш вазифаси юклатилсин.

5. Экология ва атроф муҳитни муҳофаза қилиш вилоят бошқармаси (Ғ.Ибрагимов):

бир ой муддатда вилоят бўйича ташкил этилиши лозим бўлган чиқинди тўплаш шаҳобчалари, қаттиқ маиший чиқиндилар полигонлари, утилизация қилиш ва қайта ишлаш билан шуғулланувчи ташкилотлар ҳамда қаттиқ маиший чиқиндиларни олиб чиқиб кетишга ихтисослашган автотранспорт воситаларига бўлган эҳтиёжлар юзасидан уларни ташкил этиш ва сотиб олиш ҳаражатларининг аниқ манбалари кўрсатилган, шу жумладан Экология ва атроф муҳитни муҳофаза қилиш давлат қўмитасининг Экология, атроф муҳитни муҳофаза қилиш ва чиқиндилар билан боғлиқ ишларни амалга ошириш жамғармаси маблағлари ҳисобидан ташкил этиш ва сотиб олиш бўйича таклифларни;

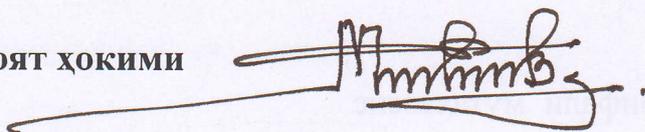
2020 йилнинг 1 декабрь кунига қадар ушбу қарор билан тасдиқланган меъёрларнинг амалиётда ишлашини барча туман ва шаҳарлар кесимида мониторинг ва таҳлил қилсин ҳамда натижаси бўйича аниқ ҳисоб-китобларга асосланган таклифларни вилоят ҳокимлигига тақдим этсин.

6. Ушбу қарор “Қашқадарё” ва “Новости Кашқадарьи” газеталарида эълон қилинсин ҳамда ҳокимликнинг qashqadaryo.uz расмий веб-сайтига жойлаштирилсин.

7. Ушбу қарор расман эълон қилинган кундан кучга киради.

8. Мазкур қарор ижросини назорат қилиш вилоят ҳокимининг ўринбосари С.Азизов зиммасига юклансин.

Вилоят ҳокими

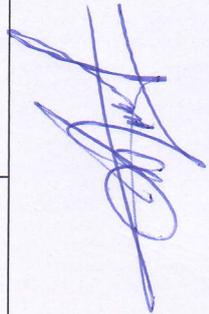
З.Мирзаев

ВИЛОЯТ ҲОКИМИНИНГ
 2020 йил 27 февралдаги
 № 191/02-сон қарорига
 ИЛОВА

Қашқадарё вилояти ҳудудида қаттиқ маиший чиқиндиларни турар ва нотурар жой
 биноларида суткалик тўпланиш меъёрлари

№	Қаттиқ маиший чиқиндиларни йиғиш объектлари	Ҳисоб бирлиги	Қаттиқ маиший чиқиндиларнинг тўпланиш меъёрлари кт/ҳисоб бирлик	ҚМЧларнинг солиштирма оғирлиги кт/м ³
Турар жойлар				
1	Уй жой фонди (кўп квартирали уйлар ва яқка тартибдаги).	1 киши (истиқомат қилувчи)	0,750	229,19
Нотурар жойлар				
2	Маъмурий ва бошқа муассасалар (ташкilotлар, офислар, идоралар, банклар ва ҳ.к.)	1 ходим	0,220	166,52
3	Меҳмонхоналар, умумий ётоқхоналар, дам олиш масканлари ва ҳ.к.	1 ўрин	0,212	241
4	Интернатлар, меҳрибонлик (болалар) уйлари, қариялар уйлари ва ҳ.к.	1 ўрин	0,45	281,6
5	Умумий овқатланиш корхоналари (кафелар, ресторанлар, ошхоналар, барлар ва ҳ.к.).	1 ўрин	0,864	278,53
6	Болалар боғчалари, яслилари ва ҳ.к.	1 ўрин	0,102	245,3
7	Мактаблар, коллежлар, олий таълим муассасалари ва бошқа ўқув муассасалари.	1 ўқувчи, талаба	0,067	277,33
8	Поликлиникалар.	1 ташриф буюрувчи	0,082	204,5
9	Шифохоналар, санаториялар, сихатгоҳлар, бошқа даволаш-профилактика муассасалари ва ҳ.к.	1 ётоқ ўрин	0,583	266,14
10	Театрлар, кинотеатрлар, концерт заллари, кутубхоналар, клублар, автомат ўйин заллари ва ҳ.к.	1 ўрин	0,067	274,212
11	Саргарошхоналар, гўзаллик салонлари ва ҳ.к.	1 ўрин	0,090	55,25

№	Қаттиқ маиший чиқиндиларни йиғиш объектлари	Ҳисоб бирлиги	Қаттиқ маиший чиқиндиларнинг тўпланиш меъёрлари кг/хисоб бирлик	ҚМЧларнинг солиштирма оғирлиги кг/м ³
12	Стадионлар, спорт ареналари, спорт майдончалари ва х.к.	лойиха бўйича 1 ўрин	0,010	211,5
13	Бозорлар, супермаркетлар, гипермаркетлар, озиқ-овқат дўконлари, саноат моллари дўконлари, ярмаркалар, хўжалик моллари дўконлари, савдо павильонлари, киоскалар, палаткалар ва х.к.	1 м ² савдо майдончаси	0,062	228,61
14	Дорихоналар.	1 м ² савдо майдончаси	0,036	128
15	Машинада туриб савдо қилиш, кўчма савдо дўконлари, лотоклар.	1 савдо ўрни	2,005	343,05
16	Музейлар, кўрғазмалар ва х.к.	1 м ² умумий майдон	0,706	225
17	Спорт, ракс, ўйин заллари ва х.к.	1 м ² умумий майдон	0,008	50,6
18	Улгуржи савдо базалари, озиқ-овқат, омборлари ва х.к.	1 м ² умумий майдон	0,028	146,2
19	Улгуржи савдо базалари, саноат моллари омборлари ва х.к.	1 м ² умумий майдон	0,132	219,25
20	Вокзаллар, автовокзаллар, аэропортлар ва х.к.	1 м ² умумий майдон	0,033	159,05
21	Маиший хизмат уйлари: аҳолига хизмат кўрсатиш.	1 м ² умумий майдон	0,013	95,532
22	Қирхоналар (қир ювиш), химчисткалар, кийим тикиш ва таъмирлаш ательелари, пойабзал таъмирлаш устaxonалари ва х.к.	1 м ² умумий майдон	0,012	202,3
23	Ҳаммомлар, сауналар ва х.к.	1 м ² умумий майдон	0,032	222,4
24	Маиший ва электрон техникаларни таъмирлаш устaxonалари ва х.к.	1 иш ўрни	0,242	358,25

№	Қаттиқ маиший чиқиндиларни йиғиш объектлари	Ҳисоб бирлиги	Қаттиқ маиший чиқиндиларнинг тўпланиш меъёрлари кг/ҳисоб бирлик	ҚМЧларнинг солиштирма оғирлиги кг/м ³
25	Автомобил турар жойлари, автомобил ювиш шохобчалари, автомобил таъмирлаш устaxonалари, ёқилғи қуйиш шохобчалари (АЁҚШ), гаражлар ва х.к.	1 машина-ўрни	1,345	190,8
26	Оммавий йиғилиш тадбирларини ўтказадиган юридик шахслар.	1000 қатнашувчи	0,112	102,9

